

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ГЛУХІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ОЛЕКСАНДРА ДОВЖЕНКА

**ПІДГОТОВКА МАЙСТРА ВИРОБНИЧОГО НАВЧАННЯ,
ВИКЛАДАЧА ПРОФЕСІЙНОГО НАВЧАННЯ ДО
ВПРОВАДЖЕННЯ В ОСВІТНІЙ ПРОЦЕС
ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ**

**Матеріали
Всеукраїнського науково-методичного семінару**

6 квітня 2017 року

2 ЧАСТИНА

Глухів – 2017

**ГЛУХІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ОЛЕКСАНДРА ДОВЖЕНКА
ЧЕРНІГІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ГРИГОРОВИЧА ШЕВЧЕНКА
ДВНЗ «ДОНБАСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
УМАНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ПАВЛА ТИЧИНИ
ДЕПАРТАМЕНТ ОСВІТИ І НАУКИ СУМСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ
ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ
НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНИЙ ЦЕНТР ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНОЇ ОСВІТИ
У СУМСЬКІЙ ОБЛАСТІ
ФАКУЛЬТЕТ ТЕХНОЛОГІЧНОЇ І ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ,
ПРОФЕСІЙНО-ПЕДАГОГІЧНИЙ КОЛЕДЖ ГЛУХІВСЬКОГО
НАЦІОНАЛЬНОГО ПЕДАГОГІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
ІМЕНІ ОЛЕКСАНДРА ДОВЖЕНКА**

**ПІДГОТОВКА МАЙСТРА ВИРОБНИЧОГО НАВЧАННЯ,
ВИКЛАДАЧА ПРОФЕСІЙНОГО НАВЧАННЯ ДО
ВПРОВАДЖЕННЯ В ОСВІТНИЙ ПРОЦЕС
ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ**

**Матеріали
Всеукраїнського науково-методичного семінару**

6 квітня 2017 року

2 ЧАСТИНА

Глухів - 2017

Друкується за рішенням ученої ради Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка
(протокол № 11 від 26 квітня 2017 року)

Відповідальні за випуск:

Зінченко Володимир Павлович – кандидат педагогічних наук, доцент, проректор з наукової роботи та міжнародних зв'язків Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка;

Ігнатенко Ганна Володимирівна – кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри професійної освіти та технологій сільськогосподарського виробництва Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка;

Ігнатенко Сергій Віталійович – кандидат педагогічних наук, доцент, декан факультету технологічної і професійної освіти Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка;

Росновський Микола Григорович – кандидат сільськогосподарських наук, доцент кафедри професійної освіти та технологій сільськогосподарського виробництва Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка;

Ап'юнкін Юрій Васильович – асистент кафедри професійної освіти та технологій сільськогосподарського виробництва Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка;

Єрмоленко Євген Ігорович – аспірант кафедри професійної освіти та технологій сільськогосподарського виробництва Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка;

Підготовка майстра виробничого навчання, викладача професійного навчання до впровадження в освітній процес інноваційних технологій / Матеріали Всеукраїнського науково-методичного семінару, 6 квітня 2017 року. – Глухів : РВВ Глухівського НПУ ім. О. Довженка, 2017. –Ч. 2. – 143 с.

УДК 379.937:377.112.4

Тексти тез подано в авторській редакції.

У збірнику вміщено матеріали, Всеукраїнського науково-методичного семінару «Підготовка майстра виробничого навчання, викладача професійного навчання до впровадження в освітній процес інноваційних технологій».

©Глухівського національного педагогічного університету
імені Олександра Довженка

Андрушенко Д. А.

студентка 21-Пр (К) групи.

Науковий керівник: канд. пед. н., доц. Ігнатенко Г. В.

РОЛЬ ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ НАВЧАННЯ У ПРОЦЕСІ ПІДГОТОВКИ КРАВЦЯ 3-ГО РОЗРЯДУ

Перебудова професійної освіти вимагає значного підвищення особистісної відповідальності викладачів і майстрів ПТНЗ у виборі методів і засобів навчання.

В умовах сьогодення суттєвого значення набуває формування типу робітника, здатного до самовдосконалення, саморозвитку і творчого вирішення проблем у професійній діяльності. Тому актуальним стає питання впровадження в навчально-виробничий процес ПТНЗ сучасних методик навчання, які дозволяють не просто передавати учням знання, професійні навички та уміння, але й сприяють всебічному розвитку особистості майбутнього фахівця із застосуванням інноваційних технологій.

Ефективність використання засобів навчання в ПТНЗ у процесі підготовки кравців 3-го розряду здебільшого обумовлене наявністю сучасної матеріально-технічної бази.

Засоби навчання – допоміжні матеріально-технічні засоби з їх специфічними дидактичними функціями, завдяки яким більш успішно і за коротший час досягаються визначені цілі навчання.

До засобів навчання у процесі підготовки кравця 3-го розряду належать: підручники, навчальні посібники, дидактичні матеріали, технічні засоби (ТЗН), обладнання, станки, навчальні кабінети, лабораторії, ЕОМ, ТБ, готові швейні вироби, швейне обладнання та інші. Засобами навчання можуть також слугувати реальні об'єкти, виробництво, споруди.

Дидактичні засоби, як і методи, форми, є частиною педагогічної системи. Вони виконують такі основні функції: інформаційну, засвоєння нового матеріалу, контрольну. Вибір засобів навчання залежить від дидактичної концепції, мети, змісту, методів і умов навчального процесу.

Умовами сьогодення обумовлено чільну роль у підготовці кваліфікованих робітників технічних засобів навчання.

Технічні засоби навчання – можна розглядати як комплекс техніко-технологічних пристроїв, що покликані з допомогою відповідних методик інтенсифікувати та оптимізувати процес пізнання шляхом активізації, перш за все, візуальної форми подачі навчального матеріалу.

Залежно від дидактичного призначення у процесі підготовки кравця 3-го розряду технологічну документацію використовують як джерело знань для самостійної роботи, так і як засіб ілюстрації, повторення та систематизації. Документацію застосовують як окремо, так і в комплексі – одночасно або послідовно поєднують різні за навчальними й виховними

можливостями засоби перед поясненням, під час пояснення чи повторення навчального матеріалу.

Аналіз педагогічної літератури, проведене дослідження вказують за доцільне використовувати технічні засоби навчання під час опрацювання технологічної документації.

Технічні засоби навчання розрізняють: за особливостями використовуваного матеріалу (словесний, образотворчий, конкретні мовні одиниці та схематичний показ); за видом сприйняття (зорові, слухові, наочно-слухові, аудіо, візуальні та аудіовізуальні); за способом передачі матеріалу (за допомогою технічної апаратури чи без неї – традиційним способом; у статичі чи динаміці; готові таблиці та матеріали для їх складання; картини, моделі, кінокадри, плівки); за організаційними формами роботи з ними (фронтальна – на основі демонстраційних засобів та індивідуальна - на основі розданого учням образотворчого матеріалу).

Екранні засоби. До них належать транспаранти, діапозитиви, діафільми, медіаматеріали.

Екранним засобом зорової наочності, ефективним завдяки своїм високим демонстраційним властивостям (фронтальності, контрастності, яскравості тощо) є презентації.

Вибір змісту презентації залежить від мети. Розробка презентації має відповідати сучасним науково обґрунтованим вимогам.

Ангіпова В. М.

студентка 24-Пр (Б) групи.

Науковий керівник: канд. пед. н., ст. викладач Самусь Т. В.

ФОРМУВАННЯ В УЧНІВ УМІНЬ ПРАЦЮВАТИ З НАУКОВО-ТЕХНІЧНОЮ ЛІТЕРАТУРОЮ ПРИ ПІДГОТОВЦІ ДО УРОКІВ ВИРОБНИЧОГО НАВЧАННЯ

Головна роль в організації професійно-технічної освіти належить уроку виробничого навчання, успіх та ефективність якого багато в чому залежить від оволодіння учнями умінням працювати з науково-технічною літературою.

Самостійна робота з літературними джерелами інформації у процесі підготовки до уроку є засобом оволодіння учнями глибокими знаннями, формування у них активності й самостійності, розвитку розумових здібностей. Тому педагоги професійно-технічних навчальних закладів (ПТНЗ) покликані прищепити учням уміння самостійно здобувати й застосовувати знання під час виробничого навчання та в подальшій професії. Від цього великою мірою залежить результативність навчально-виробничого процесу, головна мета якого полягає у формуванні всебічно розвиненої особистості, готової до активної трудової діяльності.

Одним з основних напрямків розвитку сучасної неперервної професійної освіти є оволодіння учнями уміннями роботи з науково-технічною літературою під час підготовки до уроків з виробничого навчання, що є запорукою сформованості особистості учня ПТНЗ як майбутнього кваліфікованого робітника і фахівця будь-якого рівня.

Наукова інформація у сучасному світі поширюється певними каналами, засобами і методами. Залежно від нагромадження, використання, призначення сприйняття вона класифікується як:

- технічна інформація – характеризує фізичні процеси в різних об'єктах при створенні продукції із вихідних компонентів;
- економічна інформація – це відомості про економічний розвиток суспільства і його ефективність;
- соціальна інформація – відомості про людину, колектив і суспільство в цілому, як об'єкт дослідження [1, с. 45].

Таким чином, науково-технічна інформація – це сукупність повних, точних відомостей про розвиток природи, суспільства і людини, зафіксованих у науковому документі. Науковий документ є структурною одиницею інформаційних ресурсів - це матеріальний об'єкт з інформацією про факти, події, явища об'єктивної дійсності та розумової діяльності людей, що закріплена створеним людиною способом передачі та зберігання у часі і просторі.

Такі документи поділяються на:

- первинні – в яких містяться результати наукових досліджень і розробок, нові наукові дані, ідеї, факти. На основі цих документів формується первинна інформація;
- вторинні – де містяться аналітико-синтетичні і логічні матеріали, що вже оброблені на основі первинних документів.

Такий поділ є умовним. Важливими джерелами первинної інформації є книги, монографії, брошури, посібники і періодичні видання [2, с. 52].

Книга – це досить об'ємне неперіодичне видання, в якому сконцентровано нагромаджені людством знання і досвід певної галузі науки.

Брошура – це невеликого обсягу праця з оперативною інформацією.

Серед книг і брошур важливе місце займають монографії, в яких висвітлено результати всебічного вивчення певної проблеми чи теми. Монографія може бути підготовлена як одним автором, так і колективом.

Особливе місце серед книг, що використовуються в галузі наукової інформації, займають підручники і посібники - неперіодичні видання, що містять систематизовані відомості наукового і прикладного характеру, викладені у доступній формі як для педагогів, так і для учнів.

Найбільш оперативним джерелом науково-технічної інформації є періодичні видання, що виходять через певний проміжок часу, з постійним для кожного року числом номерів, але не повторюються за змістом, маючи однакову назву. Традиційними видами періодичних видань є журнали і газети. До періодичних також відносять збірники наукових праць науковців.

Великої популярності серед джерел інформації для учнів у сучасному світі набув електронний підручник – інформаційний продукт, що дає навчальний матеріал, контролює знання (контрольні запитання, тести тощо) і відпрацювання практичних навичок (завдання щодо виконання практичних завдань тощо).

Варто зазначити, що важливим елементом процесу підготовки учня ПТНЗ до уроку виробничого навчання є цілеспрямоване вивчення науково-технічної літератури, вміння працювати з якою - складний творчий процес.

Вивчення учнем науково-технічної літератури дозволяє:

- виявити здобутки науки, її досягнення і недоліки;
- визначити основні тенденції у поглядах фахівців на певне питання;
- визначити актуальність потрібного питання;
- забезпечує достовірність висновків і результатів вивчення конкретного питання [3, с. 45].

Відзначимо, що роботу з науково-технічною літературою під час підготовки учня до уроку виробничого навчання рекомендовано проводити поетапно, а саме:

- загальне ознайомлення з матеріалом в цілому;
- вибіркове читання і виписки основних тез, важливих для опанування певної технології виробничої діяльності;
- аналіз вивченого матеріалу.

Для визначення стану сформованості у учнів ПТНЗ умінь працювати з науково-технічною літературою при підготовці до занять виробничого навчання було розроблено та проведено анкетування.

Важливою умовою проведення анкетування було те, що воно проводилось у різних групах і на різних курсах. Це дало можливість виявити недоліки використання методу при навчанні різних професій.

Проведення анкетування в учнів ПТНЗ дало змогу виявити, що формування вмінь працювати з науково-технічною літературою при підготовці до уроків виробничого навчання знаходиться на задовільному рівні. Умовами ефективного залучення учнів до самостійної роботи з науково-технічною літературою є дозвіл часткового користування конспектом при відповіді на питання майстра та додаткові бали при виставленні оцінок.

Отже, формування умінь правильно працювати з літературними джерелами різного роду забезпечує оволодіння знаннями та практичними навичками, що в подальшому відкриває для майбутнього робітника можливості та перспективи.

Список використаних джерел

1. Батышев С. Я. Подготовка рабочих в профессионально-технических училищах / С. Я. Батышев. - М. : Педагогика, 1988. – 342 с.
2. Ерестов Н. П. Методика самостоятельной работы с литературой: Учебно-методическое пособие / Н. П. Ерестов. - М. : Мысль, 1985. – 79 с.

3. Жидельов М. А. Організація та методика виробничого навчання / М. А. Жидельов. – Москва, 1978. – 321 с.

Афанасьєв І. В.

студент 13а-Пр (М) групи.

Науковий керівник: канд. пед. н., ст. викладач Самусь Т. В.

ОСОБЛИВОСТІ ПРОФОРІЄНТАЦІЙНОЇ РОБОТИ МАЙСТРА ВИРОБНИЧОГО НАВЧАННЯ

Сьогодні можна виділити низку специфічних проблем у професійному самовизначенні молоді, що призводять до розгубленості не тільки багатьох випускників навчальних закладів, їх батьків, але й педагогів. Усі випускники хочуть отримати вищу освіту, адже зараз спостерігається низька престижність робітничих професій через пропагування школою і засобами масової інформації вищої освіти. У цій ситуації актуально і гостро постає проблема конкретної допомоги молоді в професійному самовизначенні. Потрібна систематична, послідовна і довготривала робота. Забезпечити ефективність цього процесу може тільки чітко поставлена профорієнтаційна робота, що враховує всю різноманітність впливів на вибір молоді людиною професії. Проблема вибору професії завжди була актуальною і тим більше залишається такою в сучасних умовах. Яку професію обрати – одне з головних завдань у житті кожної людини.

Наукові засади профорієнтації закладено в працях А. В. Луначарського, С. Т. Шацького, П. П. Блонського, А. С. Макаренка, В. О. Сухомлинського та ін. Вони допомогли створити психолого-педагогічну основу для подальшого розвитку шляхів здійснення професійної орієнтації учнів. А. Б. Боровський, В. В. Синявський, Т. М. Потапенко – сучасні науковці, які розкривають проблеми профорієнтації.

Сьогодні велику увагу слід приділяти проведенню цілеспрямованої роботи з профорієнтації серед молоді саме майстру виробничого навчання професійно-технічного навчального закладу (ПТНЗ). Від цього залежатиме, з якими знаннями про майбутню професію і якою мотивацією до її оволодіння увійде випускник у подальше життя.

Професійна орієнтація – це система заходів, спрямованих на забезпечення активного, свідомого професійного самовизначення та становлення особистості з урахуванням своїх можливостей та індивідуальних особливостей і кон'юнктури ринку праці для повноцінної самореалізації в професійній діяльності [1].

Напрями роботи профорієнтації майстра виробничого навчання: участь в екскурсіях області в рамках заходу «День відкритих дверей»; проведення в ПТНЗ «День відкритих дверей»; зустрічі із випускниками; проведення майстер-класів для випускників старших класів на базі майстерень ПТНЗ; виступи майстрів виробничого навчання на

загальношкільних батьківських зборах; участь у спортивних змаганнях між освітніми закладами міста та району; участь ПТНЗ в традиційній «Ярмарці вакансій», організованій Центром зайнятості населення з підприємцями і керівниками підприємств міста та району; інформування населення про життя ПТНЗ в газетах міста та району; спільно з Центром зайнятості населення проводити зустрічі з непрацюючим населенням з метою залучення до навчання, професійної перепідготовки і підвищення кваліфікації; конкурси із захисту презентацій за професіями «Моя професія найкраща» з демонстрацією для учнів шкіл; запрошення учнів на конкурс «Кращий за професією»; організація роботи волонтерських груп з профорієнтації серед учнів міста та області; вечори-зустрічі поколінь «Професія моїх батьків»; індивідуальні консультації з батьками з питань підвищення інтересу до обраної професії їх дітей; участь батьків у заходах навчального закладу.

Основними компонентами профорієнтації є:

– Професійна освіта (профінформація) – ознайомлення учнів з різними видами праці, особливостями професій, тенденціями їхнього розвитку, потребами в кадрах народного господарства як країни, так і даного економічного регіону.

– Залучення учнів до різних видів суспільно корисної продуктивної праці (перша «проба сил»). Формування професійних інтересів в учнів – це тільки перша частина виховного впливу, необхідна, але недостатня: важливо дати учням творчу і практичну підготовку для більш швидкого оволодіння ними обраною професією, дати можливість провести першу «пробу сил» ще під час навчання в школі.

– Професійна консультація. Головне тут – формування широких ідейних і суспільних мотивів вибору професії. Її завдання – установлення відповідності індивідуальних психофізіологічних і особистісних особливостей учня специфічним вимогам тієї чи іншої професії. Вона носить, як правило, індивідуальний характер.

Професійна адаптація – це збереження і подальший розвиток нахилів до конкретної професійної діяльності як під час навчання, так і на початку самостійної роботи у виробничій сфері [2].

Проаналізувавши особливості та етапи профорієнтації пропонуємо *рекомендації* майстрам виробничого навчання щодо організації й проведення профорієнтаційної роботи [3]:

– Налагодити роботу зі співпраці з регіональними Центрами зайнятості для вивчення ринку праці та перепідготовки незайнятого населення та школами області.

– Аналізувати та підводити підсумки профорієнтаційної роботи за попередній навчальний рік (серпень).

– Профорієнтаційна робота в ПТНЗ повинна проводитись відповідно до перспективного річного плану роботи навчального закладу. Майстри

повинні складати окремі плани чи графіки проведення профорієнтаційних заходів на певний (як правило, семестр) проміжок часу.

– Організувати у різних формах проведення профорієнтаційної роботи й організації рекламної кампанії впродовж навчального року. Сприяти організації і проведенню різних заходів профінформаційного характеру: диспутів, професіографічних зустрічей з фахівцями, професіографічних досліджень, професіографічних екскурсій тощо.

– Організувати проведення конкурсів професійної майстерності серед учнів ПТНЗ, проводити консультації учнів із питань вибору професії.

– Залучити до участі в профорієнтаційних заходах всіх учнів ПТНЗ та їх батьків, особливо випускників.

– Стежити за систематичним висвітленням своєї професії засобами кіно, радіо, стінних газет, сайту.

Отже, формування професійних інтересів в учнів майстром виробничого навчання здійснюється завжди на інформаційній основі за допомогою різних форм та методів профорієнтаційної роботи. Використання різних методичних матеріалів при роботі з учнями може бути достатньо ефективним, якщо до їх підготовки підходити творчо.

Список використаних джерел

1. Досвід організації профорієнтаційної роботи у державному професійно-технічному навчальному закладі «Білоцерківський професійний ліцей» [Електронний ресурс]. Режим доступу: www.bpl.org.ua/up/files/KOZAK/Павленко.

2. Ломова Ю. На допомогу викладачу, майстру виробничого навчання, приймальній комісії / Професійна орієнтація в ПТНЗ [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://divovo.in.ua/dnipropetrovsekij-profesijnij-zaliznichnij-licej-na-dopomogu-v.html>.

3. Ткаченко В. Профорієнтаційна робота. / В. Ткаченко // Директор школи. – 2011. – трав. (№ 19). – С. 19-22.

Бірюк М. В.

студент 13а -Пр (М) групи.

Науковий керівник: канд. пед. н., ст. викладач Самусь Т. В.

МЕТОДИ ПОГЛИБЛЕННЯ ЗНАТЬ, УМІНЬ ТА НАВИЧОК В УЧНІВ ПТНЗ

Постійний розвиток науки і техніки призводить до зміни вимог до професійної діяльності особистості. Від працівника вже вимагається не тільки володіння знаннями, уміннями і навичками, а й вміння їх застосовувати. Він повинен вміти швидко освоювати нові засоби і технології виробництва, розуміти їхню будову і принцип роботи.

Саме профтехосвіта має стати базою для розкриття і подальшого розвитку наполегливості, сил та здібностей особистості. Під час виконання цього завдання професійно-технічний навчальний заклад (ПТНЗ) ставить перед собою мету поглиблення знань, розвитку просторового мислення і уяви, а також сприянню підвищенню активізації навчальної діяльності учнів.

Проблему формування та поглиблення знань, умінь та навичок досліджували багато психологів та педагогів. Серед них Н. Г. Ничкало, В. Л. Данилова, З. І. Калмикова, Д. Б. Богоявленський, В. Д. Шадриков, О. О. Авраменко, В. П. Митронін та інші. Проте робота над покращенням цього напрямку продовжується. Значна увага приділяється застосуванню нових форм навчання при формуванні умінь та відпрацюванні навичок.

Профтехосвіта базується на трьох складових: управління знаннями, інформаційні технології в освіті та метод проектів - технологія освіти XXI століття.

Знання - узагальнений досвід людства, що відображає різні галузі дійсності у вигляді фактів, правил, висновків, закономірностей, ідей, теорій, якими володіє наука [1, с. 554].

У професійному навчанні знання використовують для розвитку навичок і умінь.

Навички - психічне новоутворення, завдяки якому індивід спроможний виконувати певну дію, раціонально, з належною точністю і швидкістю, без зайвих затрат фізичної та нервово-психічної енергії.

Уміння - здатність на належному рівні виконувати певні дії, заснована на доцільному використанні людиною знань і навичок.

Методи професійного навчання - способи взаємодії інженерно-педагогічних працівників з учнями чи слухачами, спрямовані на оволодіння ними професійними знаннями, уміннями і навичками, розвиток творчих здібностей, формування основ професійної майстерності.

Урок виробничого навчання - організаційна форма, що забезпечує розв'язання єдиного дидактичного завдання всією групою учнів в однакових навчально-виробничих умовах (навчально-виробничих майстернях, навчально-виробничих цехах, навчальному господарстві та ін.).

Під час занять у навчальних майстернях практикують різні види уроків, а саме [2, с. 35]:

- Уроки вправ.
- Уроки самостійного виготовлення навчально-виробничих виробів.
- Змішані уроки.
- Інструктивні уроки.
- Контрольно-перевірочні уроки.

Між методами теоретичного і виробничого (практичного) навчання існує певна відмінність. У першу чергу, це обумовлено завданнями, змістом навчального матеріалу, а також тим, що, як правило, при теоретичному навчанні взаємодія відбувається з групою учнів, а у процесі виробничого – з

підгрупами чи індивідуально (навчання управлінню транспортними засобами тощо) [3, с. 64].

Для проведення емпіричного дослідження нами було запропоновано викладачам анонімні анкети з метою виявлення використання методів поглиблення знань, умінь та навичок студентів при викладанні спецдисциплін.

Результати виявилися такими, що більшість викладачів в достатній мірі не виявляють інтересу до цієї проблеми. Низький рівень розробки цього питання в методичній літературі не дозволяє їм в повній мірі впроваджувати різні методи поглиблення знань, умінь та навичок.

Більшість викладачів вважає, що на уроках необхідно використовувати демонстрування для поглиблення знань учнів, практичні ж навички і уміння поглиблюються на лабораторно-практичних заняттях та за рахунок виробничого навчання.

Отже, для поглиблення знань, умінь та навичок важливо пробудити в учнів потребу в знаннях, які вони повинні отримати, виховати в них зацікавленість даним предметом.

Список використаних джерел

1. Бабанский Ю. К. Педагогика: Учеб. пособие для студентов пед. ин-тов / Ю. К. Бабанский, В. А. Слостенин, Н. А. Сорокин и др.; Под ред. Ю. К. Бабанского. – 2-е изд., доп. и перераб. – М. : Просвещение, 1988. – 479 с.

2. Макиенко Н. И. Педагогический процесс в училищах профессионально-технического образования: Метод, пособие / Под ред. М. А. Жиделева. — М. : Высш. шк., 1983. – 344 с.

3. Скакун В. А. Преподавание курса «Организация и методика производственного обучения». — М. : Высш. шк., 1990. – 254 с.

Бойко О. Ю.

студентка 24-Пр (Б) групи.

*Науковий керівник: асистент **Вовк Б. І.***

МОТИВАЦІЯ ДО НАВЧАННЯ ЯК ОДНА З ОСНОВНИХ УМОВ РЕАЛІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНО - ВИХОВНОГО ПРОЦЕСУ

Контингент учнів ПТНЗ різноманітний, він дуже відрізняється від контингенту учнів загальноосвітніх шкіл. Складається з учнів, які навчаються на основі базової загальної освіти та на основі повної загальної освіти. Тому й формування мотивації до навчання, на наш погляд, не буде для всіх однаковим.

Підвищення мотивації до навчання учнів ПТНЗ, створення комфортних умов для навчання – це ті завдання, які повинен виконати педагог ПТНЗ. Тому дуже важливо на початку будь якого заняття створити

комфортну психологічну атмосферу для учнів, яка сприятиме розвитку особистості. Викладач повинен створювати ситуації, де успіх буде забезпечений. З цією метою викладач використовує вже набуті знання учнів у школі, їх досвід, роздуми, які є основою для вивчення нового матеріалу. Особливо, якщо на ці знання опирається вивчення наступних тем. Будь-яке завдання умовно ділиться на частини, які учень у змозі виконати. Так поступово будуватиметься учнівський «храм» знань, результат якого буде залежати, насамперед від викладача.

Вдумливий педагог користується своїми безвідмовними інструментами - умінням спостерігати, створювати ситуації, що потребують саморегуляції поведінки дитини, спонукають до висловлювань, виявлення своїх почуттів [3, с.132].

Мотивація до навчання – одна з основних умов реалізації ефективного навчально-виховного процесу. Вона не тільки розвиває інтелект, але і є рушійною силою вдосконалення людини. Формування мотивації в учнів до навчання – це головна проблема сучасного будь-якого навчального закладу. Її актуальність зумовлена оновленням змісту навчання, постановою завдань формування в учнів прийомів самостійного здобуття знань, пізнавальних інтересів, активної життєвої позиції. Соціальні потреби суспільства вимагають від навчальних закладів збільшеної якості навчання та виховання, розвиток та формування конкурентоспроможного випускника ПТНЗ.

Актуальність цієї проблеми пов'язана з тим, що кожного року багато молодих людей розпочинають навчатися в ПТНЗ, але колишнє небажання вчитись, яке з ними залишилося зі школи, стає на перепоні для одержання професійної освіти і зайняття гідного місця в суспільстві. Неадекватність мотивів до навчання частини з цих учнів може бути головною причиною їх неуспішності, а, отже, вдосконалення процесу навчання може бути направлене й на мотиваційно-орієнтовану ланку навчальної діяльності учнів ПТНЗ.

Внутрішня мотивація сприяє одержанню задоволення від роботи, викликає інтерес, радісне збудження, додає самоповагу особистості. Зовнішня мотивація – з'являється під впливом і тиском зовнішніх імпульсів – вимог, наказів, примусів - викликає зовнішній дискомфорт (людина повинна виконувати чийось волю).

Таким чином, як зазначає О. М. Пехота, у навчальному процесі слід використовувати широкий діапазон стимулів, щоб впливати на мотивацію кожного учня [3, с. 133]. Основні прийоми поточної мотивації на етапі формування й контролю діяльності – це надання права вільного вибору завдань, створення завдань допустимої складності, новизна та несподівані завдання, позитивний зворотний зв'язок або повідомлення учнів про успішність їхньої роботи.

Завдання викладача полягає в наданні учням упевненості у своїх силах, у своїй спроможності. Не дозволяється відразу учнів ділити на

розумних та дурних. Необхідно реально оцінити можливості учнів, знайти в них той позитив, який налаштує на гарну працю. Один старанний, інший має логічне мислення, наступний упевнено може виступати публічно. Робота викладача – налаштувати учнів на позитивне сприйняття ситуації.

У навчальній діяльності для самостійного досягнення результату потрібна особлива зосередженість розумових і вольових зусиль. Це відбувається, коли діяльність учня цілеспрямована, коли він усвідомлює і „приймає” мету, а не йде лише у „фарватері цілі, яку намічає вчитель” [4, с. 69].

Формування вивчення мотивів навчання є головним практичним завданням для викладача. Сучасна педагогічна наука здійснює його діяльність за такими критеріями:

- Визначення й уточнення цілей навчання.
- Виявлення вікових можливостей мотивації.
- Вивчення вихідного (тобто початкового) рівня мотивації.

Отже зовнішня і внутрішня мотивація до навчання – це дві сторони одного процесу, який поєднує процес навчання і його мету. Ми не можемо виділити з-поміж них крашу, протиставляти їх також не буде правильним, кожна з них має право на існування. Проте позитивна мотивація до навчання є одним із напрямків особистісно-орієнтованої освіти, який забезпечує формування нового, творчого покоління громадян нашої європейської держави.

Список використаних джерел

1. Коваленко О. Е. Методика професійного навчання: Підруч. для студ. вищ. навч. закл. / Нар. укр. акад. – Х. : Вид – во НУА, 2005. – 360 с.
2. Гин А. Конструктор урока // Відкритий урок – 2002 – № 5-6 – С.11-19.
3. Освітні технології. Навч.-метод. посіб / За заг. ред. О.М. Пехоти – К. : АСК, 2001 – 256 с.
4. Выготский Л. С. Педагогическая психология / Л. С. Выготский; под. ред. В. В. Давыдова. – М. : Педагогика, 2010. – 672 с.

Верхомчук О. П.

студент 51-Пр(М) групи.

Науковий керівник: канд. с/г н. доц. Росновський М. Г.

УДОСКОНАЛЕННЯ ТЕХНОЛОГІЇ ЗБИРАННЯ НАСІННИЦЬКИХ ПОСІВІВ ЛЬОНУ – ДОВГУНЦЯ

В Україні льон-довгунець є головною прядивною культурою, у стеблах якої міститься 25-31% волокна з цінними технологічними властивостями – гнучкістю, тониною і високою міцністю, за якою він

перевершує бавовникове волокно удвічі, а шерстяне – утричі. Із довгого льонового волокна виробляють різні тканини – побутові, полотняні, брезентові тканини, риболовні сітки, вірвовки, шпагат, нитки тощо. Льонові тканини міцні і гігроскопічні в умовах підвищеної вологості, високогігієнічні і найбільш придатні для пошиття білизни тощо.

Велике значення в харчовій, лакофарбовій та фармацевтичній промисловості має насіння льону-довгунця, яке містить 35 – 39 % висихаючої олії (з йодним числом понад 165), з якої виготовляють оліфу, фарби, лаки, рідке мило, замазки та інші матеріали. Льонова олія цінна також у харчуванні та медицині.

У льонарських господарствах, у яких застосовують прогресивні технології вирощування льону-довгунця, вихід волокна становить 8-10 й насіння 5-8 ц/га.

Нашими дослідженнями встановлено, що льон-довгунець є досить енергомісткою культурою, на вирощування та збирання 1га за комбайновою технологією потрібно витратити до 300 кг рідкого палива, з яких до 60-70% на технологічні операції, пов'язані з сушінням та переробкою льоновороху. У цьому зв'язку досить актуальними є питання розробки таких технологічних процесів при виконанні збиральних та післязбиральних робіт, які дадуть змогу суттєво зменшити витрати рідкого палива при вирощуванні та збиранні цієї цінної технічної культури. З цієї точки зору наші дослідження є актуальними для умов сьогодення, а основна мета роботи полягала в обґрунтуванні раціонального комплексу технічних засобів механізації для вирощування льону-довгунця за роздільною технологією збирання як менш енергоємною у порівнянні з комбайновою.

Об'єктом дослідження була механізована технологія вирощування та збирання льону-довгунця.

Предмет дослідження – удосконалення процесів збирання насінницьких посівів льону-довгунця з метою пошуку найбільш економічних з точки зору витрат рідкого палива технологічних процесів.

З метою реалізації вищесказаного Інститутом луб'яних культур УААН розроблена і випробувана, ресурсозберігаюча роздільна технологія збирання льону-довгунця (провідний конструктор – кандидат технічних наук Макаєв В. І.) [1].

Роздільний спосіб збирання льону передбачає брання стебел льону в період ранньої жовтої фази стиглості та розстилення їх у стрічки з наступним обмолотом на 5-6 день і одночасним обертанням обмолочених стебел. Для здійснення обмолоту та обертання стрічок використовували макетний зразок льонопідбирача-молотарка ПМЛ-1 [2, 3].

Вказаний зразок льонопідбирача-молотарки є причіпною машиною, що експлуатується з тракторами класу 1,4 т, складається з затискного транспортера, плуощильних вальців, обчісувального апарату, обертаючого пристрою, терткового апарату, грохота, вентилятора, елеватора та бункера, які змонтовані на рамі, що спирається на два пневматичні колеса. Робоча

ширина захвату агрегату 1,5 м (1 стрічка). Продуктивність за годину експлуатаційного часу не менше 0,6 га. Вага макетного зразка 2900 кг. Розробка захищена патентом України на винахід.

Технологічний процес, який виконує льонопідбирач-молотарка, наступний. Під час руху агрегату підбираючий пристрій піднімає стрічку стебел льону і подає до затискного транспортера. Затискний транспортер затискає прикореневу частину стебел і утримує їх, переміщаючи спочатку через плющильні вальці, які плющують насіннєву частину стебел, частково руйнуючи коробочки, та вимолочують насіння, яке потрапляє до теркового апарату. Далі затискний транспортер проводить насіннєву частину стебел через очісувальний апарат гребеневого типу, який прочісує стебла і відокремлює від них коробочки. Очісані стебла затискним транспортером подаються в обертаючий пристрій, який транспортує їх до землі і обертає на 180°. Продукти обчісування, поступають в терковий апарат, де перетираються вальцями і потрапляють на грохот. Тут насіння очищається від полови і легких домішок під дією повітряного потоку від вентилятора, потім очищене насіння елеватором транспортується у бункер.

Завдяки природному сушінню насіннєвих коробочок на стеблах у стрічках розстилу, із технологічного регламенту комплексу машин виключаються механізми та технічні засоби для сушіння лляного вороху та його переробки, тому роздільна технологія відноситься до енергозберігаючих. Приготування трести та її збирання здійснюється так само як і за комбайновою технологією.

Розрахунки показали, що роздільна технологія збирання льону-довгунця з точки зору енергозбереження є більш ефективною у порівнянні з комбайновою і дає можливість суттєво зменшити використання рідкого палива на післязбиральних роботах при вирощуванні цієї важливої технічної культури.

Список використаних джерел

1. Макаєв В. І. Роздільна ресурсозберігаюча технологія збирання льону-довгунця. / В. І. Макаєв // Міжвідомчий тематичний наук. Зб. Механізація та електрифікація с-г ННЦ ІМЕСГ УААН. – Глеваха, 2003. – Вип. 87 – С. 149 - 153.
2. Макаєв В. І. Роздільний спосіб збирання льону та деякі результати розробки машини для його здійснення / В. І. Макаєв, Р. Н. Гілязетдінов, В. І. Харьков // зб. Наук. праць. Інститут луб'яних культур УААН. – Вип.1. – м. Глухів, 2000. – С. 129-133.
3. Макаєв В. І. Удосконалення роздільного способу збирання льону-довгунця з метою поліпшення якості продукції // Межвузовський журнал "Проблеми легкой и текстильной промышленности Украины". – Херсон – 2004. – №1(8). – С. 96-100.

ВИКОРИСТАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПРОЦЕСІ ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ КВАЛІФІКОВАНИХ РОБІТНИКІВ ШВЕЙНОГО ПРОФІЛЮ

Проектування змісту та інноваційних педагогічних технологій професійної підготовки майбутніх кваліфікованих робітників швейного профілю – це системний метод створення, застосування і визначення усього процесу навчання й засвоєння знань з урахуванням технічних і людських ресурсів та їх взаємодії, який ставить своїм завданням оптимізацію освіти.

Професіоналізація викладача і входження його в інноваційний режим роботи неможливі без творчого самовизначення, в якому провідну роль відіграють інноваційні педагогічні технології. Вони, як принцип педагогіки, забезпечують умови розвитку особистості.

Проектування змісту та інноваційних педагогічних технологій професійної підготовки майбутніх кравців охоплює наступні етапи: підготовчо-організаційний, презентаційний, моделювальний.

Підготовчо-організаційний етап передбачає розробку технології навчання учнів, виокремлення інноваційної ідеї, розробку завдань для розв'язання поставленої проблеми, вибір засобів для реалізації мети.

Презентаційний етап є основним, оскільки він передбачає обґрунтування результатів інноваційного досвіду, демонстрацію конкретних продуктивних способів професійно-педагогічної діяльності (метод, методика, технологія) через програвання різноманітних педагогічних ситуацій. Так, під час проведення презентаційного етапу щодо упровадження проектної технології, викладач ознайомлює учнів з темою проекту («Проект з обробки вузлів пальто») та його завданнями, вимогами до забезпечення його ефективності. Викладач передбачає, що учні мають скористатися набутими знаннями з технології виготовлення пальто, ручними, машинними і вологотепловими способами обробки, асортиментом та властивостями сучасних тканин, новітніми виробничими технологіями. Оскільки метод проектів завжди орієнтований на самостійну роботу учнів (індивідуальну, парну, групову), яку вони здійснюють протягом відповідного часу, викладач уточнює, що вони мають самостійно визначити види обробки вузлів пальто за новітніми виробничими технологіями, вибрати тканину, розрахувати час на виконання технологічних операцій. Наступним етапом технології є моделювання учнями структури і змісту інноваційного проекту на основі запропонованої ідеї. У процесі моделювання викладач спрямовує роботу учнів на вирішення окремих завдань із самостійним вибором шляхів проектної діяльності.

Під час обміну думками учні можуть як підтримати, так і відхилити запропоновану ідею. У процесі такої дискусії створюються умови для уточнення, корегування методів і способів обробки вузлів пальто. Викладач повинен задіяти всіх учнів до обговорення проблеми, підвищувати активність і спрямовувати діяльність учнів на творчий процес. Основні форми, які сприяють більш продуктивній і ефективній роботі, такі: лекція-бесіда із застосуванням електронної презентації; проведення практичних занять із використанням дидактичного матеріалу. Інновації мають системний вплив на всі складові навчального процесу, а також на всю структуру педагогічного товариства, зокрема на розвиток технологічної компетентності викладачів спеціальних дисциплін ВНЗ швейного профілю. Інноваційна спрямованість педагогічної діяльності в сучасних умовах розвитку культури, суспільства і освіти визначає:

- по-перше, соціально-економічні зміни, які проходять у суспільстві, що визначили необхідність оновлення технологій навчання;
- по-друге, відбувається перетворення відносин викладачів спеціальних дисциплін ПТНЗ швейного профілю до самого феномену освоєння і застосування педагогічних нововведень;
- по-третє, на відміну від будь-яких простих нововведень інновації в педагогіці припускають творчий процес виховання учнів і охоплюють всю сферу навчання ;
- по-четверте, створення нових типів навчальних закладів, у тому числі і недержавних, залучення навчальних закладів ВНЗ до нових ринкових відносин, породжують нові умови їх розвитку і вдосконалення.

Ефективність упровадження інноваційних педагогічних технологій підготовки кваліфікованих робітників у ВНЗ залежить від ступеня наукового обґрунтування управління цими процесами розробки класифікації та створення специфічних педагогічних умов упровадження інноваційних педагогічних технологій. Цей процес буде іншим, якщо розглядати інноваційні педагогічні технології підготовки кваліфікованих робітників у контексті культури суспільства та культури особистості кваліфікованого робітника і ґрунтуватися на інноваційному потенціалі закладу освіти.

Список використаних джерел

1. Алфімов Д. В. Інноваційна освітня система вищої школи: шляхи відродження / Д. В. Алфімов; ред. кол. Л. І. Даниленко та ін. // Педагогічні інновації: ідеї, реалії, перспективи. – [Зб. наук. праць]. – К. : Логос, 2000. – С. 158–160.
2. Ахмедзянова Л. М. Теоретичні основи і практика розвитку педагогічного покликання. Автореф. дис. д-ра пед. наук., – К. : Логос, 1996. – 42 с.
3. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології: навч. посібник / І. М. Дичківська. – К. : Академвидав, 2004. – 352 с.

4. Інновації у вищій освіті: проблеми, досвід, перспективи: монографія / за ред. П.Ю.Сауха. – Житомир: Вид-во ЖДУ ім. Івана Франка, 2011. – 444 с.

Ганнущенко В.С.

студент БМ-Пр (М) групи.

Науковий керівник: канд. с/г н. доц. Росновський М. Г.

ЕКОЛОГО–БІОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ФЕРМЕРСЬКИХ ГОСПОДАРСТВ УКРАЇНИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

Виробництво сільськогосподарської продукції вимагає цілеспрямованого втручання в природу. Сучасні інтенсивні технології вирощування польових культур, промислові мінеральні добрива та пестициди значно підвищують урожайність рослин. Проте, постійне збільшення врожайності за рахунок додаткового використання засобів захисту рослин викликає багато екологічних проблем фермерів в багатьох країнах світу.

Останні наукові публікації свідчать, що в умовах сьогодення головними факторами потенційного екологічного навантаження, що пов'язані з функціонуванням та розвитком фермерських господарств є: односторонні структури сільськогосподарських підприємств; спрощені сівозміни та монокультура; помилки в обробітку ґрунту; високоврожайні, але не стійкі до захворювання сорти; добрива, що підвищують урожайність; помилки хімічного захисту рослин; відокремлення галузі тваринництва від рослинництва [1, с.217–222].

Метою нашої публікації є короткий аналіз деяких вищеназваних сучасних еколого-біологічних проблем з точки зору сталого розвитку фермерських господарств України та пошук шляхів їх розв'язання.

Ситуація у рільництві, коли в умовах сьогодення на Україні на одному полі декілька років підряд вирощуються одні і ті ж культури (соняшник, кукурудза, ріпак, зернові) уже стала у ряді випадків не винятком, а нормою. Результатом цього є виснаження ґрунту на поживні речовини, сильне враження рослин спеціалізованими хворобами, шкідниками та бур'янами.

Проблеми використання хімічного захисту рослин, що криються у неправильному їх застосуванні (передозування, недотримання заходів безпеки і часу очікування) спричиняє небезпеку для людей, забруднення продуктів харчування, кормів, води та повітря, що в цілому призводить до порушення екологічного балансу в ланцюгу людина – ґрунт – рослина – продукти харчування – людина.

У даний час точаться широкі дискусії щодо перспектив упровадження у нашій країні мінімального та «нульового» обробітку земель.

Багато експертів сходяться в тому, що господарювання без борони та плуга (no-till), яке прижилося в фермерів багатьох країн світу несе в собі не лише економічні, а й екологічні вигоди. Водночас, аналізуючи зарубіжний досвід результатів запровадження no-till – систем, зокрема такої країни як США, не можна не звернути увагу на низку негативних чинників, які їх супроводжують. Це, насамперед, зростання пестицидного навантаження в агроекосистемах. За відсутності оранки кількість бур'янів, комахоїдних шкідників та хвороб значно збільшується. За таких обставин фермерам доводиться вносити вдвічі більше пестицидів, ніж раніше. Багато науковців визнають, що результати бездумної гонитви за прибутками виявляються у зростанні онкологічних захворювань, передусім у сім'ях фермерів. Статистика американських вчених свідчить, що збільшення використання пестицидів у 6 разів збільшило захворювання фермерів на рак і у 8 разів – у тих, хто безпосередньо готує суміші та вносить їх на поля. Рівень вмісту діоксину в організмі новонароджених дітей виявився у 27 разів вищий від тієї кількості, яка вважається за безпечну для накопичення протягом усього життя людини [2, с.8].

Таким чином, інтенсивне землеробство, яке тривалий час забезпечувало отримання високих урожаїв сільськогосподарських культур, у даний час стало для багатьох екологів і захисників навколишнього середовища символом посилення забруднення навколишнього середовища і викликає занепокоєння. У зв'язку з цим вважаємо, що в перспективі з метою більш сталого розвитку фермерських господарств України замість прямого втручання, такого як внесення промислових мінеральних добрив і хімічних засобів захисту рослин, важливу роль в екологічному землеробстві повинні відігравати профілактичні заходи і підтримка природного регулюючого циклу. Це вимагає поєднання усіх заходів з отримання продукції рослинництва, які сьогодні уже практикуються у деяких країнах під назвою «Інтегроване рослинництво» для того, щоб зменшити застосування хімічних засобів захисту рослин.

Список використаних джерел

1. Фермер: базовий рівень. Підручник з аграрної економіки: Вид. Баварського Земельного Об'єдн. ТОВ & КО. Командитне товариство, Мюнхен / Німеччина, 2007. – 620 с.
2. Квітка Г. Плуг у відставку відправляти рано / Г. Квітка // Газ. «Голос України», 28.11.2007. – С.8.
3. Росновський М. Г. Проблема економії ресурсів: історія і сучасність./ М. Г. Росновський, Т. В. Самусь // Вісник науковця: Науково популярний журнал. Національний університет кораблебудування імені адмірала Макарова. – Миколаїв : 2011. – №3. – С.– 149–152.

Гомаз Н. О.
студентка 21-Пр (К) групи,
*Науковий керівник: асистент **Вовк Б. І.***

ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖЕННЯ УЧНІВ ПТНЗ ЯК ЗАСІБ ДОСЯГНЕННЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ДЕРЖАВИ

Здоров'язбереження молоді є однією з найголовніших проблем сучасного суспільства. Забруднене середовище, криза сучасного сьогодення, ставить нові цілі перед державою, такі як формування нового світогляду, моральних цінностей і пріоритетів. На таких змінах ґрунтується концепція сталого розвитку. Сталий розвиток – загальна концепція стосовно необхідності встановлення балансу між задоволенням сучасних проблем людства й захистом інтересів майбутніх поколінь, включаючи потреби в безпечному і здоровому довкіллі [1, с.101].

Здоров'я учнів ПТНЗ – одне з головних умов благополуччя ПТНЗ, її успішності на ринку освіти. З урахуванням тих напрямів, за якими розвивається професійно-технічна освіта, ми з упевненістю можемо стверджувати, що успішною і затребуваною буде той навчальний заклад, котрий забезпечує здоров'я учнів, використовуючи здоров'язбережувальні педагогічні технології.

Важливим аспектом діяльності інженера-педагога є створення умов для збереження, зміцнення та відновлення здоров'я учнів, розвиток її фізичних якостей та збільшення рухової активності, формування в майбутніх кваліфікованих робітників компетентності здоров'язбереження. Така компетентність здобувається в процесі активної діяльності щодо засвоєння позитивних життєвих навичок, які сприяють фізичному, соціальному, психічному та духовному здоров'ю. При цьому інженер-викладач повинен застосовувати різноманітні здоров'язбережувальні технології для досягнення бажаного результату.

Оскільки однозначне визначення поняття „здоров'язбережувальна технологія” в педагогічній літературі відсутнє, а існуючий перелік визначень терміну надзвичайно широкий, ми дотримуємося думки І. А. Єрохіної, яка розглядає „здоров'язбережувальні технології” в освіті як сукупність форм, засобів і методів, що спрямовані на досягнення оптимальних результатів у підтримці фізичного, психічного, етичного й соціального благополуччя людини, у формуванні здорового способу життя [2, с. 165].

Успішність навчання в ПТНЗ визначається рівнем стану здоров'я учнів, з яким вони прийшли до навчального закладу, що є вихідним фоном на старті отримання робітничої професії. На цьому тлі не менш важливою є правильна організація навчальної діяльності.

Забезпечення здоров'я учнів ПТНЗ включає в себе всі засоби, які використовує навчальний заклад із метою підтримки здоров'я учнів та

викладачів, а також для пропаганди знань про здоров'я в сім'ї і в суспільстві в цілому.

Особливу увагу необхідно приділяти відповідності технологій навчання й виховання індивідуальному здоров'язбережувальному потенціалу учня ПТНЗ.

Традиційна організація навчального процесу підготовки кваліфікованих робітників створює в учнів постійні стресові перевантаження, які приводять до відхилення механізмів саморегуляції фізіологічних функцій і сприяють розвитку хронічних хвороб. У результаті існуюча система професійно-технічної освіти має здоров'я витратний характер. Більшість науковців вважають, що збереженням та зміцненням здоров'я майбутніх випускників ПТНЗ повинні займатися адміністратори та спеціально підготовлені професіонали. Однак аналіз факторів ризику засвідчує, що більшість проблем здоров'я учнів створюється й вирішується в ході щоденної практичної роботи інженера-педагога, тобто пов'язана з їхньою професійною діяльністю. Тому інженерно-педагогічним працівникам ПТНЗ необхідно знайти резерви власної діяльності у збереженні та зміцненні здоров'я учнів.

Нині урок залишається основною організаційною формою освітнього процесу в ПТНЗ, яка безпосередньо залежить від педагога. Виявлення критеріїв здоров'язбережувального потенціалу уроків як виробничого, так і теоретичного навчання, та побудова його на основі здоров'язбережувальної технології є найважливішою умовою подолання здоров'явитратного характеру професійно-технічної освіти.

Саме тому професійна підготовка майбутніх інженерів-педагогів у ВНЗ повинна бути спрямована на формування умінь із використання здоров'язбережувальних технологій, опанування головних напрямів здоров'язбереження з урахуванням отриманої спеціальності, вікових та психофізіологічних особливостей учнів; суспільних потреб у регіоні та інше. Значним ресурсом сучасної освіти в країні може стати інженер-педагог, який володіє теоретичними та практичними навичками щодо використання здоров'язбережувальних технологій у професійній діяльності.

Узагальнивши зазначене, ми дійшли висновку, що підвищення готовності майбутніх інженерів-педагогів до здоров'язбережувальної діяльності в ПТНЗ залежить від ефективності системи методичної, навчальної та прикладної роботи ВНЗ із підготовки викладачів до застосування здоров'язбережувальних технологій у професійній діяльності.

Список використаних джерел

1. Шевчук В. Я. Макроекономічні проблеми сталого розвитку / В. Я. Шевчук – К. : Гео-принт, 2006. – 200 с.
2. Ерохина И. А. Здоровьесберегающие технологии в профилактике наркозависимости подростков: дис.... канд. пед. наук: 13.00.02 / И. А. Ерохина. – Тамбов, 2005. – 272 с.

3. Митяева А. М. Здоровьесберегающие педагогические технологии: учеб. пособие для студ. высш. учеб. заведений / А. М. Митяева. – М. : Издательский центр «Академия», 2008. – 192 с.

4. Михайлова Н. Н. Внедрение здоровьесберегающих технологий как актуальное направление технологизации профессионального образования / Н. Н. Михайлова // Образование: исследовано в мире. – 2005. – [Электронный ресурс] <http://www.oim.ru/avtor.asp?nom=191>

5. Науменко Ю. В. Комплексное формирование социокультурного феномена «здоровье» у подростков в общеобразовательной школе: автореф. дис. ... д-ра пед. наук: 13.00.01 / Ю. В. Науменко. – Москва, 2009. – 43 с.

Давиденко С. О.

студент 13а-Пр (М) групи.

Науковий керівник: канд. пед. н., ст. викладач Самусь Т. В.

ПРОФЕСІЙНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ МАЙСТРА ВИРОБНИЧОГО НАВЧАННЯ В УМОВАХ СЬОГОДЕННЯ

Новітня система професійно-технічної освіти визначила сучасні змістовно-ціннісні орієнтири в процесі підготовки кваліфікованих робітників, орієнтуючись на проблеми економіки держави та відповідної галузі виробництва з урахуванням нахилів, світогляду, потенціалу кожної людини, підготовки її до саморозвитку, самовизначення та самореалізації.

Теоретико-методологічними засадами визначення професійної компетентності майстра виробничого навчання є висновки вчених С. Я. Батишева, А. П. Біляєвої, С. У. Гончаренко, Н. Г. Ничкало, В. О. Радкевич, В. О. Скакуна, О. І. Щербак, Л. І. Шевчук та ін.

З огляду на це, науковці-педагоги розглядають чимало аспектів пошуку нових підходів до організації навчально-виробничого процесу, удосконалення змісту та структури, форм та методів організації навчально-пізнавальної діяльності майбутніх робітничих кадрів, впровадження сучасних педагогічних, інформаційних та виробничих технологій навчання.

Завдання дослідження – виявлення та обґрунтування умов формування професійної компетентності й особистості майстра виробничого навчання в умовах освітнього простору.

Професійна компетентність майстрів виробничого навчання – це здатність ефективно організувати навчально-виробничий процес, враховуючи систему розвинених психолого-педагогічних, фахових, методичних знань і вмінь, а також досвід їх використання під час професійно-педагогічної діяльності у професійно-технічному навчальному закладі.

Відомо, що на професійну діяльність майстрів, її ефективність і результативність суттєво впливає ціннісно-мотиваційна сфера: основні інтереси, потреби, мотиви, цінності та мотивації їх професійної діяльності,

що в свою чергу дає можливість з'ясувати ціннісне ставлення майбутніх фахівців до обраної діяльності. Відтак, визначальне місце мають мотиви, які спонукають, спрямовують і регулюють професійну поведінку та спілкування майстрів, сприяють усвідомленню своїх потреб у постійному розвитку і самореалізації як суб'єкта професійної діяльності. Ціннісні орієнтації мають принципове значення для формування індивідуального стилю професійної діяльності. На основі їх формується позитивне ставлення до педагогічної професії та до цілей і засобів професійної діяльності зокрема [1, с.167].

На підставі аналізу наукової літератури можемо виокремити такі етапи професійної діяльності майстрів виробничого навчання:

I етап – підготовчий. Охоплює діагностичний та мотиваційний блоки. Діагностичний – спрямований на аналіз власних проблем, визначення індивідуальної теми, проектування логічності та послідовності своїх дій.

II етап – практичний, який включає планово-прогностичний і діяльнісний блоки. Планово-прогностичний дозволяє визначитися з провідними напрямками, шляхами і засобами діяльності, метою, завданнями, розробити комплекс заходів, спрогнозувати кінцевий результат. Відтак, кожний майбутній фахівець спрямовує свою подальшу діяльність, прагне досягти певного ідеального стану.

III етап – узагальнювальний. Метою цього етапу є результативно-узагальнювальні, корекційно-прогнозуючі і впроваджувальні елементи. Результативно-узагальнювальний вбачає аналіз усіх результатів, коригування гіпотези, моделі нової технології, узагальнення фактів професійної діяльності, оформлення результатів і подання матеріалів для подальшого вивчення, розповсюдження [2, с.122].

Опрацювання наявних досліджень з проблеми розвитку професійної компетентності педагогічних працівників, результати власного наукового пошуку дали змогу визначити 5 основних критеріїв оцінювання професійної компетентності майстрів виробничого навчання ПТНЗ: мотиваційний (потреби, мотиви, інтереси), інтелектуальний (володіння психолого-педагогічними, професійними знаннями), діяльнісний (уміння і досвід вирішення завдань з виробничого навчання), технологічний (техніко-технологічні вміння і професійні здатності), рефлексивний (професійна самооцінка, саморефлексія, професійна «Я-концепція») [3, с.42].

Результати дослідження дали змогу дійти висновку, що важливим аспектом розвитку професійної компетентності майстра виробничого навчання є його діяльність, яка передбачає самостійний пізнавальний пошук майбутнього фахівця, спрямована на розвиток професійної компетентності і визначається внутрішньою мотивацією, високим рівнем самоконтролю, самоорганізацією праці.

Отже, з метою визначення рівнів розвитку професійної компетентності майстрів виробничого навчання ПТНЗ, насамперед, необхідно розглянути систему обліку результатів для здійснення вимірів стану сформованості професійної компетентності майбутнього фахівця, на

основі яких буде встановлено рівні її розвитку. Перспективним напрямом дослідження цієї проблеми вважаємо визначення такого поняття, як система обліку результатів розвитку професійної компетентності майстрів виробничого навчання, вбачаємо в цьому упорядковану багаторівневу шкалу оцінювання з відповідними критеріями та показниками. З огляду на це, для проведення вимірювання рівнів сформованості професійної компетентності майстрів виробничого навчання необхідно розробити критерії та показники.

Список використаних джерел

1. Закон України «Про вищу освіту» [Електронний ресурс] / Верховна рада України. – Відомості Верховної Ради (ВВР). – 2014. – № 37–38. – 2004 с. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>.
2. Пастухова І. П. Индивидуально-дифференцированный профессионально-педагогический маршрут преподавателя как форма организации научно-методической работы в колледже / И. П. Пастухова // Спец. проф. образование. – 2008. – № 9. – С. 51–53.
3. Присяжнюк Ю. С. Развитие методичної компетентності викладачів дисциплін гуманітарного циклу у системі післядипломної освіти : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / Присяжнюк Юлія Сергіївна. – К., 2010. – 277 с.

Єршов М. Д.

студент 23а-Пр (М) групи.

Науковий керівник: канд. пед. н., ст. викладач Самусь Т. В.

МЕТОДИКА ВИКОРИСТАННЯ ЗАВДАНЬ ТВОРЧОГО ХАРАКТЕРУ НА УРОКАХ ВИРОБНИЧОГО НАВЧАННЯ

На сучасному етапі особливої актуальності набувають проблеми формування творчої особистості. Одним із основних завдань є виховання творчої особистості учня. Підвищення інтелектуального потенціалу нації і розвиток творчої особистості є однією з найактуальніших цілей професійної освіти. Саме тому для реалізації цих завдань мають бути створені максимально сприятливі умови для прояву та розвитку творчих здібностей учнів професійно-технічних навчальних закладів (ПТНЗ).

Навчально-виховний процес повинен ґрунтуватись на фундаментальних дослідженнях вітчизняних та зарубіжних педагогів і психологів.

Однак, накопичений теоретичний матеріал не було повністю використано для постановки та вирішення проблем розвитку творчого мислення [2, с. 29].

Без уміння творчо мислити жодна технологія навчання не буде ефективною. Про це слід пам'ятати при створенні системи навчання в професійній освіті. Однією з важливих, на наш погляд, ознак навчально-творчої діяльності є те, що в результаті її здійснення створюються нові

психічні утворення, творчі знання та вміння особистості. При цьому виділяються їх різні компоненти. Так, у навчально-творчій діяльності процес розв'язання навчальних проблем направлено на відкриття нового знання (Л. Виготський, С. Рубінштейн), на породження нових цілей і змісту (О. Леонтьєв), нових способів діяльності (Я. Пономарьов), знань та мотивів (А. Матюшкін). В. Андрєєв вважає, що навчально-творче завдання - це така форма організації змісту навчального матеріалу, за допомогою якої педагогу вдається створити учням творчу (проблемну) ситуацію, прямо або в непрякій формі сформулювати мету, умови і вимоги навчально-творчої діяльності, у процесі якої учні активно оволодівають знаннями, вміннями, навичками, розвивають власні творчі здібності [3, с. 116].

Навчально-творчі завдання в навчальному процесі можуть використовуватися з метою розвитку творчих умінь особистості, опанування нових знань про поняття, закони, теорії, опанування розумових і практичних умінь, контролю знань і вмінь, актуалізації знань, умінь.

Основними рисами творчої особистості, як визначають учені-дослідники, є сміливість думки, схильність до ризику, фантазія, уявлення, уява, проблемне бачення, вміння долати інерцію мислення, виявляти суперечності, переносити досвід і знання в нові ситуації, незалежність, альтернативність, гнучкість мислення, здатність до самоуправління.

Творче завдання є змістом, основою будь-якого інтерактивного методу. Творче завдання (особливо практичне і близьке до життя того, хто навчається) надає сенс навчанню, мотивує учнів. Невідомість відповіді і можливість знайти своє власне «правильне» рішення, засноване на своєму персональному досвіді і досвіді свого колеги, друга, дозволяють створити фундамент для співпраці, співнавчання, спілкування всіх учасників навчального процесу ПТНЗ, включаючи педагога. Вибір творчого завдання є творчою роботою для педагога, оскільки потрібно знайти таке завдання, яке відповідало б наступним критеріям:

- не мати однозначних відповіді або рішення;
- бути практичним і корисним для учнів;
- бути пов'язаним з життям учнів;
- викликати інтерес в учнів;
- максимально бути направленими на цілі навчання.

Творче завдання – це форма організації навчальної інформації, в якій поряд з заданою умовою і невідомими даними міститься вказівка учням для їх самостійної творчої діяльності, спрямованої на реалізацію їх особистісного потенціалу та отримання необхідного освітнього продукту.

Освітній продукт може виступати, наприклад, способом вирішення учнем проблеми, гіпотези, логічного судження, конструкції, експерименту, проведеного спостереження тощо. Виходячи з таких позицій, можна виділити два принципово відмінних типи творчих завдань: закриті і відкриті. Закриті завдання припускають, що учень дає правильну відповідь на задане питання. Завдання відкритого типу мають високий ступінь невизначеності, оскільки

вони не містять однозначних «правильних» відповідей, вимагають від учня отримання освітнього продукту.

Високий ступінь невизначеності відкритих завдань передбачає великий спектр можливих рішень і вироблення в учнів здатності працювати з різними варіантами рішень. У зв'язку з цим, творчі завдання відкритого типу (їх називають евристичними) за своїм змістом максимально наближені до проблем, з якими стикаються в повсякденній діяльності педагоги та вчені. Тому ці завдання викликають особливий інтерес в учнів.

Отже, застосування завдань відкритого типу на уроках виробничого навчання істотно впливають на розвиток креативної сфери особистості учнів, тому надалі ми під творчим завданням будемо розуміти таке завдання, що не передбачає заздалегідь заданої, «правильної» відповіді для учнів, тобто моделюється у відкритій формі.

Список використаних джерел

1. Современные образовательные технологии в гуманитарной сфере: Материалы Междунар. науч.-практ. конф., 14 апр. 2004 г. / [ред. и сост. - к. ист. н., доц. И. П. Вишнякова-Вишневецкая]. – СПб. : Береста; Изд-во СПБИГО, 2004. – 264 с.
2. Бабанский Ю. К. Оптимизация учебно-воспитательного процесса / Ю. К. Бабанский. – М. : Просвещение, 1982. – 192 с.
3. Давидов В. В. Проблемы развивающего обучения / В. В. Давидов. – М. : Педагогика, 1986. – 240 с.

Залюбівець Ю. М.

студент 236-Пр (М) групи.

Науковий керівник: асистент Апонкін Ю.В.

КОМПЛЕКСНЕ ВИКОРИСТАННЯ МЕТОДІВ ВИРОБНИЧОГО НАВЧАННЯ ПРИ ПРОВЕДЕННІ ЗАНЯТЬ ЗА ПРОФЕСІЄЮ «СЛЮСАР З РЕМОНТУ С/Г МАШИН ТА УСТАТКУВАННЯ» І РОЗРЯД

Успіх виробничого навчання значною мірою залежить не тільки від правильного визначення його мети і змісту, а й від засобів досягнення цієї мети, тобто від методів навчання, які використовуються майстрами у різних навчально-виробничих умовах, — у майстернях і лабораторіях училищ, на підприємствах.

Методами виробничого навчання називаються основні способи спільної діяльності майстра та учнів профтехучилища, завдяки яким учні оволодівають знаннями, уміннями і навичками, професійною майстерністю, розвивають творчі здібності, розумові і фізичні сили [2].

У теорії і практиці виробничого навчання найпоширенішою є класифікація методів за ознакою джерела інформації: словесні, наочні і практичні. До словесних методів у цьому разі належать розповідь і

пояснення, бесіда, значною мірою інструктаж тощо. До наочних методів відносять демонстрацію природних об'єктів і наочного приладдя, показ операцій і процесів майстром, спостереження учнів. Інша група – практичні методи, до яких відносять вправи, розв'язання виробничо-технічних завдань, лабораторно-практичні роботи.

Розповідь майстра, як метод, є оповідною формою розкриття нового навчального матеріалу. Розповідь містить лише вірогідні і науково перевірені факти, побудована за певним раціональним планом.

Під поясненням слід розуміти словесне тлумачення, обґрунтування тих чи інших ознак, властивостей, предметів, явищ, процесів, принципів дії апаратів, приладів, пристроїв тощо. Пояснення використовують разом з розповіддю (остання випереджає пояснення) і показом.

Для бесіди як словесного методу характерний діалог між майстром та учнями у формі запитань та відповідей. Колективна бесіда може передувати новій темі, новому змісту навчання. Підготовка майстра до бесіди потребує ретельного обмірковування типових запитань.

Інструктажем в умовах виробничого навчання називають чітко визначену систему вказівок, рекомендацій, які стосуються способів виконання трудових дій. Інструктаж — це основний метод діяльності майстра і учнів на занятті, спрямований на формування професійних знань, умінь і здібностей [1].

У профтехучилищах застосовуються різні види демонстрацій, які можна поділити на три основні групи:

– демонстрація об'єктів і процесів, що вивчаються, у натуральному, природному вигляді (роздатковий матеріал, макети, моделі, показ прийомів роботи, проведення дослідів);

– демонстрація зображень, у тому числі символічних, умовних (креслення, принципові монтажні, кінематичні, електротехнічні схеми та ін.);

3) демонстрація за допомогою інформаційних технічних засобів навчання, у тому числі навчального кінематографа і телебачення, комп'ютерів, кадрів діафільмів, кодопозитивів тощо.

Об'ємні моделі і макети дають змогу більш наочно показати будову і принцип роботи механізму, взаємодію його частин. Деякі натуральні об'єкти доводиться піддавати попередній обробці, щоб чіткіше продемонструвати їх найважливіші частини та процеси, що відбуваються в них. Для показу внутрішньої будови машин і механізмів їх подають у розрізі, окремі ділянки поверхонь фарбують у різні кольори. Демонстрацію майстер супроводить коротким, але чітким коментарем, відповідає на запитання учнів.

Показ трудових прийомів проводять у трьох ритмах:

— показ прийомів разом, у нормальному робочому темпі;

— показ прийомів і їхніх елементів в уповільненому темпі, із зупинками в характерних моментах; розчленування прийому на елементи і показ окремих трудових рухів;

— показ прийомів разом, у нормальному робочому темпі [2].

Вправи – це багаторазові повторення досліджуваних дій з метою їхнього свідомого удосконалювання. У процесі вправ у такий спосіб відбувається перехід кількості (у даному випадку кількості повторень, відтворень) у якість, що характеризується удосконалюванням знань, способів діяльності, утворенням умінь і навичок [4].

Проблемне навчання реалізується за допомогою словесних, наочних і практичних методів, причому їх співвідношення залежить від ступеня самостійності учнів. Особливістю застосування проблемних методів на уроках виробничого навчання є обов'язковий зв'язок з конкретною діяльністю учнів. При цьому варто враховувати наступне:

- формування проблеми та її розв'язання доцільні на уроках, на яких відпрацьовуються уміння і навички виконання порівняно складних навчально-виробничих робіт;

- проблемна ситуація повинна відображати процес виконання практичних дій та ґрунтуватися на теоретичних питаннях, пов'язаних з цією діяльністю;

- постановка і розв'язання проблемних ситуацій доцільні на всіх етапах уроку: в процесі вступного, поточного і заключного інструктажів;

- проблемні ситуації необхідно формулювати і розв'язувати не тільки на уроках, але і при навчанні на виробництві, при виконанні учнями домашнього завдання [4].

Застосування проблемних методів навчання в процесі оволодіння професійними вміннями і навичками сприяє розвитку таких якостей сучасного працівника, як професійна компетентність, уміння самостійно визначати проблеми, критично їх оцінювати та приймати рішення з розв'язання. Серед проблемних методів навчання актуальними є метод аналізу конкретних виробничих ситуацій, метод ділових (рольових) ігор та метод проєктів.

Список використаних джерел

Нікуліна А. С. Інноваційні педагогічні технології навчання професії: Монографія / А. С. Нікуліна, В. М. Молчанов, Ю. Б. Максименко, Г. П. Матвеев, С. О. Заславська, М. П. Костюченко, І. Є. Сілаєва – Донецьк : ДПО ІПП, 2005. – 385 с.

Кандюріна Т. В. Методичні рекомендації з проведення уроків різних типів при професійно-технічній підготовці в ПТНЗ / (спеціалізація «Легка промисловість»). – Донецьк : ДПО ІПП. – 2006р. – 48 с.

3. Кондратюк А. П. Памятка преподавателю теоретического обучения. / НИИ педагогики и психологии профессионального образования АПН Украины. – Київ: – 1998. – 48 с.

4. Сілаєва І. Є. Методи професійно-практичної підготовки. / Методичні рекомендації. – Донецьк : ДПО ІПП. – 2006. – 52 с.

Картава Л. М.
студентка 6М-Пр (К) групи.
Науковий керівник: асистент Шелудько І. В.

ШЛЯХИ РОЗВИТКУ ПРОСТОРОВОГО МИСЛЕННЯ МАЙБУТНІХ КВАЛІФІКОВАНИХ РОБІТНИКІВ ШВЕЙНОЇ ГАЛУЗІ

У даний час існує суперечність між наявністю розроблених методів і прийомів формування просторового мислення в психології та методиці, і відсутністю системи завдань, яка сприяла б її формуванню у студентів ВНЗ. Зараз потрібні нові підходи, шляхи та методи до формування просторового мислення в студентів під час викладання спецдисциплін.

Аналіз стану проблеми показав, що, незважаючи на певний рівень її теоретичної і практичної розробленості, поза увагою дослідників залишилися такі питання, як комплексний розгляд змісту, форм і методів розвитку просторового мислення майбутніх кваліфікованих робітників швейної галузі.

Проблема розвитку просторового мислення не є новою в педагогічній та психологічній науках. У працях П. Я. Гальперіна, Л. В. Занкова, А. В. Запорожця, Д. Б. Єльконіна, Л. С. Виготського накопичено істотний матеріал, що конкретизує уявлення про механізми прийняття творчих рішень, про рівневу побудову просторової уяви та її діяльності; дисертації та методичні роботи О. М. Кириченко, Г. М. Мамус, М. Ю. Скварок, присвячені проблемам формування просторових образів у студентів ВНЗ за швейним профілем. У професійній педагогіці досліджувалися умови та шляхи, що сприяють продуктивному процесу формування просторової уяви та творчих умінь. Цим питанням присвячені роботи Є. І. Бойко, С. О. Сисоєвої, В. Л. Худякова, В. В. Шапкіна, Л. М. Шпак.

Але ми дійшли висновку, що розкриття поняття просторового мислення, яке відповідатиме сучасним тенденціям науково обґрунтування, наводить нам І. С. Якиманська. Вона зазначила, що просторове мислення – це вид саме індивідуальної розумової діяльності, що забезпечує появу просторових образів та оперування ними в процесі вирішення практичних конструкторських та теоретичних завдань.

Специфічністю просторового мислення є його образна форма, тобто оперування просторовими образами – це зміст цього виду мислення, його засіб і результат. Тому на практиці дуже часто рівень розвитку просторового мислення оцінюють опосередкованими показниками на основі оцінки результатів засвоєння навчального матеріалу чи виконання певних графічних завдань. Виходячи з теоретичних положень С. Л. Рубінштейна, І. С. Якиманської було реалізовано підхід до вивчення просторового мислення як динамічної єдності суб'єктивного та об'єктивного, їх тісного і нерозривного взаємозбагачення у процесі діяльності.

Оскільки художнє конструювання та моделювання швейних виробів є діяльністю, в якій значне місце займає просторовий фактор, ми враховували

основні положення теорії розвитку художніх здібностей, досліджені В. С. Кузіним. Характеризуючи ці здібності, автор виділив у їх структурі просторову уяву, просторове мислення, зорову пам'ять, як основні компоненти та властивості зорового аналізатора. Важливим критерієм графічної підготовки кваліфікованого робітника швейного профілю є просторове мислення, тому що в процесі мислення просторовий образ включається в нові зв'язки і завдяки цьому виступає в нових своїх якостях, які, в свою чергу, сприяють загальному розумовому розвитку особистості учня. Пошук шляхів розвитку просторового мислення з позиції спеціалізації швейного профілю повинен базуватися на сучасних індивідуальних принципах навчання та виховання з відбором основних елементів моделі, до яких належать мета, зміст, методи, форми навчання, та педагогічні умови розвитку просторового мислення для кваліфікованого робітника швейної галузі.

Для формування і розвитку просторового мислення у майбутніх кваліфікованих робітників швейного профілю викладачеві потрібно розробити систему індивідуальних модульних завдань для самостійної роботи учнів у рамках певних тем. Темі індивідуальних самостійних робіт повинні бути різними за змістом, ступенем складності, методами і прийомами виконання.

Список використаних джерел

1. Автомонов П. П. Дидактика вищої школи : підруч. [для студ. вищ. навч.закл.] / П. П. Автомонов ; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. – К. : Київський університет, 2008. – 368 с.
2. Дайри Н. Г. Познавательная активность учащихся и эффективность обучения / Н. Г. Дайри. – М. : Просвещение, 1966. – 204 с.
3. Мамус Г. М. Особливості графічної підготовки студентів в процесі конструювання, моделювання та виготовлення швейних виробів // Наукові записки Тернопільського державного педуніверситету. Серія: педагогіка і психологія. Тернопіль. 1998. № 2(3). с. 40 – 43.
4. Мамус Г. М., Сіменач Б. В. Деякі особливості формування графічних вмінь студентів в процесі конструювання та виготовлення одягу // Методичні рекомендації з удосконалення навчально-виховної роботи на інженерно-педагогічному факультеті (з досвіду роботи). Тернопіль. 1997. Вип.3. с.37 – 40.

Киндошенко С. О.

студентка 21-Пр (К) групи.

Науковий керівник: канд. пед. н., доц. Ігнатенко Г. В.

ДО ПИТАННЯ ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ПІД ЧАС ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ШВАЧКИ 2-ГО РОЗРЯДУ

Науково-технічний прогрес, широке впровадження новітніх технологій у галузях виробництва, докорінна перебудова нашого суспільства на основі принципово нових економічних, соціальних і політичних факторів ставить підвищені вимоги до якості професійної підготовки робітників, які були б конкурентноспроможними на ринку праці в соціально-економічних умовах сьогодення.

За доробками вчених професійна підготовка кваліфікованих робітників повинна ґрунтуватися на таких принципах: випереджувальний характер професійної освіти, науки і виробництва, неперервність, фундаменталізація; інтеграція професійної освіти, науки та виробництва; гнучкість і взаємозв'язок процесу професійного навчання з реструктуризацією та подальшим розвитком економіки; варіативність, індивідуалізація та диференціація.

В умовах постіндустріального суспільства суттєвого значення набуває формування асоціативного типу робітника, здатного до самовдосконалення, саморозвитку і творчого вирішення проблем у професійній діяльності.

На Україні професія швачки є одна з найважливіших у галузі легкої промисловості. Актуальним стає питання впровадження в навчально-виробничий процес ПТНЗ сучасних методів навчання, які дозволяють не просто передавати майбутнім швачкам 2-го розряду знання, професійні навички та вміння, але й сприяють всебічному розвитку особистості майбутнього фахівця.

Сьогодні змінюється мета і зміст освіти, з'являються нові технології, методи, форми та засоби навчання, але основною формою професійно-теоретичної та професійно-практичної підготовки в ПТНЗ залишається урок.

Урок виробничого навчання – це логічно завершена цілісна частина навчально-виховного процесу, яка забезпечує розв'язання єдиного дидактичного завдання всією групою учнів протягом певного часу.

Концепція сучасного уроку базується на особистісно-орієнтованих цінностях освіти, коли учень є центральною фігурою навчального процесу. При цьому майстер виробничого навчання у більшості виступає в ролі організатора самостійної, активної, пізнавальної діяльності майбутніх швачок, компетентного консультанта й помічника. Його професійні вміння повинні бути спрямовані не лише на контроль знань і вмінь, але й на проектування, діагностику й корегування дій учнів, щоб вчасно своїми

кваліфікованими діями допомогти учням у практиці застосуванні отриманих знань.

Активізує освітній процес професійної підготовки інтерактивне навчання, за яким освітній процес відбувається за умов постійної, активної взаємодії всіх учнів. Це співнавчання, взаємонавчання, де учень і педагог є рівноправними, рівнозначними суб'єктами навчання. Педагог виступає лише в ролі організатора процесу навчання. Організація інтерактивного навчання передбачає моделювання навчально-виробничих ситуацій, використання рольових ігор, спільне розв'язання проблем тощо. Воно ефективно сприяє формуванню вмінь, навичок і особистісних цінностей, створенню атмосфери творчого співробітництва педагога й учнівського колективу.

Суть інтерактивного навчання полягає в тому, що освітній процес відбувається за умови активної взаємодії всіх учнів у процесі співнавчання та взаємонавчання, де учні розуміють, що вони роблять і для чого. Основними формами роботи на інтерактивному уроці є групові, коли учні спілкуються між собою. Правила роботи в малих групах передбачають розподіл ролей і чітке виконання обов'язків учасниками, до складу яких входять голова, секретар, доповідач, посередник. Спікер зачитує завдання групі, організовує порядок його виконання, пропонує учасникам висловитися, заохочує до роботи, підбиває підсумки роботи, за згодою призначає доповідача. Секретар веде записи результатів роботи групи, допомагає доповідачу готувати повідомлення. Посередник стежить за часом, заохочує членів групи до роботи. Доповідач висловлює думку, до якої дійшла група, доповідає про результати роботи.

Аналіз літературних джерел, дослідна робота підтверджують, що в ході професійної підготовки швачки 2-го розряду доцільно використовувати інтерактивні ігри. Наприклад, під час вивчення теми «Обробка окремих деталей та вузлів швейних, виробів. Волого-теплова обробка. Обробка кокеток» нами апробовано гру «Крок за кроком». Суть цієї гри така: кожна група обирає собі представника команди, який потім буде захищати командну роботу. Майстер повинен запропонувати пакети з поетапною обробкою кокеток (прямої відлітної, вшивної заокругленої, фігурної нашивної). Задача представника взяти конверт, зробити оголошення з назвою, необхідні зразки свого виду кокеток. Завданням для всієї команди – встановити послідовність обробки кокетки, скласти номерацію операцій. А вже потім кожен представник команди повинен пояснити виконану роботу, і не тільки встановити послідовність, але й описати кожен етап обробки кокетки. Оцінюється не тільки швидкість виконання завдання, але й правильність обробки кожного виду кокетки. Під час цієї гри всі учні беруть безпосередню участь, з'являється інтерес, адже хочеться виконати свою роботу якнайкраще і не підвести свою команду. Такий метод активізує розумову діяльність учнів, увагу, творче мислення, розвиває пам'ять та логічне мислення.

Отже, використання інтерактивних методів відіграє важливу роль у навчальному процесі швачок 2-го розряду. Покращення якості професійної освіти суттєво покращує рівень компетентності майбутніх робітників та забезпечує країну висококваліфікованими фахівцями.

Кириленко М. Є.

студент 14-Пр (Б) групи.

Науковий керівник: канд. пед. н., доц. Ігнатенко Г.В.

МЕТОДИКА ЗАСТОСУВАННЯ МУЛЬТИМЕДІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА УРОКАХ ВИРОБНИЧОГО НАВЧАННЯ

Сучасний урок неможливо уявити без застосування мультимедіа, а педагогу все складніше працювати без допомоги комп'ютера. Застосування ІКТ дає змогу більш ефективно використовувати навчальний час, допомагає підняти урок із професійно-практичної підготовки на якісно новий, сучасний рівень, здійснювати освітній процес насиченим, живим, цікавим.

Згідно з основними засадами розвитку інформаційного суспільства в Україні, однією з основних цілей його розвитку є забезпечення комп'ютерної та інформаційної грамотності населення, насамперед шляхом створення системи освіти, орієнтованої на використання новітніх ІКТ у формуванні всебічно розвиненої особистості.

Із упровадженням ІКТ у систему професійно-технічної освіти стала актуальною проблема розробки й використання нових форм і методів представлення навчального матеріалу, яка передбачає вдосконалення та видозміну традиційних форм організації навчального процесу. Зазвичай на уроках та практичних заняттях використовуються такі наочні засоби навчання, як дошка і крейда, плакати і схеми, але це представлення інформації статичне й засвоюється набагато гірше, ніж візуалізований матеріал, представлений на екрані комп'ютера, інтерактивній (мультимедійній) дошці тощо. Використання інформаційно-комунікаційних та мультимедійних технологій під час виробничого навчання в ПТНЗ дає можливість підвищити наочність навчання за рахунок використання різних форм подання навчального матеріалу (текст, графіка, рисунки, діаграми, таблиці, аудіо -, відеозаписи тощо). Крім того, застосування комп'ютерної техніки дає змогу поєднати технічні можливості сучасних інформаційно-комунікаційних технологій в поданні навчального матеріалу як живого спілкування педагога з учнем, так і організації його самостійної роботи тощо.

Мультимедійні технології полегшують підготовку майстра до уроку та залучають до цього процесу учнів; допомагають реалізувати ігрові методи на уроках; організовувати самостійні, творчі проекти з можливістю виходу в глобальний інформаційний простір; здійснювати заочні екскурсії в історію розвитку виробництва, тобто перетинати кордони простору й часу; працювати з фрагментами відеофільмів.

За доробками вчених пріоритетним засобом розвитку творчого мислення вважають презентацію, бо саме вона дозволяє представити навчальний матеріал чітко, виразно, системно, поєднуючи схеми, портрети, ілюстрації, відеотексти, кольори, звуки тощо. Майбутні кваліфіковані робітники з інтересом беруться за самостійне розроблення електронних презентацій тем, кросвордів, навіть проєктів, проте не завжди вміють правильно зорієнтуватись в розмаїтті навчально-наукового матеріалу, задовольняються лише фактами, не розкриваючи їх причин, не розуміючи наслідків. Часто учнівські презентації охоплюють досить великі за обсягом тексти, які не мають стилістичної єдності. Завдання майстра виробничого навчання – допомогти учневі подати знайдену інформацію на слайді стисло, чітко, виділити головне, привести до стилістичної єдності [2, с.24].

Використання навчальних презентацій, як одного з доступних ресурсів в електронному вигляді, є найбільш затребуваним сьогодні в середовищі педагогів професійного-практичного навчання в якості ілюстративного матеріалу до уроків виробничого навчання. Але, зазначимо, що під час створення й використання презентації в освітньому процесі, крім традиційних методичних вимог, потрібно дотримуватися низки специфічних принципів і правил побудови та оформлення, які зумовлені особливостями сприйняття людиною інформації з екрану при відтворенні електронного продукту. Практичний досвід науковців і практиків показує, що ці, досить прості, правила часто недостатньо відомі педагогові професійного навчання, який активно використовує презентацію у своїй професійній діяльності, що призводить до зниження рівня якості створених демонстраційних матеріалів.

Висновок: Використання інноваційних технологій відіграє велику роль в управлінській діяльності закладу та навчально-виховному процесі, сприяє розвитку мислення, здібностей, художнього смаку майбутніх висококваліфікованих кадрів, спонукає їх до самостійних досліджень і творчих робіт, дає можливість реалізувати себе як неординарну, креативну особистість, свої пізнавальні здібності, прагнення до самовдосконалення й самореалізації.

У процесі роботи з навчальними презентаціями на уроках виробничого навчання необхідно передусім враховувати психофізіологічні закономірності сприйняття інформації з екрану: комп'ютера, телевізора, інтерактивної дошки, проєкційного екрану. Робота з візуальною інформацією, що подається з екрана, має свої особливості, оскільки при тривалій роботі викликає втому, зниження гостроти зору. Особливо трудомісткою для зору є робота з текстами, схемами.

Список використаних джерел

1. Закон України «Про професійно-технічну освіту» // Професійно-технічна освіта – 1998. – № 2. – С. 2-10.
2. Сучасна школа. Сучасний урок. Використання інформаційно-комунікаційних технологій у навчально-виховному процесі. Методика і

Киричук Г. Ю.

студентка 24-Пр (Б) групи.

*Науковий керівник: асистент **Вовк Б. І.***

ОРГАНІЗАЦІЯ ПРАКТИКИ УЧНІВ ПТНЗ БУДІВЕЛЬНОГО ПРОФІЛЮ

Під час підготовки учнів з багатьох масових професій у стінах ПТНЗ навчально-виробничий процес реалізувати досить складно, оскільки неможливо відтворити відповідні умови праці. Зокрема для більшості будівельних професій у майстернях можна організувати лише опрацювання окремих видів робіт. Тому підготовка робітників високої кваліфікації можлива лише безпосередньо в умовах виробничого процесу, коли вивчення окремих операцій чергується з виконанням складніших робіт інтегрованого характеру.

Виробнича практика – частина навчального процесу, яка передбачає зміцнення теоретичних знань у процесі оволодіння практичними навичками з обраної спеціальності. Вона поєднує в собі теоретичне й виробниче навчання [1].

У період виробничої практики учні, слухачі працюють за різними організаційними формами, беруть участь у виконанні виробничих планів підприємства на тих робочих місцях, де планується їх подальша робота після закінчення ПТНЗ. Виробничу практику варто планувати й організовувати з урахуванням використання сучасної будівельної техніки і прогресивних технологій виробництва та додержання високого рівня організації та безпеки праці під керівництвом передовиків і новаторів виробництва й досвідчених наставників. Внесок молодих спеціалістів у практичну діяльність підприємств, установ, організацій відповідної галузі знаходиться у прямій залежності від їх підготовленості до роботи, теоретичного кругозору і практичних умінь. Вид практики та терміни її проведення визначаються навчальним планом відповідної спеціальності. Організація виробничої практики учнів передбачає використання методів і засобів навчання, які відповідають принципам, цілям і завданням навчання та дозволяють реалізувати активні форми навчально-виробничої діяльності учнів (практика в навчальному цеху, у складі учнівських бригад, у складі бригад кваліфікованих робітників) тощо. У зв'язку з цим виробнича практика виступає як особлива дисципліна, заснована на діалектичному поєднанні навчальної та виробничої діяльності, де учні можуть здійснювати і навчальні, і трудові функції. Застарілі методи й засоби виробничої практики не дозволяють забезпечити швидкої адаптації випускників до реалій

виробництва і сфери обслуговування. Та реалізувати активні методи навчання (вирішення виробничо-технічних завдань, проблемних виробничих ситуацій тощо) можна лише за наявності відповідного технічного та методичного забезпечення [3, с. 4].

Із метою визначення стану та якості організації практики в ПТНЗ будівельного профілю було проведено анкетування серед учнів ВПУ 15 міста Глухова. В анкетуванні взяло участь 35 учнів.

Анкетування дало змогу виявити, що практика на робочих місцях орієнтована на закріплення знань і вмінь, що формує в них репродуктивне мислення, інтелектуальну пасивність і безініціативність, споживче ставлення до практики. Усі види контролю скеровуються виключно на перевірку обсягу засвоєних умінь та навичок. При цьому педагоги приділяють недостатню увагу розвитку особистості учня, його нахилам і потребам. Традиційна схема виробничої практики не передбачає навчання учнів методам аналізу власної навчально-виробничої діяльності, основам творчого підходу до виконання своїх трудових функцій і, як наслідок, не виховує в майбутніх фахівців схильності до творчості у професійній діяльності [3, с. 6].

Застарілі методи й засоби виробничої практики не дозволяють забезпечити швидкої адаптації випускників до конкретних умов виробництва і сфери обслуговування. Тому ми пропонуємо наступні шляхи покращення організації виробничої практики:

- Активна розробка та впровадження виробничих інноваційних технологій навчально-виробничої діяльності.

- Активне запровадження перспективних напрямів професійно-практичної підготовки фахівців з врахуванням запитів роботодавців.

- Активно залучати фахівців підприємств до розробки програми виробничої практики учнів ПТНЗ.

- Організація стажування майстрів виробничого навчання ПТНЗ з метою ознайомлення їх із новим обладнанням, технологіями будівельної галузі.

- Проектування нового змісту практики на основі сучасних педагогічних та виробничих підходів до професійної підготовки, що забезпечує досягнення цілей професійно-технічної освіти.

- Під час організації використовувати такі методи й засоби навчання, які відповідають принципам, цілям і завданням професійного навчання та дозволяють реалізувати активні форми навчально-виробничої діяльності учнів (практика в навчальному цеху, у складі бригад кваліфікованих робітників).

- Проводити активне оновлення матеріало-технічного та методичного забезпечення навчального закладу підготовки кваліфікованих робітників будівельної галузі.

- Організувати міжнародну співпрацю.

Список використаних джерел

1. Відділ виробничої (навчальної) практики [Електронний ресурс]. – режим доступу – <http://www.pu.if.ua/depart/VyrNavPr/ua/5764/>.
2. Живойкин Ю. М. Педагогические условия совершенствования производственной практики студентов современных учреждений среднего профессионального образования : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.08 / Живойкин Юрий Михайлович. – Чебоксары, 2005. – 257 с.
3. Попенко И. А. Оптимизация производственной практики в учреждениях начального профессионального образования : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.08 / Попенко Игорь Алексеевич. – Челябинск, 2003. – 177 с.

Клишкін М. Г.

студент 236-Пр (М) групи.

*Науковий керівник: канд. пед. н., ст. викладач **Опанасенко В. П.***

ВИКОРИСТАННЯ КОМП'ЮТЕРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ ТЕМИ «СИСТЕМА ЖИВЛЕННЯ. ПАЛИВО» ДИСЦИПЛІНИ «ТРАКТОРИ»

Сьогоднішню систему освіти неможливо уявити без використання сучасних технологій. Інтенсивні темпи розвитку науково-технічного прогресу і глобальний процес інформатизації обумовлюють необхідність впровадження нових комп'ютерних технологій в навчальний процес ПТНЗ з метою забезпечення якісного рівня професійної підготовки майбутнього фахівця сільськогосподарського виробництва.

У своєму дослідженні ми розробляли методiku впровадження комп'ютерних технологій у процес навчання теми «Система живлення. Паливо» дисципліни «Трактори», аналізували її зміст, цілі та завдання в межах професійно-теоретичної підготовки трактористів-машиністів сільськогосподарського виробництва, досліджували рівень комп'ютеризації сучасної освіти.

Проаналізувавши нормативні документи та навчально-методичну літературу, стало зрозуміло, що одним з основних завдань освіти є входження в сучасне інформаційне суспільство, основною метою якого є – підвищення ефективності та якості ПТО, формування інформаційної культури, як основи комп'ютеризації суспільства в цілому. Отже, застосування в ПТНЗ комп'ютерних технологій доцільно, але з цілою низкою застережень, і не на кожному уроці.

Аналізуючи зміст, цілі та завдання професійно-теоретичної підготовки трактористів–машиністів сільськогосподарського виробництва під час вивчення дисципліни «Трактори», вдалось з'ясувати, що представники цієї професії роблять величезний внесок в народне господарство. Без тракториста не зможуть працювати комунальні служби,

ферми, промпідприємства і багато інших організацій. Так як люди з такою спеціальністю присутні на багатьох підприємствах з різним напрямком діяльності, то професію тракторист можна сміливо назвати затребуваною. Тому для підготовки майбутніх трактористів потрібно підходити з високою відповідальністю, адже саме від майстра залежить, яких висот зможуть досягти майбутні робітники.

Дослідження з ефективності застосування комп'ютерних технологій в навчальному процесі було присвячено з'ясуванню переваг і можливостей студентів. Для аналізу використовувалася інформація, отримана в ході опитування студентів 1-4 курсів, груп «Технології і переробки сільськогосподарської продукції» та «Транспорт» в Професійно-педагогічному коледжі Глухівського НПУ ім. Олександра Довженка. Всього в анкетуванні брали участь сто студентів. Всі питання умовно можна віднести до трьох категорій відповідно до цілей дослідження:

- Переваги.
- Потрібні для користувача навички.
- Технічні можливості.

В ході дослідження нами було з'ясовано, що 65% опитаних згодні з тим, що краще засвоюють матеріал, якщо його пояснення супроводжується малюнками, графіками, і 87% відзначають, що їм подобаються анімації, які показують принципи роботи різних пристроїв. 73% говорять про те, що показ мультимедійних презентацій на лекціях зі спецдисциплін допомагає краще засвоювати теоретичний матеріал. Деяка частина респондентів, а саме 57% згодні з тим, що комп'ютерні моделі і їх дослідження допомагають засвоїти деякі теоретичні концепції, 70% опитуваних вважають, що електронні тренажери допомагають краще запам'ятовувати теоретичний матеріал, і 60% хотіли б мати електронні тренажери для самостійної роботи вдома [див. Рис. 1.].

На підставі вищезазначеного можна стверджувати про те, що не менше двох третин студентів відчувають явну зацікавленість у використанні електронних освітніх ресурсів при вивченні спецдисциплін.

Дослідивши рівень комп'ютеризації сучасної освіти, ми виявили, що включення комп'ютерних технологій робить процес навчання більш технологічним і результативнішим. Так, на цьому шляху є труднощі, є помилки, не уникнути їх і в майбутньому. Але є головний успіх – це палаючі очі учнів, їх готовність до творчості, потреба в отриманні нових знань і відчуття самостійності. Комп'ютер дозволяє робити уроки, не схожі один на одного. Це відчуття постійної новизни загострює інтерес до навчання.

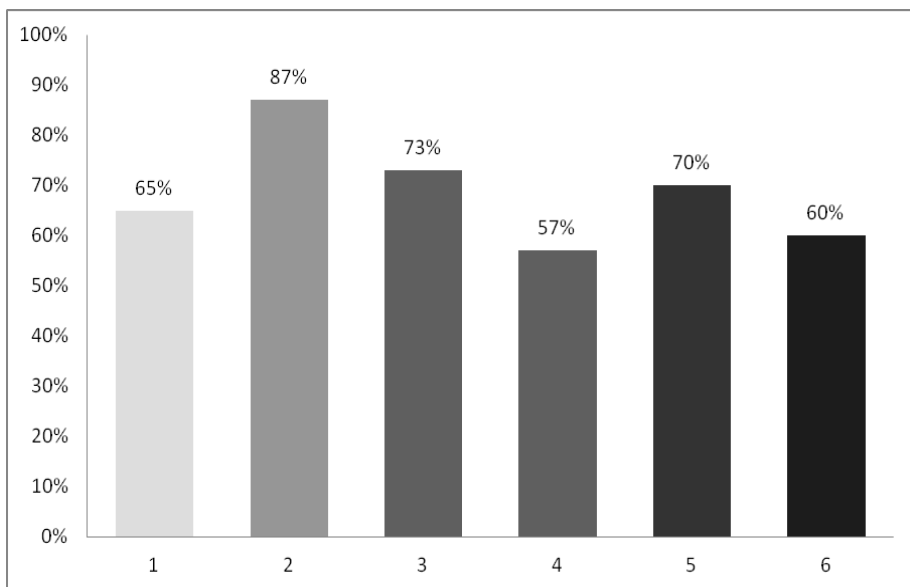

Рис. 1. Діаграма опитування студентів 1-4 курсів ППК ГНПУ імені Олександра Довженка

Таким чином, використання комп'ютерних технологій на уроках теоретичного навчання дозволяє реалізовувати такі цілі процесу навчання: підвищити якість знань з теми, продовжити формування інформаційної культури, найбільш повно реалізувати навчальні можливості кожного учня.

Це все дозволяє зробити висновок, що впровадження комп'ютерних технологій в процес навчання і є «рятівним кругом», за допомогою якого можна домогтися найкращих результатів у навчанні учнів.

Список використаних джерел

1. Агапова Н. В. Перспективи розвитку нових технологій навчання / Н. В. Агапова. – Москва : «ТК Велби», 2010. – 247 с.
2. Желдаков М. И. Впровадження інформаційних технологій в освітній процес / М. И. Желдаков. – Мінськ : «Новое знание», 2012. – 152 с.
3. Полат Е. С. Нові педагогічні та інформаційні технології в системі освіти / Е. С. Полат. - Москва : «Омега-Л», 2011. – 215 с.
4. Дзюбенко А. А. Нові інформаційні технології в освіті / А. А. Дзюбенко. – Москва : 2000. – 104 с.
5. Машбіц Е. И. Психолого-педагогічні проблеми комп'ютеризації освіти / Е. И. Машбіц. – Москва : «Педагогіка», 1988. – 192 с.

ШЛЯХИ ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ МЕТОДІВ НА УРОКАХ ВИРОБНИЧОГО НАВЧАННЯ ПІД ЧАС ВСТУПНОГО ІНСТРУКТАЖУ

XXI століття окреслює нові тенденції, що впливають на всі сфери життєдіяльності людини та суспільства. Важливим завданням є побудова освіти в контексті нових вимог і можливостей, осучаснення й модернізація всіх її складників. Особливого значення набуває проблема якості професійної освіти. Адже високий її рівень слугує важливим чинником стимулювання економічного розвитку й забезпечення конкурентоздатності економіки в міжнародному масштабі.

Головним завданням системи професійно-технічної освіти є забезпечення кваліфікованими робітниками народного господарства країни шляхом первинної професійної підготовки, допрофесійної підготовки, перепідготовки й підвищення кваліфікації робітників. Підготовка кадрів у професійно-технічних навчальних закладах здійснюється за 400-ми робітничими професіями.

В умовах сьогодення здійснюється реформування професійно-технічної освіти, що детерміноване низкою чинників. Одним із напрямів реформування є пошук інноваційних форм і методів роботи в навчальній діяльності учнів.

Насамперед, це інтерактивні технології навчання, які тісно переплітаються з традиційними методами навчання.

Варто зазначити, що на вивчення різних питань організації освітнього процесу у професійних закладах спрямована значна кількість досліджень: С. Я. Батишева, В. В. Давидова, О. Е. Коваленко, Г. С. Костюка, О. М. Леонтєва, М. А. Менчинської, В. О. Моляко, В. О. Радкевич, В. І. Свистун, М. М. Скаткіна, В. А. Семиченко, Д. О. Тхоржевського, Т. С. Яценко та ін.

Оптимізація навчання майбутніх робітників неможлива без удосконалення такої важливої її складової як упровадження інтерактивних методів на різних етапах освітнього процесу.

Мета нашого дослідження – визначити шляхи впровадження інтерактивних методів на етапі вступного інструктажу.

Виробниче навчання є важливим дидактичним процесом, на результативність якого впливає велика кількість чинників, одним з яких є професійна готовність і обізнаність майстра виробничого навчання впроваджувати інтерактивні методи на етапі вступного інструктажу.

Головною метою виробничого навчання є формування професійної компетентності учня, розвиток його професійних здібностей, обдарувань, наукового світогляду.

Слово інтерактив (пер. з англійської *inter* – взаємний, *act* – діяти) означає взаємодіяти. Інтерактивний метод – це спосіб взаємодії через бесіду, діалог.

Інтерактивне навчання – це навчання в режимі діалогу, під час якого відбувається взаємодія майстра виробничого навчання та учнів з метою взаєморозуміння, спільного вирішення навчально-виробничих завдань, розвитку особистісних якостей учнів. Інтерактивні методи навчання передбачають фронтальну роботу учнів та роботу малими групами.

Під час інтерактивного навчання учні стають не об'єктами, а суб'єктами навчання, відчують себе активними учасниками підготовки до виробничого процесу. Це формує в них внутрішню мотивацію та спонукає до професійного саморозвитку.

Застосування інтерактивних методів під час проведення уроків із виробничого навчання інтенсивно стимулює пізнавальний процес, розвиває мотиви навчальної діяльності, мислення, уяву, рефлексію, саморегуляцію, розвиває загальнонавчальні вміння й навички, створює умови для застосування знань, умінь та навичок у практичній діяльності, виховує самостійність, волю, здатність до співпраці, колективність, комунікабельність, особисту позицію. У зв'язку з цим найефективніші уроки виробничого навчання побудовані за традиційною методикою із застосуванням на етапі інструктажів елементів інтерактивного навчання.

На уроці виробничого навчання під час вступного інструктажу доцільно застосовувати не більше 2-х інтерактивних методів, доцільно поєднувати традиційні та нетрадиційні методи навчання.

Кроки впровадження інтерактивних методів:

- Розкрити поняття інтерактивного методу та ознайомити учнів з правилами роботи.

- Створити належний, доброзичливий мікроклімат у колективі, налаштувати учнів на роботу.

Методи інтерактивного навчання можна поділити на дві великі групи: групові та фронтальні. Перші передбачають взаємодію учасників малих груп (на практиці від 2-х до 6-ти осіб), другі – спільну роботу та взаємонавчання всієї групи.

Індивідуальні пошуки. Дедукція.

Створюється ситуація, яка потребує від учнів активного пошуку розв'язань певної проблеми. Майстер виробничого навчання дає лише загальні вказівки. Може використовувати запитальники, індивідуальні ігри, завдання, тести. Учні мають змогу пригадати знання, отримані з життєвого досвіду чи на уроках професійно-теоретичної підготовки.

Командне вирішення проблем.

Учні працюють у невеликих (3-6-особових) командах. Надається змога обговорити проблему (найчастіше пов'язану з майбутньою самостійною практичною роботою) і знайти її найліпше вирішення. Результати найчастіше представляються у формі технологічної документації.

Тренування творчості. Основними критеріями творчості в пізнавальній діяльності учня є: самостійність (повна або часткова); пошук і вибір можливих варіантів руху до мети; створення або конструювання нового продукту, визначення найбільш оптимального технологічного процесу тощо.

Самооцінювання. Учасники оцінюють власний прогрес. Це може стосуватися однієї справи, теми, модуля. Варто використовувати анкети й запитальники.

Активні методи навчання поділяються на неімітаційні, які реалізуються на традиційних видах занять, та імітаційні, використання яких, як правило, пов'язане із застосуванням навчальних ігор. Можна використовувати на етапі вступного інструктажу розвивальні ігри, зокрема: «Назви узагальнюючим словом», «Що зайве?», «Зроби логічний висновок», «Знайди помилку», «Знайди відповіді на тест» тощо.

Технології колективно-групового навчання:

- Мікрофон.
- Обговорення проблеми в загальному колі.
- Незакінчені речення.
- Мозковий штурм.
- Навчаючи – учусь.
- Дерево рішень тощо.

Технології ситуативного моделювання:

- Імітаційні ігри.
- Рольова гра тощо.

Технології опрацювання дискусійних питань:

- Метод ПРЕС.
- Займи позицію.
- Зміни позицію.
- Дискусія тощо.

Визначимо, що змагальні методи передбачають використання спеціально створеної захоплюючої навчальної діяльності.

Таким чином, запровадження інтерактивних методів на уроках виробничого навчання підвищує якість професійної підготовки майбутніх кваліфікованих робітників.

Коренський С. Ю.

студент 13а-Пр (М) групи.

Науковий керівник: канд. пед. н., ст. викладач Самусь Т. В.

АНАЛІЗ СУЧАСНИХ СИСТЕМ ПРОФЕСІЙНОГО НАВЧАННЯ ПРИ ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ КВАЛІФІКОВАНИХ РОБІТНИКІВ

Метою професійного навчання є вдосконалення отриманих знань та практичних навичок, а також забезпечення адаптації у трудових колективах. За таких умов виняткового значення набуває правильний відбір навчального матеріалу, яким повинен оволодіти майбутній кваліфікований робітник, формуючи свої знання, уміння і навички. Цей відбір розпочинається з аналізу змісту праці робітників тієї або іншої професії, потім – груп однорідних професій, потім виділяються ті учбові елементи, з яких складається програма навчання. Після аналітичного відбору найголовнішого і визначального в змісті професії слід дидактично розташувати навчальний матеріал. Це і визначає дійсну сутність системи професійного навчання. Такий підхід до професійного навчання дозволяє з найбільшою науковою достовірністю розкрити характер взаємозв'язку навчального матеріалу і порядок навчання професії [2, с. 48].

Завдання професійного навчання полягає у відборі професійних функцій, видів та способів робіт, трудових прийомів з максимально можливою і необхідною повнотою, а також їх розчленуванні, групуванні, що забезпечують якнайповніше засвоєння навчального матеріалу. Отже, відбір змісту професійного навчання є результатом дидактичного аналізу професійних функцій робітників цієї професії в умовах сучасного виробництва і методично доцільного розташування відібраного. Аналіз змісту праці робітничої професії, розміщення основних компонентів цього змісту для практичного навчання нових робітників і складає суть системи професійного навчання.

Якщо розглядати систему виробничого навчання в широкому сенсі, то під цим поняттям слід розуміти єдність змісту, форми і дидактичних засобів навчання, що при визначальній ролі змісту навчального матеріалу забезпечують послідовне та оптимальне оволодіння учнями робочими прийомами, трудовими операціями і видами робіт, характерними для конкретної професії [3, с. 32].

Оскільки істотними ознаками поняття «система професійного навчання» є зміст навчання і його структури, методи навчання та організаційні форми професійного навчання, то будь-який об'єкт, який можна характеризувати за визначеними ознаками, слід розглядати як систему професійного навчання [1, с. 45].

Виробниче навчання за всіма відомими системами (у тому числі і операційно-комплексною) будувалось так, що його зміст не охоплював усі сторони та структурні складові трудової діяльності кваліфікованих

робітників. Обмеження передусім стосувалось інтелектуального змісту трудових процесів. Об'єктом спеціального практичного навчання була, головним чином, фізична праця. Припускалося, що розумовим змістом праці робітника учень повинен практично оволодіти мимохідь, одночасно з навчанням його фізичній праці.

Проведений нами ретроспективний аналіз дозволяє стверджувати, що питання нашого дослідження дуже складне. І хоча історично становлення систем професійного навчання постає досить виразно, різні науковці по-різному виділяють основні методи і прийоми, що відносяться до кожної із систем. У науковій літературі можна зустріти різні варіації у назвах та основних положеннях систем професійного навчання. Окремо слід відмітити той факт, що впровадження систем професійного навчання у навчальний процес відбувалося поступово, їх становлення вимагав тогочасний економічний і культурний рівень розвитку суспільства. На сьогодні небагато науковців працює над цим питанням, хоча сучасний стан педагогічної науки вимагає інтенсифікації процесу професійної освіти, впровадження інноваційних засобів і методів навчання, створюються лише поодинокі, системно не пов'язані між собою авторські методики, що викликає суперечливість під час практичного засвоєння учнями професійних знань, умінь та навичок.

Професійне навчання на різних етапах розвитку професійної освіти в нашій країні проводилось на основі різних систем. Вибір кожної з них залежить від умов, у яких здійснюється навчальний процес, від того, наскільки вони наближаються до реальних умов праці на конкретному виробництві, від рівня розвитку продуктивних сил.

До сучасних систем професійного навчання належать проблемно-аналітична та предметно-комплексно-видова системи. Вони найбільшою мірою відповідають сучасним вимогам підготовки кваліфікованих робітників у професійно-технічних навчальних закладах.

У зв'язку з цим за останні роки було висунуто ряд пропозицій щодо створення нової системи професійного навчання, яка б поєднала кращий досвід професійної підготовки підростаючого покоління, і в той же час виключала недоліки цих систем.

Отже, розробка та впровадження нових систем професійного навчання триває і нині, оскільки сучасне інформаційне та високотехнологічне суспільство потребує підготовки фахівців нової формації, здатних володіти широкою базою знань, застосовувати набутий досвід на практиці та швидко орієнтуватися в новітніх технологіях.

Список використаних джерел

1. Дидактика производственного обучения / Под. ред. О. Ф. Федоровой. - М. : Высшая школа, 1973. - 418 с.
2. Фіцула М. М. Педагогіка: навч. Посібник / М. М. Фіцула. – К. : Вид-во «Академія», 2000. – 544 с.

3. Шапоринский С. А. Вопросы теории производственного обучения: Профтехпедагогика / С. А. Шапоринский. - М. : Высш. шк., 1981. - 208 с.

Корніснко Є. В.

студент 236-Пр (М) групи.

Науковий керівник: канд. пед. н., ст. викладач Опанасенко В. П.

ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ГРИ ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ ТЕМИ «РОБОТА НА ПОСІВНИХ АГРЕГАТАХ»

На сьогодні професійна освіта є базою для подальшого безперервного навчання і самоосвіти в сучасних умовах. Навчання в ПТНЗ повинне прищепити учням уміння ставити на початку своєї діяльності мету, знаходити раціональні шляхи її досягнення успіхів в цій діяльності. Тому поряд з вирішенням типових завдань педагог повинен озброїти учнів знанням творчого підходу до виконання дій. У навчальному процесі активізується не метод навчання, а навчальна праця учнів. Кожний метод настільки активний, наскільки він стимулює пізнавальну і навчально-виробничу діяльність учнів. Серед таких методів, які застосовуються у професійному навчанні учнів, є гра. Використання гри як активного методу особливо актуальне нині, оскільки ПТНЗ повинен готувати своїх випускників до життя, до досягнення успіхів в ній, до правильної поведінки в природі, суспільстві, державі, на виробництві [4].

На даний час, крім отримання професії, сучасна професійно технічна освіта покликана забезпечити і соціальну адаптацію учнів, сприяти їх професійному, суспільному і громадянському самовизначенню. Проблема застосування гри є важливою, бо стосується розвитку освіти, її орієнтації не стільки на отримання конкретних знань, скільки на формування професійної компетентності, умінь і навичок розумової діяльності, розвиток здібностей особи, серед яких особлива увага приділяється здібностям до навчання, умінню переробляти величезні масиви інформації, володіти також здатністю оптимальної поведінки в різних ситуаціях, відрізнятися чіткістю дій за умов кризи. Тому разом з формуванням професійної культури учнів в процесі навчання сьогодні усе більш актуальна активізація виховної діяльності в процесі виробничого навчання. Застосування гри на уроках виробничого навчання є одним із найефективніших підходів до навчання, тому що ігрові підходи полегшують засвоєння досить складної інформації для учня, активізують увагу, а також, крім того, навчають «вмінню навчатися» самостійно.

На початку вивчення теми викладач повинен залучати учнів до професійного навчання через мотивацію їх діяльності не тільки під час уроку, але й під час майбутньої трудової діяльності. Серед всіх з названих тем, учні

також можуть вказати й таку, як важливість підготовки агрегату до роботи у полі [1, с. 176].

Учням пропонується поставити перед собою мету. При актуалізації опорних знань учні повинні за допомогою інших простих ігрових вправ (розгадування кросвордів, робота в парах, тощо) пригадувати призначення, будову та принцип дії роботи посівного агрегату (наприклад сівалки СУПН-8), особливу увагу рекомендується звернути на будову і робочий процес висівних агрегатів, способи регулювання норм висіву зерна та туків. Також необхідно звернути увагу на те, що потрібно зробити трактористу перед виведенням в поле (машино-тракторного агрегату) для посіву, тобто, повідомити про щозмінне технічне обслуговування трактора та сівалки.

Потрібно завжди пам'ятати, що головним є вміння працювати з учнями та працювати для них, знаходити контакт, створювати атмосферу доброзичливості й активної творчої праці. Результатом використання різних ігор у процесі виробничого навчання є позитивна атмосфера роботи, бажання отримати гарну оцінку, вивчати щось нове, розширювати свої знання з теми.

Отже, вивчаючи проблему використання гри під час вивчення теми «Робота на посівних агрегатах», стало зрозуміло, що можливість проявляти творчість в роботі вимагає від викладачів глибоких і міцних знань методики проведення різних видів гри на уроках. В залежності від майстерності педагогів, уміння застосовувати різні ігрові ситуації, уроки з теми «Робота на посівних агрегатах» проходять на високому рівні, учні активні та зацікавлені [2, с. 152].

Під час дослідження відзначили, що використання ігор на уроках допомагає формувати в учнів певні навички, розвиває мовні уміння, навчає умінню спілкуватися.

Список використаних джерел

1. Кларин М. В. Інновації в мировій педагогіці: Навчання на основі досвіду, ігри, дискусії (аналогі зарубіжного досвіду) / М. В. Кларин. – Рига: Пед. центр «Експеримент», – 1995. – 176 с.
2. Скаун В. О. Методи виробничого навчання. Частина 1 / В. О. Скаун, Асоціація «Професійна освіта», 2014. – 152 с.
3. Мішкурова В. Ф. Використання гри для активізації навчально-виховного процесу: навчальний посібник / В. Ф. Мішкурова, М. І. Пашенко. – К. : Наук. світ, 2001. – 270 с.
4. Сілаєва І. Є. Методи професійно-практичної підготовки. Методичні рекомендації / І. Є. Сілаєва, О. М. Гедиш \ Електронний ресурс (Дата звернення: 18.11.2016).

Кочубей В. П.

студент 6М-Пр (М) групи.

Науковий керівник: канд. с.г. н., доц. Росновський М. Г.

НАРОДНОГОСПОДАРСЬКЕ ЗНАЧЕННЯ ТА ОСОБЛИВОСТІ ВИРОЩУВАННЯ КАРТОПЛІ В ФЕРМЕРСЬКОМУ ГОСПОДАРСТВІ

Важливою складовою сільського господарства України є картоплярство - галузь сільськогосподарського виробництва, що вирощує картоплю для продовольчих, кормових і промислових цілей.

Картопля (*Solanum tuberosum* L.) має велике значення в харчуванні населення, її по праву називають другим хлібом. Картопля - цінна продовольча, кормова і технічна культура. На відміну від інших сільськогосподарських культур її вирізняє універсальність використання. Насамперед, це один з найважливіших продуктів харчування. Її бульби містять 20-30% крохмалю, присутній білок, жир, солі калію, магнію, фосфор, вітаміни А, С, В1, В2, В6, В, РР та інші. З ферментів присутні амілаза, амілосинтетаза, протеаза, каталаза, пероксидаза, ерептаза, фосфорилаза, тирозиназа.

При переробці картоплі на крохмаль з промивних вод отримують клітинний сік, в якому розчинені майже 20 амінокислот, мікроелементів. Крохмаль використовують при виготовленні пеніциліну, стрептоміцину, що успішно замінює екстракт з кукурудзи, при лікуванні шлункових захворювань. Картопля є важливим джерелом аскорбінової кислоти. Також картопля продуцент речовин, які мають виражену протимікробну та протигрибкову дію.

З картоплі готують багато корисних і смачних страв. Жоден інший продукт не має такого розповсюдження в кулінарії. Підраховано, що з картоплі можна приготувати 76 різних перших страв, 25 видів салатів, близько 130 інших страв, в тому числі такі розповсюджених, як картопля смажена, картопляне пюре, українські деруни, литовські целеліни, вареники з картоплею та інші.

Також це один з основних видів сировини для крохмалепатокової та спиртової промисловості. Картопляний крохмаль використовують на текстильних, консервних, м'ясопереробних підприємствах, з нього отримують глюкозу. Картопля також один із цінних кормів для великої рогатої худоби, свиней, птиці.

Для того, щоб отримати високий урожай картоплі, потрібно при вирощуванні опиратися на технологію вирощування, культури, яка детально описана в технологічній карті. Але технологічний процес постійно вдосконалюється, тому і сама технологія з часом змінюється, або доповнюється новими компонентами.

Проаналізувавши науково-методичну та технічну літературу, автором вказаної публікації було встановлено, що картопля належить до

найважливіших сільськогосподарських культур. Вона має різнобічне використання. Це винятково важливий продукт харчування для людей та корм для худоби. Нами було також визначено місце культури в сівозміні, описано сорти картоплі, які рекомендовано вирощувати у фермерських господарствах.

Встановлено, що для вирощування та збирання картоплі у фермерських господарствах необхідно використовувати сільськогосподарські машини як загального (плуги, культиватори, борони, машини для внесення добрив), так і спеціальну техніку (саджалки, картоплезбиральні комбайни, сортувальні пункти та ін.)

У результаті проведених досліджень підібраний комплекс сільськогосподарських машин та механізмів, який дасть змогу фермерським господарствам північно-східної частини України вирощувати високі урожаї картоплі з мінімальними затратами ручної праці і мати значні прибутки від вирощування цієї культури.

На підставі проведених розрахунків запропонована оригінальна конструкція лапи – підгортача для міжрядного обробітку на завершальному етапі догляду за посівами картоплі.

Розроблена технологічна карта вирощування картоплі для фермерського господарства. Вона передбачає перелік агротехнічних прийомів, які необхідні для вирощування та збирання цієї важливої народногосподарської культури, агротехнічні вимоги і строки виконання робіт, а також трактори та сільськогосподарські машини, які необхідні для виконання окремих механізованих робіт.

В цілому ж, в магістерській роботі запропонована система комплексної механізації вирощування та збирання картоплі у фермерських господарствах, яка при правильному підборі сортів, машин та механізмів може забезпечити отримання урожаю цієї цінної культури в межах 300 – 400 ц/га .

В роботі значна увага була приділена питанням техніки безпеки та охорони праці під час вирощування картоплі. Було з'ясовано, що правильна організація робіт – одна із основних вимог попередження шкідливої дії пестицидів і мінеральних добрив на організм людини. Робота з пестицидами і мінеральними добривами повинна проводитись силами постійних бригад, які пройшли медогляд, навчання та інструктаж з охорони праці і способам надання першої допомоги потерпілим. Знезараження забруднених пестицидами транспортних засобів, апаратури, тари, спецодягу від залишків пестицидів має важливе гігієнічне значення, оскільки вони можуть бути причиною забруднення повітря, їжі, водойм та фуражу.

Список використаних джерел

1. Интенсивная технология производства картофеля / сост. К .А. Пшеченков. – М. : Росагропромиздат, 1989. – 303 с.

2. Дзюба В. І. Операційна технологія виробництва картоплі / В. І. Дзюба, В. Г. Батюта, В. С. Куценко та ін.; За ред. В. І. Дзюби, В. Г. Батюти. - К. : Урожай, 1987. – 200 с.

3. Зінченко О. І. та ін. Рослинництво: Підручник / О. І. Зінченко, В. Н. Салатенко, М. А. Білоножко; За ред. О. І. Зінченка. – К. : Аграрна освіта, 2001. – 591 с.

Краснова А. В.

студентка 14-Пр (Б) групи.

Науковий керівник: канд. пед. н., доц. Ігнатенко Г. В.

ОРГАНІЗАЦІЯ І СТРУКТУРА ІНСТРУКТАЖУ ПІД ЧАС ВИРОБНИЧОГО НАВЧАННЯ МАЙБУТНІХ БУДІВЕЛЬНИКІВ

Важливою складовою навчання майбутніх кваліфікованих робітників будівельної галузі є виробниче навчання. Успіху в проведенні практичних занять неможливо досягти без якісного проведення основних складових елементів уроку – інструктажів. Майстер виробничого навчання повинен знати послідовність проведення інструктування учнів, а саме: структуру проведення вступного інструктажу; структуру поточного інструктажу; структуру проведення заключного інструктажу.

Виробниче навчання у значно більшому ступені, ніж теоретичне, залежить від матеріально-технічних засобів, умов і форм організації, тому що останні повинні бути адекватні засобам та умовам праці робітника на виробництві.

Урок виробничого навчання – це організаційна форма, яка забезпечує розв'язання єдиного дидактичного завдання всією групою учнів в однакових навчально-виробничих умовах.

Мета майстра виробничого навчання до початку практичної роботи – проведення чіткого інструктажу для учнів, щоб вони розуміли суть своєї роботи, те, чому мають навчитися.

Характерним є те, що учні вже на етапі вступного інструктажу повинні мати уявлення про дії, які будуть виконувати під час практичної роботи на уроці виробничого навчання.

Отже, вступний інструктаж – сукупність методів і прийомів виробничого навчання, які використовуються на початку занять із метою підготовки учнів до активного та свідомого виконання практичних завдань.

У процесі вступного інструктажу майстер конкретизує та поглиблює теоретичні знання, набуті учнями на уроках спеціалізації, демонструє нові операції і прийоми трудової діяльності, організовує тренувальні вправи для перевірки доступності й посильності нової навчальної інформації.

Вчені-методисти відзначають, що під час проведення вступного інструктажу майстер повинен по максимуму застосувати всі правила дидактики. Якщо майбутні будівельники засвоюють технологію роботи з

будівельними матеріалами, необхідно продемонструвати матеріал, з яким учні будуть працювати, дати відчуття його на дотик, навести приклад, що може відбутися, якщо матеріал використовувати не за призначенням, розповісти послідовність виконання роботи з певним матеріалом.

У процесі формування трудових дій чільне місце займають поточні інструктажі.

Поточний інструктаж – сукупність методів виробничого навчання, під час використання яких інструктивна діяльність майстра орієнтована на диференційний та індивідуальний підхід до учнів під час закріплення ними нової навчальної інформації шляхом її застосування в практичній діяльності.

Основна мета цього структурного елементу уроку виробничого навчання – формування, закріплення та вдосконалення умінь і навичок трудової діяльності.

Варто зазначити, що у процесі проведення поточного інструктажу майстру потрібно керуватись чіткою послідовністю виконання певного процесу роботи.

Наприкінці уроку виробничого навчання майстер проводить заключний інструктаж.

Заключний інструктаж – підведення підсумків виконання учнями трудових завдань із використанням сукупності методів виробничого навчання, які застосовувались на уроці; об'єктивне оцінювання підсумків їх практичної діяльності.

Основна мета цього інструктажу – на основі фіксації досягнень і недоліків засвідчити учням, чому вони навчилися на уроці, оцінити рівень їх досягнень і творчої активності.

Є важливим те, що майстер повинен обґрунтовано вказати учню на його помилки та запропонувати варіанти вирішення проблем, аби в учня була зацікавленість щодо вирішення своїх помилок.

Також складником заключного інструктажу є етап рефлексії на якому учні мають узагальнити нові знання, уміння, здобуті на уроці.

Отже, можна зробити висновок, що проведення інструктажів є важливими складниками уроків виробничого навчання.

А головна мета – навчити майбутніх робітників правильно та якісно виконувати основні трудові прийоми, формувати навички швидкого й точного їх виконання, а також уміння планувати свою працю.

Куц Р. В.

студент 13а-Пр (М) групи.

*Науковий керівник: асистент **Вовк Б.І.***

ІНСТРУКТАЖ ЯК МЕТОД ВИРОБНИЧОГО НАВЧАННЯ

Особливості науково-технічного розвитку, що викликали кардинальні зміни у сфері виробництва, потребують уточнень у визначенні

мети, структури, форм, методів і засобів навчання кваліфікованих робітників. Ці зміни полягають насамперед у демократизації й гуманізації освіти, уведенні різних рівнів професійної підготовки, багатоваріативності та гнучкості в питаннях конструювання змісту і форм навчання з урахуванням специфіки підприємств та організацій, для яких здійснюється підготовка робітничих кадрів.

Успіх виробничого навчання значною мірою залежить не тільки від правильного визначення його мети і змісту, а й від засобів досягнення цієї мети, тобто від методів навчання, які використовує майстер виробничого навчання. Лише в тому випадку, коли майстер уміло володіє системою сучасних методів навчання, оптимальними прийомами їх застосування, можна досягти успіху.

Слово «метод» у перекладі з грецької означає «спосіб дії для досягнення певної мети» [1, с. 37]. У педагогіці під поняттям «науковий метод» розуміють систему основних підходів і засобів дослідження, що відповідають предмету й завданням цієї науки. Цілеспрямований процес передачі та засвоєння знань, умінь і навичок передбачає використання певних прийомів, способів, які у своїй сукупності утворюють метод навчання [2, с. 129].

Методами виробничого навчання називаються основні способи спільної діяльності майстра та учнів ПТНЗ, завдяки яким учні оволодівають уміннями й навичками, професійною майстерністю, розвивають творчі здібності, розумові й фізичні сили [1, с. 37]. Існує певна відмінність між методами теоретичного й виробничого навчання. У теорії і практиці виробничого навчання найпоширенішою є класифікація методів за ознакою джерела інформації: словесні (розповідь, пояснення, бесіда, інструктаж), наочні (демонстрація природних об'єктів і наочного приладдя, показ операцій і процесів майстром, спостереження учнів) і практичні методи (метод вправ).

Інструктаж як метод виробничого навчання потрібно віднести до найпоширеніших і найважливіших. Інструктажем в умовах виробничого навчання називають чітко визначену систему вказівок, рекомендацій, які стосуються способів виконання трудових дій. Під час інструктажу майстер зосереджує увагу учнів на певних аспектах діяльності, виконанні потрібних трудових операцій, на необхідних прийомах роботи [1, с. 39].

У виробничому навчанні залежно від етапу заняття розрізняють три основних види інструктажу: вступний, поточний, заключний. Мета вступного інструктажу – підготувати учнів до активного і свідомого виконання вправ. Його основні завдання: ознайомлення учнів зі змістом наступної роботи; обладнанням та інструментом для виконання роботи; технічною та довідковою документацією; прийомами виконання роботи, уміннями й навичками, якими оволодіватимуть учні; вимогами до виконання кожної вправи; організацією робочого місця для виконання запланованої роботи; правилами й логічною послідовністю виконання роботи; типовими

помилками, яких варто уникати при виконанні роботи; способами контролю якості виконаної роботи; правилами техніки безпеки.

Поточний інструктаж здійснюють під час виконання вправ учнями. Він може проводитись індивідуально для кожного учня, тому його зміст диференціюється більшою мірою, ніж зміст вступного інструктажу. Незалежно від обсягу, складності й характеру вмінь і навичок, які формуються за допомогою вправ, майстер повинен тримати в полі зору всіх учнів групи, спостерігати за їхньою діяльністю і в разі потреби консультувати їх. Коли помилки однотипні, майстер звертає на це увагу всієї групи.

Зміст заключного інструктажу детально передбачити досить складно. Він проводиться у формі бесіди. Майстер аналізує результати виконання вправ, звертає увагу на типові помилки, шляхи їх запобігання. Зміст заключного інструктажу залежить від середнього рівня сформованості вмінь та навичок учнів. Оцінюються індивідуальні результати роботи, дотримання виробничих норм і відповідної технології. Треба разом із учнями обговорити можливості ефективнішого виконання трудових завдань. Крім того, проводити опитування учнів, визначити домашнє завдання, дати вказівки щодо підготовки до нового уроку тощо.

Досить поширеним є письмове інструктування: технологічні картки; інструкції з техніки безпеки, з експлуатації технічних пристроїв; технічні креслення, різні види навчальних письмових роздаткових матеріалів (схеми, навчально-виробничі картки, картки-завдання) і т. д. Застосування письмових інструкцій полегшує організацію роботи учнів і контроль за її виконанням.

Для емпіричного дослідження використання інструктажу, як методу виробничого навчання, у ПТНЗ нами було проведено опитування майстрів виробничого навчання. Аналіз відповідей на запитання запропонованої анкети показав, що майже всі майстри виробничого навчання в достатній мірі володіють і застосовують інструктажі поряд з іншими методами виробничого навчання для формування в учнів практичних професійних навичок.

Отже, методично грамотне проведення вступного, поточного, заключного та письмого інструктажів на уроках виробничого навчання сприяє формуванню вмінь та навичок майбутніх кваліфікованих робітників різних галузей виробництва.

Список використаних джерел

1. Педагогічна книга майстра з виробничого навчання : навч.-метод., посібник / Н. Г. Ничкало, В. П. Зайчук, Н. М. Розенберг та ін. [за ред. Н. Г. Ничкало] – 2-ге вид., допов., – К. : Вища шк. 1994 р. – 383 с.
2. Фіцула М. М. Педагогіка. Навчальний посібник. / М. М. Фіцула. – 2-ге вид., вип., допов., – Київ : «Академвидав», 2006. – 560 с.
3. Ничкало Н. Г. Сучасні тенденції і проблеми неперервної професійної освіти // Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання у підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми: [Зб. наук. праць] / Ред.

кол. І. А.Зязюн (голова) [та ін.] / Н. Г. Ничкало. – Київ – Вінниця: ДОВ Вінниця, 2000. – С. 12.

Лучанінова К. В.

студентка 236-Пр (М) групи.

Науковий керівник: канд. пед. н., ст. викладач Опанасенко В. П.

ВИКОРИСТАННЯ КОМП'ЮТЕРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА УРОКАХ ВИРОБНИЧОГО НАВЧАННЯ З БУДОВИ ТРАКТОРІВ І АВТОМОБІЛІВ

Основна мета процесу виробничого навчання – формування в учнів основ професійної майстерності, визначає специфіку систем здійснення цього процесу. На рівні з дидактичними засобами особливе значення має навчально-матеріальне оснащення навчально-виробничого процесу: обладнання, робочі і контрольно-вимірювальні інструменти, прилади, технічна документація і т.д.

Широке впровадження в навчальний процес нових інформаційних технологій навчання, що базуються на комп'ютерній підтримці навчально-пізнавальної діяльності, відкриває перспективи щодо навчального процесу, розширення та поглиблення теоретичної бази знань і надання результатам навчання практичної значущості, інтеграції навчальних предметів і диференціації навчання відповідно до запитів, нахилів та здібностей учнів, інтенсифікації навчального процесу й активізації навчально-пізнавальної діяльності, посилення спілкування учнів і вчителя та учнів між собою і збільшення питомої ваги самостійної навчальної діяльності, розкриття творчого потенціалу учнів і вчителів з урахуванням їхніх позицій та вподобань, специфіки перебігу навчального процесу.

При цьому насамперед ідеться про поступове і неантагоністичне, без руйнівних перебудов і реформ, вбудовування нових інформаційних технологій навчання різних навчальних предметів у діючі дидактичні системи, гармонійне поєднання традиційних та комп'ютерно-орієнтованих методичних систем навчання [1, с. 27-31].

Інформаційно-комунікаційні технології (ІКТ) – це та система навчання, яка з'явилась у відповідь на вимоги часу. В умовах ПТНЗ ІКТ в силу своєї гнучкості та, високої результативності навчання можуть бути використані на різних типах уроків як теоретичного, так і виробничого навчання, під час викладання тем.

У структурі уроку виробничого навчання, під час проведення вступного інструктажу доцільно віддати перевагу слайдам та зображенням Smart Art, пильну увагу приділяти організаційній частині, адже саме тут можна налаштувати учнів на активну співпрацю.

Створити позитивний настрій уроку допоможуть яскраві фото та тематичні картинки в кожному слайді. Між іншим, слайди та зображення Smart Art можна використовувати на всіх етапах уроку. Такі уроки відзначаються високою ефективністю та результативністю навчальної діяльності учнів [2, с. 112].

Усвідомлюючи необхідність глибокої зацікавленості учнів, особливо під час показу трудових дій, варто систематично використовувати відео-диски, що дає змогу наочно ознайомити учнів з новим матеріалом. Такий вид діяльності дозволяє переключити учнів на розуміння того, що відео-програми успішно використовуються для навчання, сприяючи розвитку творчої активності, захопленню навчальним матеріалом. Відмітимо, що використання відео на уроках не лише створює мотивацію для подальшого вивчення матеріалу, а й дає негайну результативність навчання.

Зазначимо, що залучення всіх учнів до активної роботи на уроці з теоретичної підготовки шляхом створення групових мультимедійних презентацій – це найважливіший резерв підвищення його результативності. Такий вид діяльності потрібно застосовувати на старших курсах, оскільки учні вже повинні мати певні навички у володінні комп'ютером. Умовою ефективного протікання такого процесу є формування груп з сильних та слабших учнів, це допомагає підвищити рівень компетентності слабших учнів. У роботі з проектом кожен учень робить свій внесок, до того ж учням дуже подобається презентувати свої проекти, вони із задоволенням працюють в групах, допомагаючи один одному.

Використання апаратури статичної проєкції (проєктор, ноутбук) у процесі викладання теми «Підготовка комбайна до роботи» дає можливість реалізувати принцип наочності. Спеціально створені слайди, публікації, кінофільми дозволяють не лише проілюструвати в зорово-сприятливій формі будь-яку тему або розгорнути сюжет, але і залучити учнів до активної навчальної діяльності. Особливо ефективними засоби електронної наочності виявляються у роботі із закріплення і повторення вивченого матеріалу. У навчальних умовах відсутність належного дидактичного матеріалу можна також поповнити тільки за допомогою ІКТ [3, с. 67].

Список використаних джерел

1. Ларионов В. В. Видовое информационное поле в инновационной педагогике: состав, структура, свойства и применение в тестировании / Инновации в образовании. / В. В. Ларионов. – 2005. – №1. – с. 55 – 62
2. Полат Е. С. Новые педагогические и информационные технологии в системе образования / Е. С. Полат. - М. : Издательский центр «Академия», 2001. – 272 с.
3. Основи нових інформаційних технологій навчання: посібник для вчителів / Авт. кол. за ред. Ю. І. Машбиця, – К. : ІЗМН, - 1997. – 121 с.

Матвієнко А. М.

студент 236-Пр (М) групи.

*Науковий керівник: канд. пед. н., ст. викладач **Опанасенко В. П.***

ІНТЕРАКТИВНІ МЕТОДИ НАВЧАННЯ ТА ЇХ ЗАСТОСУВАННЯ У ПРОЦЕСІ ВИКЛАДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ «ТРАКТОРИ»

Наша робота присвячена характеристиці основних інтерактивних методів навчання та їх застосування в процесі викладання дисципліни «Трактори».

Ефективність засвоєння знань залежить від активності учнів. Цей принцип найкраще спрацьовує при проведенні інтерактивних методів навчання на уроках «Трактори». Сьогодні дуже актуальною являється проблема впровадження інтерактивних методів навчання професійно-теоретичної підготовки, адже особлива увага звертається на провідну ідею профтехосвіти, яку можна визначити як орієнтацію її цілей, змісту, форм і методів як найповніше втілення в кожному учневі людської сутності, яка містить у собі можливості безперервного розвитку професійних якостей учнів. Педагогічні інновації пов'язані сьогодні із застосуванням інтерактивних методів на уроках.

У своєму дослідженні ми розкрили особливості застосування деяких інтерактивних методів при викладанні дисципліни «Трактори», аналізуючи її зміст та мету; порівнювали, класифікували деякі інтерактивні методи, визначали їх переваги та недоліки.

Є дуже велика різноманітність методів, вправ, методичних прийомів інтерактивного навчання, які можна використати на уроках викладання дисципліни «Трактори». Кожен метод має свої переваги та недоліки, методика використання. Суть інтерактивного навчання полягає в тому, що навчальний процес організовується так, що всі учасники залучені до процесу пізнання, формування висновків, створення певного результату, де кожен робить особистий внесок, іде обмін знаннями, ідеями, способами діяльності. Набагато важливіше викладачу навчити учнів мислити, аналізувати, робити висновки, ніж просто розповісти їм новий матеріал.

Аналізуючи програму з дисципліни «Трактори», стало зрозуміло важливість використання окремих інтерактивних методів, адже на уроках передбачається оволодіння учнями не тільки спеціальними, але і узагальненими (політехнічними) знаннями, уміннями і навичками [5].

Порівнюючи способи використання різних інтерактивних методів, нами було розкрито особливості організації та проведення різними викладачами уроків, на яких впроваджуються різні методи та вправи. Дуже важливо визначити правила організації проведення інтерактивних методів та форму розташування меблів у класі, адже інтерактивні методи навчання

передбачають фронтальну роботу учнів, роботу в парах та роботу малими групами.

Основним етапом уроку є його інтерактивна частина, яка передбачає застосування викладачем 1–3 інтерактивних методів (вправ), що відбираються в залежності від очікуваних результатів. Саме вони мають забезпечити досягнення мети уроку.

Аналізуючи методики використання інтерактивних методів таких викладачів, як: Овчаренко В. Л., Пащук Ю. Г., Брус В. П., Бугай А. М., можемо сказати, що впровадження не є легкою справою навіть для досвідченого педагога і потребує ґрунтовної підготовки (підбір матеріалів, складання плану, ретельне вивчення індивідуальних особливостей учнів групи тощо). Але той викладач, який прагне розкрити всі здібності і таланти своїх учнів, навчити їх вчитися, знаходити істину, обов'язково буде шукати шляхи вдосконалення своєї методики.

Отже, аналіз роботи вищезазначених викладачів ПТНЗ показує, що застосування інтерактивних методів підвищує ефективність навчально-виховного процесу викладання тракторів. Узагальнюючи їх досвід, можна запропонувати рекомендації щодо застосування інтерактивних методів:

1. У роботу повинні бути включені тією чи іншою мірою всі учасники.
2. Піклуватися про психологічну підготовку учнів.
3. Кількість осіб, які залучаються до інтерактиву обмежують відповідно до необхідності.
4. Підготувати приміщення до роботи. Учасники повинні мати можливість легко переміщатися для роботи у великих і малих групах.
5. На уроці необхідно дотримуватись процедур і регламенту, виявляти терпимість до будь-якої точки зору, поважати право кожного на свободу слова, поважати його гідність.
6. Уважно ставитись до учнів під час формування груп.
7. На уроці можна використовувати 1-2 інтерактивних прийоми роботи.
8. При підготовці питань учням викладачу необхідно ретельно продумувати можливі варіанти відповідей і тому заздалегідь виробляти критерії оцінок різних відповідей та оцінки ефективності всього уроку.

Таким чином, можна сказати, що впровадження і застосування інтерактивних методів навчання на уроках відповідно до рекомендацій має полегшити цей процес викладання спец предметів у ПТНЗ.

Список використаних джерел

1. Нікуліна А. С. Розвиток ділової активності учнів ПТНЗ під час професійної та загальноосвітньої підготовки : навч.-метод. посібник / А. С. Нікуліна, Д. В. Паньков. – Донецьк : ДІПО ІПП, – 2003. – 407 16 с.

2. Паньков Д. В. Організаційно-педагогічні аспекти модульного навчання професій учнів ПТНЗ : Рекомендації для педагогічних працівників ПТНЗ / Д. В. Паньков. – Донецьк : ДПО ІПП, – 2001. – 55 с.

3. Паньков Д. В. Організація навчання за інтерактивними технологіями : методичні рекомендації для педагогічних працівників / Д. В. Паньков. Методичні рекомендації для педагогічних працівників. – Донецьк : ДПО ІПП, – 2006. – 48с.

4. Пометун О. І., Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання. / О. І. Пометун, Л. В. Пироженко – К. : А.С.К., – 2004. – 192 с.

5. Державний стандарт професійно-технічної освіти ДСПТО 7233. ОА.01.00-2014. Професія: Слюсар з ремонту сільськогосподарських машин та устаткування. Код: 7233. Кваліфікація: слюсар з ремонту сільськогосподарських машин та устаткування 1-2, 3, 4, 5, 6-го розрядів. Видання офіційне. Київ – 2014.

Махоня О. С.

студент 236-Пр (М) групи.

*Науковий керівник: канд. пед. н., ст. викладач **Опанасенко В. П.***

ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ МЕТОДУ ПРИКЛАДУ ПІД ЧАС НАВЧАННЯ УЧНІВ ПТНЗ РОБОТИ НА ТОКАРНО-ГВИНТОРІЗНИХ ВЕРСТАТАХ

Динаміка розвитку економіки України, інтеграція її у світовий ринок промислового виробництва великою мірою залежать від професійно-технічної освіти, підготовки, підвищення кваліфікації і перепідготовки робочої сили. Професійно-технічна освіта є основним джерелом поповнення кваліфікованими робітничими кадрами галузі сільськогосподарського виробництва.

Завданнями професійно-технічної освіти на сучасному етапі є: забезпечення громадянам можливості реалізації конституційного права на отримання професійної кваліфікації відповідно до їх покликань і здібностей; задоволення потреб економіки у кваліфікованих та конкурентоспроможних робітниках; сприяння зайнятості населення в ринкових умовах.

Багаторічними експериментами, проведеними з дидактичних проблем доступності навчального матеріалу для учнів, доведено, що учити треба на високому, але доступному рівні труднощів. Визначення міри цих труднощів для кожного уроку з урахуванням підготовленості учнів до сприйняття нового матеріалу є важливою задачею викладачів спеціальних предметів і майстрів виробничого навчання. Підвищення рівня доступності можливо при засвоєнні учнями нових понять у зв'язку з науково-технічним прогресом – інтенсифікація, комплексність, інтеграція, промисловий комплекс, агропромисловий комплекс, виробничий потенціал, технічне

переозброєння, програмне керування, кооперування виробництва, гнучкі виробничі системи, виробничий модуль, програмні засоби, автоматизовані системи, індустріальна й інтенсивна технологія тощо.

Особливу увагу на початковому етапі професійно-практичної підготовки ми приділяли показу трудових прийомів, в тому числі з роботи на токарних та фрезерних верстатах, а саме: прийоми установки заготовок, перевірки правильності її установки, закріплення і знімання заготовки; прийоми установки, закріплення, регулювання ріжучого інструменту та його знімання; прийоми, пов'язані з управлінням токарними верстатами: налагодження на відповідний режим роботи, пуск, зупинка, включення механізмів тощо.

Демонструючи тільки один прийом, майстер виробничого навчання звертає увагу лише на один елемент, який є складним чи важливим і має бути гарно засвоєним. При цьому він має урізноманітнювати методи навчання: розповісти, пояснити, акцентувати увагу, пояснювати прийом і водночас розповідати. Можна звернутись і до об'ємних чи натуральних засобів навчання, які підвищують зацікавленість тих, хто навчається у сприйманні та засвоєнні нових дій. Здійснюючи практичний показ зі свердління глибокого отвору, майстер виробничого навчання пояснює, як запобігти зміщенню свердла. На початку свердління торець заготовки він засвердлює коротким свердлом, діаметр якого перевищує розмір отвору.

Окрім того, майстер звертає увагу на те, щоб перед свердлінням торець заготовки був підрізаний, тобто був перпендикулярним до її осі. Так як здійснення контролю за якістю виконаної дії має бути постійним, то задану довжину свердління контролює за поділками на пінолі або за крейдяною міткою на свердлі за допомогою обмежувальної втулки. При цьому він акцентує увагу на дотриманні вимог якості виконання даного прийому.

На першому етапі формування професійних навичок такий алгоритм дій дозволяє майстру виробничого навчання узагальнити та систематизувати знання, уміння і навички учнів. Для тих учнів, які вже мали практичний досвід з виконання простих вправ з токарної обробки, ми запровадили диференційований підхід і надавали можливість виконувати комплексні токарні роботи, чим скоротили термін початкової підготовки. Коли учні мали ускладнення при виконанні токарних операцій окрім креслень, схем і алгоритмів пропанували інструктивну документацію у вигляді інструкцій та інструктивних карт.

Наприклад, для знімання пробної стружки токар має виконати наступні дії: 1) встановити і закріпити заготовку і різець (необхідно встановити заготовку d40 мм і закріпити її з вильотом на 100 мм в трьохкулачковому самоцентруючому патроні; різець прохідний правий встановити в різцетримачі перпендикулярно осі поверхні, що обробляється; 2) подати різець на необхідну глибину різання за лімбом поперечної подачі (необхідно: лівою рукою притримати рукоятку гвинта, а правою повернути

кільце лімбу до співпаду його нульового штриха з рискою на нерухомій втулці і закріпити лімб стопорним кільцем; потім подати різець за лімбом на необхідну кількість позначок і встановити лімб на нульову позначку).

Незважаючи на те, що педагогіка і, зокрема, дидактика, розробили вже давно класичні методи навчання для різних вікових груп, застосовувати їх автоматично неможливо з різних причин. По-перше, ця різниця вікова, по-друге – різниця підготовки учнів з міста і села, особливості професійної підготовки і складу колективу групи тощо. Тому в кожному окремому випадку потрібно підходити до процесу навчання диференційовано з урахуванням особистісних властивостей кожного учня, предмета, професії, вікової специфіки, вихованості та здібності [3, с.34].

Метод прикладу необхідно застосовувати у всіх випадках, щоб сформувавши в учнів правильний спосіб трудових дій, наприклад при керуванні та виконанні лабораторних дослідів чи заповненні документації.

Під час організації виробничого навчання застосовується приблизно наступна схема пояснення і показу трудових дій. Спочатку майстер пояснює досліджувані дії, а потім проводить показ їх виконання в нормальному темпі, а потім в уповільненому. Уповільнення темпу дозволяє учням краще зрозуміти, з яких складових частин це дія складається, які особливості і послідовність окремих прийомів і рухів.

Після того, як показані окремі прийоми в уповільненому темпі і з зупинками, слід знову показати цілу дію в нормальному робочому темпі, щоб переконатися, що учні зрозуміли і запам'ятали показане. Потрібно, щоб учні відтворили показане керівником.

Таким чином, процес організації навчальної діяльності учнів в системі професійно-технічної освіти відбувається на основі тісної взаємодії теорії і практики з постійним застосуванням методу прикладу. Практичні уміння і навички формуються на основі знань, що поглиблюються, вдосконалюються.

Список використаних джерел

1. Ашеро́в А. Т. Введення в спеціальність інженера-педагога комп'ютерного профілю: навч. посібник / А. Т. Ашеро́в, О. Е. Коваленко, С. Ф. Артюх. – Харків : Вид-во Укр. інж.-пед. академії, 2005. – 224 с.
2. Батышев С. Я. Подготовка рабочих в средних профессионально-технических училищах / С. Я. Батышев. – М. : – 1988, – 176 с.
3. Безрукова В. С. Методика профессионального обучения в системе педагогического знания / В. С. Безрукова // Проблемы метод. подготовки инженеров-педагогов. Сб. научн. трудов. – Свердловск : СИПИ, – 1989. – С. 4-20.

МЕТОДИКА ВИГОТОВЛЕННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ ДИНАМІЧНИХ МОДЕЛЕЙ З ДИСЦИПЛІНИ «ПРАВИЛА ДОРОЖНЬОГО РУХУ ТА БЕЗПЕКА РУХУ»

Сьогодні нові інформаційні технології – невід’ємна частина нашого життя. Маючи в своєму розпорядженні комп’ютер, можна інтенсифікувати процес навчання, зробити його більш наочним і динамічним, формувати вміння працювати з інформацією, готувати особистість «інформаційного суспільства», формувати дослідницькі вміння, розвивати комунікативні здібності. Також в нашому житті з’являються і нові різновиди інформаційних технологій такі як: динамічні моделі; автомобільні тренажери; комп’ютерні тренажери; тренажерні комплекси.

Вони дозволяють імітувати різного виду явища, дії, які в реальному часі неможливо або дуже важко продемонструвати. Тренажери значно здешевлюють навчання і виконання різних операцій.

Формування та розвиток навичок керування автомобілем відбувається під час практичної підготовки водіїв, яка передбачає собою широке використання різноманітних технічних засобів як під час практичного навчання, так і у процесі майстерності водіїв. Використання навчальних автомобілів у практичній підготовці водія є найбільш ефективним. Але застосування автомобілів під час навчання практичного водіння потребує значних витрат коштів. Крім того, навчальне водіння на автомобілях пов’язане з великою небезпекою створення аварійних ситуацій на автомобільних дорогах у населених пунктах і поза ними, особливо під час практичного навчання [1, 24].

Тому використання автомобільних тренажерів, динамічних моделей і тренажерних комплексів під час початкового навчання чи в процесі удосконалення навичок керування автомобілем на заняттях з дисципліни «Правила дорожнього руху та безпека руху» є найдоцільнішим. Автомобільні тренажери та тренажери комплекси дозволяють моделювати типові дорожньо - транспортні ситуації, у тому числі й екстремальні (аварійні).

Як показує статистика, приблизно у 50% учнів під час першого виїзду на автомобілі виникають проблеми, пов’язані з боязню учнів неправильно рушити з місця, що може призвести до зупинки двигуна автомобіля. Розв’язання цієї проблеми покладено на інструкторів (викладачів виробничого навчання та ПДР та БР) практичного водіння, які навчають порядку рушання автомобіля з місця, витрачаючи час як згідно з програмою, так і додатковий. Крім цього, час, коли учні ПТНЗ тренуються правилам рушання автомобіля з місця, є часом найбільш ймовірності виникнення помилок агрегатів трансмісії на навчальному автомобілі.

Впливає очевидний висновок щодо впровадження та використання загальних тренажерів для навчання початковому водінню.

Узагальнивши результати наукових досліджень і досвід творчих педагогів, учителів – новаторів, можна виділити та використовувати наступні позитивні методи використання динамічних моделей та комп'ютерних тренажерів для інтенсифікації уроків у ПТНЗ:

- Підвищення цілеспрямованості навчання.
- Посилення мотивації навчання.
- Застосування активних методів і форм навчання.
- Прискорення темпу навчальних дій.
- Краще запам'ятовування, відтворення матеріалу тощо.

Негативні форми, які впливають на учня під час роботи на тренажерах:

- Сидяче положення протягом тривалого часу.
- Електромагнітне випромінювання.
- Перевантаження суглобів кистей.
- Підвищення навантаження на зір.
- Стрес у разі втрати інформації.

Але все ж використання автомобільних тренажерів, динамічних моделей для практичного навчання водіння не може повністю замінити навчальні автомобілі, особливо в процесі підвищення майстерності водіїв. Однак вони (тренажери) дають можливість збільшити ефективність формування навичок безпечного керування автомобілем у різних дорожніх умовах за рахунок моделювання цих умов та ситуацій і збільшити якість підготовки учня–водія, особливо на початковому етапі навчання практичного водіння автомобіля [2, 37].

Результати показують, що тренажери дають змогу спочатку звикнути до процесу водіння, а лише потім сідати за кермо справжнього автомобіля. Отже застосування сучасних інформаційних технологій у навчальному процесі сприяє більш активному і свідомому засвоєнню учнями навчального матеріалу. Тому є підстави вважати, що комп'ютерні тренажери, динамічні моделі дозволять глибше розвинути навички учня з водіння автотранспортних дорожніх засобів та дасть змогу зменшити витрати на навчання і кількість аварійних ситуацій на дорогах. І це дасть змогу викладачу працювати творчо, ініціативно, з більшою професійною майстерністю.

Список використаних джерел

1. Малініна І. А. Застосування активних методів навчання як один із засобів підвищення ефективності навчального процесу / І. А. Малініна // Молодий вчений. – 2011. – №11. Т.2. – С. 166-168.
2. Маліков О. Л. Електронний посібник з дисципліни «Правила і безпека дорожнього руху та основи керування автомобілем» / О. Л. Маліков // м. Слов'янськ.: ВСП НАУ СК НАУ., 2012.

Нечитайло Р. М.
студент 24-Пр (Б) групи,
Науковий керівник: канд. пед. н., ст. викладач Самусь Т. В.

СТИМУЛЮВАННЯ І ПІДТРИМКА ВИСОКОЇ НАВЧАЛЬНОЇ АКТИВНОСТІ УЧНІВ НА УРОЦІ ВИРОБНИЧОГО НАВЧАННЯ

Використання методів стимулювання і підтримки високої навчальної активності учнів на уроках виробничого навчання відіграє важливу роль у підготовці кваліфікованих робітників. Сьогодні необхідно спрямувати учнів активно вчитися, підготувати до самостійного оволодіння знаннями, щоб виховати творців сучасного суспільства.

Процес формування високої навчальної активності учнів професійно-технічних навчальних закладів (ПТНЗ) на уроці виробничого навчання передбачає спільну діяльність майстра і учнів.

Підкреслимо, що до прийомів, що сприяють розвитку навчальної активності учнів на уроках виробничого навчання, можна віднести ситуації, в яких учні повинні:

- доводити свою думку, приводити в її захист аргументи, докази, використовувати здобуті знання;
- ставити питання педагогу, товаришам, з'ясовувати незрозуміле, поглиблювати з їх допомогою свої пізнання;
- рецензувати відповіді, творчі роботи товаришів, давати поради;
- ділитися своїми знаннями з іншими, допомагати товаришам у разі виникнення труднощів;
- практикувати вільний вибір завдань, пошукових, творчих;
- створювати ситуації самоперевірки, аналізу власних пізнавальних і практичних дій;
- урізноманітнювати діяльність.

Одним із перспективних шляхів розвитку і підтримки навчальної активності учнів на уроках виробничого навчання є озброєння їх професійними вміннями і навичками, впровадження активних форм і методів навчання [2, с. 186].

Звичайно, важко точно визначити, які методи навчання найкраще підходять для того чи іншого уроку виробничого навчання. Багато чинників впливають на доцільність використання і ефективність різних методів навчання, тому при їх виборі потрібно звернути увагу на такі аспекти:

- обирати кращі методи згідно з тими знаннями, уміннями і навичками, на які роблять установки;
- при виборі методів необхідно не забувати про мету і завдання конкретного уроку;
- вносити різноманітність у навчальний процес;

- використовувати такі методи, за допомогою яких можна якнайдовше утримувати увагу та навчальну активність учнів під час виробничого навчання;

- при виборі методів і форм навчання не забувати про реальні можливості учнів (працездатність, фізичний стан, підготовленість тощо) і майстра виробничого навчання.

Майстрам виробничого навчання необхідно організувати навчальний процес з урахуванням інтересів, бажань та індивідуальних можливостей учнів. Урок виробничого навчання потрібно будувати із застосуванням різноманітних методів і прийомів стимулювання навчальної діяльності учнів, зокрема, таких, як навчальна дискусія, яка створює оптимальні умови для попередження можливих помилкових тлумачень, для підвищеної активності учнів і міцності засвоєння ними матеріалу, практичних навичок. Вона вчить прийомам аргументування, наукового доведення. Участь у дискусії виховує в учнів уміння активно відстоювати власну точку зору, критично підходити до чужих і власних суджень [3, с. 190].

Стимулювати мотивацію навчальної діяльності учнів ПТНЗ майстру виробничого навчання варто шляхом використання елементів змагання. Використовуючи досить поширений метод – пізнавальних ігор, майстер виробничого навчання забезпечить емоційне відтворення знань, полегшить засвоєння навчального матеріалу, практичних умінь і навичок, надасть заохочення до навчальної роботи [1, с. 13].

Наприклад, навчальна гра «КВК» на уроці виробничого навчання, як правило, нагадує телевізійну гру і може бути проведена за схемою: розминка – домашнє завдання – конкурс «Вгадай» – індивідуальна робота – конкурс майстрів мистецтва – конкурс капітанів тощо. Це повторювально-узагальнювальний урок. Завдання мають репродуктивний і продуктивний характер, але подаються в гумористичній формі. Для проведення такого уроку з учнів класу формують дві команди, а також обирають журі.

Використання методів стимулювання навчальної діяльності має забезпечити розвиток та саморозвиток особистості учня, виходячи з його індивідуальних особливостей як суб'єкта пізнання предметної діяльності. При цьому засвоєння учнями структури початкової діяльності відбувається завдяки майстру, який допомагає учням орієнтуватися в навчальному матеріалі та реалізувати план практичної діяльності [4, с. 146].

Отже, в процесі набуття учнями знань, практичних умінь і навичок важливе місце займає їх пізнавальна активність, уміння майстра активно керувати нею. З боку педагога навчально-виробничий процес може бути керованим пасивно і активно. Тому в процесі навчання учень також може проявити пасивну і активну пізнавальну діяльність.

Список використаних джерел

1. Батышев С. Я. О всеобщем профессиональном образовании // Сов. педагогика. - 1991. - № 6. – С. 12-16.
2. Батышев С. Я. Подготовка рабочих в профессионально-технических училищах / С. Я. Батышев. - М. : Педагогика, 1988. – 342 с.
3. Вергасов В. М. Активизация мыслительной деятельности студента / В. М. Вергасов. - К.: Высшая школа, – 1979. – 216 с.
4. Ничкало Н. Г. Педагогічна книга майстра виробничого навчання / Н. Г. Ничкало. – Київ: Вища школа, 1992. – 356 с.

Нікітчук В. В.

студент 14-Пр (Б) групи,

Науковий керівник канд. пед. н., доц. Ігнатенко Г. В.

ОРГАНІЗАЦІЯ ПОЗАКЛАСНОЇ РОБОТИ В ПТНЗ (НА ПРИКЛАДІ ПІДГОТОВКИ РОБІТНИКІВ БУДІВЕЛЬНОЇ ГАЛУЗІ)

Метою нашого дослідження є оцінка ефективності позакласної роботи, підготовка рекомендацій щодо оптимізації соціально-орієнтованого процесу позакласної роботи.

У процесі дослідної роботи пропонувалося виконувати наступні завдання:

- Зробити загальну характеристику позакласної виховної роботи ПТНЗ.
- Визначити основні види позакласної виховної роботи ПТНЗ.
- Визначити місце позаурочної роботи в житті ПТНЗ.
- Виявити завдання майстра з організації позаурочної зайнятості учнів будівельної галузі.

Професійно-теоретичне, виробниче навчання та виробнича практика не можуть охоплювати всі можливі аспекти підготовки майбутнього робітника як всебічно розвинутої особистості. Тому існує потреба в організації позакласної роботи, яка б не дублювала навчальний план, а дала змогу засвоїти, удосконалити знання, уміння й навички, які б позитивно вплинули на процес формування компетентності майбутнього робітника.

Позакласна робота – різноманітна освітня й виховна робота, спрямована на задоволення інтересів і запитів учнів, організована в позаурочний час педагогічним колективом.

Метою позакласної роботи може бути як виховна, так і навчальна діяльність. Позакласна робота є – ефективною формою проведення виховання за різними напрямками: розумове виховання, моральне виховання, статеве виховання, правове виховання, екологічне виховання, трудове виховання, економічне виховання, національне виховання, патріотичне виховання, громадянське виховання.

Характерною ознакою позаурочної роботи є її добровільність. Учень сам обирає напрям і форму позаурочної роботи, керуючись своїми інтересами, прагненнями, можливостями.

Серед основних завдань позакласної роботи в ПТНЗ можна виокремити:

- Виховання любові до своєї майбутньої професії, поваги до праці.
- Удосконалення знань та вмінь з дисциплін, що вивчають учні.
- Оволодіння учнем правильної послідовності виконання трудових операцій.
- Виховання самостійної, ініціативної особистості.
- Формування в учнів творчого, дослідницького, винахідницького характеру.

Винахідництво – це творчий процес, що веде до нового розв'язання завдання в будь-якій галузі науки, техніки, культури, охорони здоров'я або оборони і має позитивний ефект.

Форми позакласного виховання – варіанти організації конкретного виховного заходу, композиційна побудова виховного заходу.

Форми виховання можуть бути індивідуальні, масові та групові.

Індивідуальна – це самостійна робота учня над собою (вона переходить у самовиховання).

Часто в позакласній роботі використовують такі масові форми організації, як бесіда, екскурсія, семінар, факультатив, консультація.

Екскурсія – форма виховної роботи, яка використовується для розширення учнівського кругозору за межами закладу. У будівельній галузі вона характеризується як спрямованість на професію, планується класним керівником, майстром, педагогічним колективом і має пізнавальну, розвивальну та виховну мету.

Семінар – це обговорення колективом групи самостійно підготовлених учнями доповідей, рефератів, повідомлень із вузлових питань певного розділу.

Консультація – уточнення незрозумілих питань дисципліни, розширення й поглиблення знань і вмінь учнів з окремих тем чи розділів.

Використання всієї різноманітності форм позакласної роботи майстром та класним керівником сприятиме формуванню в учнів професійного мислення, інтересу до виробничих проблем.

Однією з форм проведення позаурочної роботи з учнями будівельного профілю ПТНЗ є конкурси професійної майстерності «Кращий за професією».

Метою конкурсу виступає заохочення й розвиток інтересу до будівельної справи, розвиток професійних навичок та вмінь, перетворення професії в покликання, підвищення рівня професійної майстерності студентів за обраною спеціальністю.

Для залучення учнів до позаурочної роботи на весь термін навчання

організують технічні гуртки. Залучення майбутніх будівельників до роботи гуртків здебільшого впливає як на оволодіння новими технологіями виконання будівельних робіт, так і на рівень навчальних досягнень зі спецпредметів, формує в учнів уміння нестандартно підходити до виконання звичайних завдань із будівництва.

Отже, можна зробити висновок, що позаурочна робота має важливе значення в навчальному процесі, оскільки вона формує і розвиває особистість учня. Але керувати виховним процесом – означає не тільки розвивати і вдосконалювати закладене в учнях природою, коректувати небажані соціальні відхилення в її поведінці та свідомості, але й формувати в неї потребу в постійному саморозвитку, самореалізації фізичних і духовних сил, оскільки кожна людина займається самовихованням.

Новикова О. Ю.

студентка 21- Пр (К) групи.

Науковий керівник канд. пед. н., доц. Ігнатенко Г. В.

ДО ПИТАННЯ НАВЧАННЯ МАЙБУТНІХ ШВАЧОК 2-ГО РОЗРЯДУ ТЕХНОЛОГІЇ ОБРОБКИ ВИТОЧОК НА УРОКАХ ВИРОБНИЧОГО НАВЧАННЯ

Під час формування фахової компетентності майбутніх швачок вагоме місце займає навчання їх технології обробки виточок.

Цю технологію учні засвоюють під час вивчення теми програми виробничого навчання «Обробка окремих деталей і вузлів швейних виробів». Майстер виробничого навчання визначає триєдину мету уроку:

Навчальна: Удосконалення умінь та навичок з обробки виточок у легкому та верхньому одязі. Навчити проводити самоконтроль виконаної роботи, виявляти й усувати дефекти. Сприяти оволодінню сучасними прийомами праці при виконанні денного завдання, закріпленню практичних навичок.

Виховна: Сприяти формуванню в учнів навичок групової роботи та відповідальності за виконану роботу при дотриманні трудової та технологічної дисципліни; виховувати в учнів уміння раціонально використовувати свій робочий час і матеріали; спонукати учнів до бережливого ставлення до обладнання.

Розвивальна: Сприяти формуванню раціональних прийомів мислення: аналіз, порівняння, узагальнення. Сприяти розвитку уваги, точності охайності при виконанні робочих прийомів.

Для того, щоб активізувати опорні теоретичні відомості під час вступного інструктажу нами апробована методика, за якою учнів ділять на групи: I група презентує обробку виточок, що розташовані від зрізу, в легкому одязі з одночасним коментарем своїх дій, а II група - презентує обробку розрізної виточки верхнього одягу також з одночасним коментарем

своїх дій.

На наступному етапі проведення вступного інструктажу майстер демонструє трудові прийоми щодо обробки виточок, що розташовані від зрізу, у виробках з тонких тканин, потім демонструє трудові прийоми щодо обробки тальової нерозрізної виточки з додатковою смужкою тканини у верхньому одязі.

Важливо, щоб під час пояснення майстер демонстрував дефекти, які може зробити майбутня швачка 2-го розряду під час обробки виточок з поясненням способів їх усунення.

Для закріплення нового матеріалу нами вважається доцільним, щоб майстер використав тестове опитування.

Перед початком виконання завдання майстер проводить етап рефлексії, щоб визначити чи всі учні зрозуміли його пояснення, а потім повідомляє, за якими критеріями буде оцінюватися практична робота.

У процесі виконання учнями практичних завдань, майстер здійснює поточний інструктаж шляхом цільових обходів робочих місць. Під час проведення обходів майстер перевіряє готовність учнів до виконання робіт; якість виконання роботи; дотримання учнями правил з охорони праці; організацію учнями своїх робочих місць; дотримання учнями технічних умов; раціональне використання учнями матеріалів та часу; проведення самоконтролю та взаємоконтролю.

Якщо виникала необхідність, майстер проводить індивідуальні інструктажі на робочих місцях.

Під час заключного інструктажу майстер аналізує роботу кожного учня, оцінює їх, коментуючи оцінку. Потім майстер характеризує помилки учнів, причини їх виникнення та шляхи їх усунення. Кращі роботи майстер демонструє учням.

Для закріплення навчального матеріалу майстер задає учням домашнє завдання: повторити послідовність обробки виточок у легкому і верхньому одязі.

Наприкінці заняття учні прибирають свої робочі місця.

Запропонований підхід до методики навчання майбутніх швачок 2 розряду технології обробки виточок, які показує наша дослідно-експериментальна робота є досить ефективним.

Обуховська Ю. В.

студентка 21-Пр (К) групи,

Науковий керівник: асистент Вовк Б. І.

ОРГАНІЗАЦІЯ ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ УЧНІВ ПТНЗ ШВЕЙНОГО ПРОФІЛЮ

Сучасний стан соціально-економічного розвитку суспільства, нові вимоги роботодавців до рівня професіоналізму фахівця швейної галузі

посилюють значущість практичної складової змісту їх фахової підготовки в умовах реального виробництва.

Концептуальні засади щодо змісту та організації виробничої практики учнів ПТНЗ швейного профілю ґрунтується на положеннях Законів України «Про освіту», «Про професійно-технічну освіту», «Національної доктрини розвитку освіти», а також «Концепції розвитку професійно-технічної (професійної) освіти в Україні», Положенні про організацію навчально-виробничого процесу в професійно-технічних навчальних закладах (Наказ МОН України № 181 від 18.05.98 р.), Положенні про надання робочих місць для проходження учнями, слухачами ПТНЗ виробничого навчання та виробничої практики (Постанова Кабінету Міністрів України № 992 від 07.06.1999 р.).

Питанню організації та проведення виробничої практики присвячені дослідження Н. Думченко, І. Халіулліна та ін. Науковці С. Батишев, Н. Ничкало вказують на серйозні недоліки у професійно-практичній підготовці фахівців, проте в науковій літературі з педагогіки професійної освіти проблеми психолого-педагогічного та навчально-методичного супроводу виробничої практики у ПТНЗ швейного профілю відображені недостатньо.

Для того щоб стати повноцінним кваліфікованим фахівцем, учню професійно-технічного училища, крім фундаментальних знань, необхідні ще й практичні навички в роботі з обраної професії.

Призначення виробничої практики полягає у формуванні готовності майбутніх кваліфікованих робітників до безпосередньої професійної (трудової) діяльності на підприємствах і їхньої поступової адаптації до реальних виробничих умов швейного виробництва. Під час виробничої практики провідна роль належить засвоєнню складних професійних умінь і навичок, які вважаються загальнотрудовими (планування, здійснення діяльності та її корегування, оцінювання результатів діяльності, контроль і самоконтроль, попередження можливих помилок тощо), а також опануванню вмінь, пов'язаних із самовдосконаленням і самостійним здобуванням нових знань.

Організація виробничої практики учнів швейного профілю передбачає використання методів і засобів навчання, які відповідають принципам, цілям і завданням навчання швейної галузі та дозволяють реалізувати активні форми навчально-виробничої діяльності учнів (практика в навчальному цеху, у складі учнівських бригад, у складі бригад кваліфікованих робітників). У зв'язку з цим виробнича практика виступає як особлива дисципліна, заснована на діалектичному поєднанні навчальної та виробничої діяльності, де учні (за умови використання відповідних методів, форм і засобів навчання) можуть здійснювати і навчальні, і трудові функції. Застарілі методи і засоби виробничої практики не дозволяють забезпечити швидкої адаптації випускників до реалій виробництва і сфери обслуговування.

Традиційна схема виробничої практики не передбачає навчання учнів методам аналізу власної навчально-виробничої діяльності, основам творчого підходу до виконання своїх трудових функцій і, як наслідок, не виховує в майбутніх фахівців схильності до творчості у професійній діяльності [1, с. 6].

Доведено, що ефективність навчально-виховного процесу значно зростає, коли під час виробничої практики все відбувається, як на виробництві; учні готуються не лише до роботи за обраною професією, а й до майбутніх виробничих відносин, які включають моральне й матеріальне стимулювання. Таким чином, вони мають змогу усвідомити соціальний та особистісний сенс навчально-виробничої і трудової діяльності. Провідна роль у вихованні професійно важливих якостей, формуванні трудових умінь і навичок за профілем належить самостійній роботі учнів-практикантів на підприємстві [2, с. 7].

Таким чином, підвищення якості організації та проведення виробничої практики учнів ПТНЗ швейного профілю повинно відбуватися шляхом цілеспрямованого впливу на професійне становлення особистості, залучення учнів до навчально-виробничої діяльності з чітко визначеними мотиваційно-цільовими і змістово-процесуальними аспектами, активного розвитку пізнавальної діяльності та творчих здібностей, саморозвитку майбутніх кваліфікованих фахівців швейної галузі.

У свою чергу, на наш погляд удосконалення виробничої практики значно підвищить рівень навчально-виробничої діяльності учнів ПТНЗ, дасть змогу прискорити формування та розвиток професійно важливих якостей, які скорочують термін адаптації до виробничих умов і таким чином забезпечують досягнення цілей професійно-технічної освіти – виховання конкурентоздатної, професійно мобільної особистості, затребуваної на ринку праці.

Список використаних джерел

1. Попенко И. А. Оптимизация производственной практики в учреждениях начального профессионального образования : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.08 / Попенко Игорь Алексеевич. – Челябинск, 2003. – 177 с.
2. Живойкин Ю. М. Педагогические условия совершенствования производственной практики студентов современных учреждений среднего профессионального образования : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.08 / Живойкин Юрий Михайлович. – Чебоксары, 2005. – 257 с.
3. Ничкало Н. Г. Педагогічна книга майстра виробничого навчання : навч. посібник / Н. Г. Ничкало. – К. : Вища школа, 1994. – 384 с.

ОСОБЛИВОСТІ ВИКЛАДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ «ТЕХНОЛОГІЯ КАМ'ЯНИХ РОБІТ»

Під час викладання дисципліни «Технологія кам'яних робіт» використовують наступні типи уроків: комбіновані уроки; практичні заняття; уроки-екскурсії; з елементами програмного контролю [2, с. 7]. Визначальною умовою при виборі типу уроку, форм і методів викладу є конкретний зміст навчального матеріалу. Так, для вищезазначеної дисципліни характерна багатоваріантність технічних рішень, відсутність строгих взаємозв'язків між темами, мінливість змісту, зумовлена технічним прогресом в будівництві. Необхідно також враховувати, що ступінь засвоєння навчального матеріалу залежить від методу викладу: наприклад, на лекціях засвоюється тільки 20% знань, на уроках з використанням наочних посібників – 30%, аудіовізуальних засобів – 50%, під час проведення дискусії – 70%, при розборі конкретних ситуацій – 90 % [1, с. 45].

Під час підготовки майбутніх мулярів практичні заняття проводять в тих випадках, коли потрібно сформувати вміння виконувати цегляну кладку з різною системою перев'язки; засвоїти навички читання технічної документації та сигналізацію, яку використовують при будівельно-монтажних роботах. Тому мета і зміст цих занять визначаються специфікою навчального матеріалу і місцем, яке відводиться йому в кваліфікаційній характеристиці муляра.

Ефективність практичних занять залежить від матеріального забезпечення і продуманої організації. Такі заняття активізують пізнавальну діяльність учнів. Це підтверджується дослідженнями психологів, які стверджують, що людина засвоює 10 % того, що чує, 50 – того, що бачить і 90 – того, що робить сама [2, с. 8].

Практичні заняття з дисципліни «Технологія кам'яних робіт» включають наступні елементи: організаційна частина; постановка навчальної задачі; інструктаж з виконання завдання; самостійна робота учнів; консультації викладача в ході роботи; поточний інструктаж; підведення підсумків. Їх як правило проводять у фронтальній, бригадній та індивідуальній формах [1, с. 242].

На заняттях, що проводяться у фронтальній формі, всі учні виконують одне завдання. Наприклад, їм пропонується викласти із моделей цегли стовп розміром 510*510 мм. Виконання усіма учнями однакового завдання дозволяє викладачу одразу помітити помилку і негайно виправити її. Під час уроку можна провести групову консультацію та закінчити колективним обговоренням і підведенням підсумків.

При недостатній кількості екземплярів технічної документації використовують бригадну форму проведення практичного заняття. В бригаду входять учні з різним рівнем знань. Сильнішого учня призначають керівником. Він організовує роботу і з викладачем розподіляє обов'язки так, щоб кожен член бригади самостійно виконував свою частину роботи. Наприклад, бригаді учнів пропонується самостійно вивчити інструкційно-технологічну карту на монтажні роботи і відповісти (усно або письмово) на запитання.

В ході практичної роботи викладач консультує бригаду і слідкує, щоб всі учні самостійно виконували свою частину завдання. Робота закінчується складанням звіту, оформлення якого не повинно займати багато часу.

Практичні заняття по індивідуальним завданням – це самостійні роботи, наприклад, учням пропонується завдання: викласти сім рядів стіни товщиною 25 см за багаторядною системою перев'язки швів. Інколи доцільно вказати послідовність виконання роботи. Ця форма заняття розвиває навички самостійної роботи та підвищує ефективність навчання.

Після закінчення циклу практичних занять рекомендується провести узагальнюючу залікову роботу, мета якої – перевірити знання, вміння та навички учнів.

Урок-екскурсію проводять на будівельному майданчику. Тут найбільш повно реалізується принцип наочності, так як навчальний матеріал вивчається безпосередньо у виробничих умовах. Під час проведення такого типу уроку в учнів формується професійна спостережливість, виховується почуття відповідальності за доручену справу. Зауважимо, що для проведення таких занять необхідні певні умови: наявність будівельного об'єкту з високими показниками виробництва, синхронне співпадання робіт виконуваних на об'єкті, з матеріалом, що вивчається з теми, територіальна близькість навчального закладу з будівельним майданчиком, а також сприятливі погодні умови. Підготовка і проведення уроків-екскурсій потребує від викладача організаційної підготовки і додаткових затрат часу, але це компенсується ефективністю уроку. Навчальний матеріал засвоюється учнями глибоко, детально та в повному обсязі.

Наприклад тему «Контроль якості виконання цегляної кладки» зручніше вивчати безпосередньо на будівництві. Для покращення організації роботи навчальну групу розбивають на бригади, визначивши кожній конкретне завдання і забезпечивши бригади необхідним контрольно-вимірвальним інструментом. Виконуючи завдання, учні керуються вимогами, викладеними в СНиП ч. I «Будівельні матеріали, деталі й конструкції» та ч. III «Правила виробництва і приймання робіт», а якість кладки окремих конструктивних елементів визначають за вимогами «Інструкції з оцінки якості будівельно-монтажних робіт» (СН 378-77). За підсумками заняття кожна бригада оформлює звіт.

Список використаних джерел

1. Михнюк М. І. Стан розвитку професійної культури викладачів спеціальних дисциплін будівельного профілю / М. І. Михнюк // Проблеми сучасної педагогічної освіти. Серія : Педагогіка і психологія : [зб. ст.] / РВНЗ «Кримський гуманіт. ун-т». – Ялта : РВВ КГУ, 2014. – Вип. 45, ч. 5. – 368 с.
2. Неелов В. А. Преподавание спецтехнологии каменных работ : метод. пособие для проф.-техн. уч-щ. / В. А. Неелов. – М. : Высш. школа, 1982. – 112 с., ил. – (Профтехобразование).

Петрикей О. С.

студент 51-Пр(М) групи.

Науковий керівник канд. пед. н., доц. Ігнатенко С. В.

ЗАСТОСУВАННЯ ПРИНЦИПУ ПРОБЛЕМНОСТІ ПІД ЧАС ВИКЛАДАННЯ ЛЕКЦІЙ З ДИСЦИПЛІНИ «ТРАКТОРИ ТА АВТОМОБІЛЬ»

На сучасному етапі розвитку суспільство потребує соціально активних творчих особистостей, здатних самостійно приймати конструктивні рішення в усіх сферах суспільного життя. Ця потреба може бути задоволеною шляхом введення в навчальний процес проблемного навчання, якщо спрямоване на розвиток логічного мислення, творчих здібностей і формування пізнавальної активності студентів.

Сучасна професійна педагогіка та психологія доводять, що успіх інтелектуального розвитку студентів досягається головним чином під час лекцій, коли викладач, вдало організовує «проблемне навчання», сприяє підвищенню ефективності навчання і активізує розумову діяльність більшості студентів. Тому на сьогодні гостро стоїть питання реалізації активних методів навчання, а особливо методу проблемної лекції, для викладання фахових дисциплін з метою ефективного навчання, розвитку та виховання майбутніх викладачів професійної школи.

Значний внесок у розкриття проблемного та розвиваючого навчання внесли такі педагоги і психологи, як Ю. К. Бабанський, А. М. Матюшкін, В. О. Давидов, Л. В. Занков та інші.

Однак, незважаючи на усі наявні дослідження, на наш погляд, питанню організації проблемності в професійному навчанні приділено недостатньо уваги.

Н. А. Сухова вважає, що проблемна лекція – один із заходів раціоналізації та інтенсифікації навчального процесу, вона забезпечує об'єктивний контроль знань студентів, що сприяє підвищенню ефективності і якості навчальної, пізнавальної та виховної роботи, розвитку пізнавальних інтересів студентів і набуттю навичок самостійного поповнення знань [1].

В ході дослідження були проаналізовані підходи науковців до визначення принципу проблемності. Визначено, що принцип проблемності сприяє активізації навчально-пізнавальної діяльності учнів, формуванню

їхніх творчих здібностей. Означений принцип зумовлює необхідність постановки перед учнями пізнавальних проблем та завдань, створення проблемних ситуацій, які спонукають їх до пошуково-пізнавальної та творчої діяльності. З цього виходить, що методом для втілення даного принципу і є проблемна лекція, адже її сутність полягає в тому, щоб через постановку проблемного питання особа, що навчається, могла самостійно дійти істинного висновку на задану тематику чи (та) навіть сформулювати нове знання [2].

Принцип проблемності забезпечується використанням проблемно-пізнавальних ситуацій, що загострюють протиріччя між наявними у студента знаннями й уміннями та новими фактами, явищами, розуміння і пояснення і спонукають студента до активних дій.

Способи реалізації принципу проблемності навчання:

- аналіз програмного матеріалу з метою визначення тих тем, які доцільно реалізувати проблемним способом;
- виділення тієї частини блоку навчального матеріалу, на основі якого буде висунута проблема, поставлені проблемні питання;
- створення проблемної ситуації в процесі вивчення нового матеріалу;
- здійснення педагогічного керівництва процесом розв'язання поставленої проблеми, тобто управління пошуково-пізнавальною діяльністю студентів;
- дотримання послідовності етапів проблемного навчання як творчого процесу (постановка проблемних завдань, сприйняття і усвідомлення проблеми студентами, власне вирішення проблеми з використанням неординарних способів);
- вибір і реалізація раціональних методів і засобів, форм організації пошуково-пізнавальної діяльності студентів.

Прикладом постановки проблемних запитань можуть бути наступні. Так, під час вивчення теми «Призначення, класифікація, будова та принцип роботи систем мащення й окремих їх складових» викладач, ознайомивши аудиторію із структурою та призначенням систем мащення й окремих їх складових, звертає увагу на те, що в реальних умовах часто доводиться стикатися з проблемою невідповідності технічних характеристик олив. У зв'язку з цим перед аудиторією ставиться запитання: «Як, на Вашу думку, можна перевірити якість олив, аби домогтися раціонального використання її в автомобіліз метою підвищення його ККД і мінімізувати при цьому витрати на виробництво?».

Постійна постановка перед студентами проблемних ситуацій приводить до того, що він не «пасує» перед проблемами, а прагне їх вирішити, тим самим ми маємо справу з творчою особистістю, завжди здатною до пошуку, таким чином, ввійшовши в педагогічне життя майбутній викладач професійного навчання буде більш захищений від стресів.

Результати нашого дослідження дозволяють констатувати, що у випадку застосування на лекціях принципу проблемності студентами досягається більш високий рівень пізнавальної діяльності, який, насамперед, забезпечує глибину й усвідомленість засвоєння знань.

Крім того, включення студентів в самостійну пошукову діяльність під керівництвом викладача допомагає їм оволодіти елементарними науковими методами і прийомами самостійної роботи.

Таким чином, підсумуємо, що проблемне навчання покликане і спроможне задовольнити потреби сучасного суспільства у соціально активних творчих особистостях, здатних самостійно приймати конструктивні рішення в усіх сферах суспільного життя і насамперед професійної діяльності.

Список використаних джерел

1. Сухова Н. А. Проблемна лекція – один із методів творчого мислення [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://osvita.ua/school/lessons_summary/edu_technology/24208/.
2. Кудрявцева В. Т. Проблемное обучение: истоки, сущность, перспективы / В. Т. Кудрявцева. – М. : Знание, 1991. – С. 6– 80.

Пешко Р. О.

студент 24-Пр (Б) групи.

Науковий керівник: канд. пед. н., ст. викладач Самусь Т. В.

МЕТОДИКА ПРОВЕДЕННЯ НЕСТАНДАРТНОГО УРОКУ ВИРОБНИЧОГО НАВЧАННЯ

В умовах становлення інформаційного суспільства навчальний процес розглядається як засіб розвитку учнів професійно-технічного навчального закладу (ПТНЗ). А головне завдання навчальних закладів полягає в тому, щоб не лише дати знання, а й створити стійку мотивацію до навчання, зацікавити учнів професійно та майстерно оволодівати обраною професією, пов'язавши це з розвитком їхнього творчого та критичного мислення.

Серед великого числа інновацій, що застосовуються у системі освіти, особлива увага приділяється таким технологіям, де викладач виступає не лише джерелом навчальної інформації, а є організатором і координатором творчого навчального процесу, спрямовує діяльність кожного учня у потрібне русло, враховуючи індивідуальні здібності кожного учня [4, с. 123].

Ідеться про те, що учень – головна фігура навчально-виховного процесу. Учня не вчать, а він вчиться завдяки тому, що бере активну участь у тих питаннях, які хоче вивчити, бере на себе відповідальність за процес і результат навчання. А завдання педагогічного працівника полягає в пошуку

засобів, що можуть забезпечити для учня реалізацію його внутрішньої свободи і проявів ініціативи.

На сучасному етапі пріоритетними напрямками вдосконалення навчально-виховного процесу є розвиток індивідуальних форм навчання, впровадження інтегрованих курсів, розвиток інформаційної бази навчального процесу, оптимальне насичення інформаційними технологіями, дослідження на основі комп'ютерної техніки.

На сьогодні існує необхідність створення й упровадження нових навчальних технологій, до яких належить і інноваційне навчання [2, с. 5].

Термін «*інновація*» означає відновлення процесу навчання, що залежить, головним чином, від внутрішніх чинників. Вона передбачає виділення мотиваційної сторони навчання, відходження від чергових «переможних методик», що за короткий час повинні дати максимальний ефект незалежно від особливостей класу й окремих учнів, їхніх бажань та здібностей. До таких технологій належать різні форми нестандартних уроків.

Нестандартний урок – це імпровізоване навчальне заняття, що має нетрадиційну структуру. Проведення таких уроків надає можливість відмовитися від шаблону в організації уроку, формалізму в його проведенні, максимально використовувати учнів групи в активній діяльності на уроці виробничого навчання, підтримувати альтернативність, різноманітність думок, розвивати взаєморозуміння, здійснювати «приховану» диференціацію учнів за навчальними можливостями, інтересами, здібностями і нахилами [1, с. 66].

На відміну від звичайних уроків виробничого навчання, метою яких є оволодіння знаннями, уміннями й навичками, нестандартний урок найбільше повно враховує вікові особливості, інтереси, нахили, здатності кожного учня. У ньому з'єдналися елементи традиційних уроків – сприйняття нового матеріалу, засвоєння, осмислення, узагальнення, але не у звичайних формах. Саме такі уроки містять у собі елементи майбутніх технологій, які при групуванні їх у певну систему, що будується на глибокому знанні потреб, інтересів і здатностей учнів, можуть стати дійсно інноваційними.

Найпоширеніші такі форми нестандартних уроків виробничого навчання:

1. *Інтегрований урок*. Як правило, такий урок проводять майстер виробничого навчання та викладач спецпредметів. Вони спільно здійснюють актуалізацію знань за двома напрямками опитування, виклад нового матеріалу, виконання навчально-виробничих робіт.

2. *Дослідницький урок*. Його мета полягає в одержанні навчальної інформації з першоджерел. Ці уроки розвивають спеціальні вміння й навички, стимулюють пізнавальну діяльність і самостійність.

3. *Рольова гра*. Вона вимагає від учнів прийняття конкретних рішень у проблемній ситуації в межах ролей. Кожна гра має чітко розроблений

сценарій, головну частину якого необхідно доробити учням. Отже, пошук розв'язування проблеми залишається за учнями.

4. *Театралізований урок.* На відміну від рольової гри, спектакль передбачає більше чіткий сценарій, що регламентує діяльність учнів безпосередньо на уроці виробничого навчання, в наслідок чого збільшується їхня самостійність під час підготовки сценарію [3, с. 184].

Отже, у навчально-виховному процесі ПТНЗ необхідно поєднувати традиційні уроки виробничого навчання з нестандартними формами навчання. Важливе значення має характер і перебіг викладення матеріалу. У цьому плані інноваційні методи та засоби мають значні переваги, порівняно із традиційними технологіями. Адже немає сумніву, що нове та сучасне викликає в учнів зацікавленість, тому спостерігається досить швидке покращення показників швидкості дії і якості.

Список використаних джерел

1. Антипова О. У пошуках нестандартного уроку / О. Антипова, Д. Рум'янцева, В. Паламарчук / Рад. школа. – 1991. – № 1. – С. 65 – 69.
2. Бондар В. Сучасний урок: Навчально-виховна і розвивальна концепція // Освіта. – 2003. – №54. – С. 5 – 6.
3. Нісімчук А. Сучасні педагогічні технології: Навч. посібник. А. Нісімчук, О. Падалка, О. Шпак. – К. : Просвіта. 2000. – 246 с.
4. Пометун О. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання: Наук.-метод. посіб. За ред. О. І. Пометун. К. : А.С.К. 2000. – 192 с.

Півницький П. В.

студент 23а-Пр (М) групи.

*Науковий керівник: асистент **Вовк Б. І.***

СУЧАСНИЙ УРОК ВИРОБНИЧОГО НАВЧАННЯ

Важливою ланкою професійно-практичної підготовки кваліфікованого робітника є організація та проведення ефективного уроку виробничого навчання, що включає раціональне сполучення методів і прийомів навчання, які спрямовані не тільки на формування системи професійних знань, умінь і навичок, але й на розвиток практичного та системного мислення, здібностей до самостійної творчої діяльності учнів.

Вибір доцільних методів навчання для професійно-практичної підготовки майбутніх робітників значною мірою залежить від методичної підготовки та педагогічного досвіду майстра виробничого навчання, володіння ним знаннями про сучасну систему методів і прийомів їх застосування для підвищення ефективності навчально-виробничого процесу.

Сьогодні змінюється мета і зміст освіти, з'являються нові технології, методи, форми та засоби навчання, але основною формою професійно-теоретичної та професійно-практичної підготовки в ПТНЗ залишається урок.

Урок виробничого навчання – це організаційна форма, що забезпечує розв'язання єдиного дидактичного завдання усією групою учнів в однакових навчально-виробничих умовах (навчальних майстернях, навчально-виробничих цехах, навчальному господарстві тощо) [1, с. 248].

Сучасний урок відрізняється від традиційного цілями, змістом, методами та засобами реалізації, рівнем активізації діяльності учнів, структурою, темпами, насиченістю технічними засобами навчання тощо.

Концепція сучасного уроку базується на особистісно-орієнтованих цінностях освіти, коли учень є центральною фігурою навчального процесу. При цьому педагог виступає в ролі організатора самостійної, активної, пізнавальної діяльності учнів, компетентного консультанта й помічника. Його професійні вміння повинні бути спрямовані не лише на контроль знань і вмінь, але й на проектування, діагностику та корегування дій учнів, щоб вчасно допомогти своїми кваліфікованими діями усунути складнощі в одержанні й застосуванні учнями необхідної інформації.

Кожному уроку потрібна відмінна підготовка, сучасні методи, висока якість. А кожному учню потрібні глибокі й міцні знання та вміння – це вимоги сьогоdnішнього часу.

Ефективність сучасного уроку залежить від багатьох факторів, тому що він являє собою складну процесуальну психолого-педагогічну систему. Але головне полягає в ретельності осмислення мети кожного уроку доти, доки педагог, готуючись до уроку, не буде чітко уявляти, чому він конкретно повинен навчити, з чого починати і продовжувати розвивати й виховувати своїх учнів, говорити про реалізацію задач навчання не доводиться.

Якість навчально-виробничої роботи в ПТНЗ складається із багатьох факторів та охоплює глибоке коло проблем, що стоять перед педагогічним колективом. Але головною з них є постійне вдосконалення уроку.

Навчання не може уникнути репродуктивності, яка має бути оптимальною, а частка її використання повинна поступово зменшуватися на всіх ланках навчання. Основними елементами сучасного уроку є практична діяльність, аналіз практики, дослідження й пошук.

Успіх уроку залежить від того, наскільки учні засвоїли тему і значною мірою визначається ступенем творчого відношення майстра виробничого навчання чи викладача до своєї повсякденної праці.

Їх знання, уміння, особисті якості, уся система педагогічної діяльності й взаємовідносин із вихованцями стає тією умовою, за якої дотримуються інтерес, зацікавленість, прагнення учнів до розширення своїх пізнань. І робиться це, насамперед, на уроці. На неефективних уроках не тільки не виховуються інтерес до знань, а, навпаки, згасає бажання надалі вчитися.

Урок повинен викликати позитивний емоційний настрій і почуття задоволеності роботою. А це можливо в тому випадку, якщо учень у ході уроку засвоює найскладнішу частину навчального матеріалу і його робота об'єктивно оцінюється педагогом.

Сучасний зміст освіти та закономірності процесу навчання визначають ряд неодмінних вимог до сучасного уроку:

– Урок повинен бути логічною одиницею теми, розділу, курсу, відрізнятися цілісністю, внутрішнім взаємозв'язком частин, єдиною логікою розгортання діяльності педагога й учнів.

– Урок повинен передбачати не тільки виклад нової навчальної інформації, а й завдання для її практичного застосування, при чому частина знань повинна бути отримана учнями у процесі самостійного пошуку шляхом рішення пошукових задач.

– Наявність науковості змісту, неодмінною умовою проявлення якої є ознайомлення учнів із доступними для них методами науки.

– Реалізація індивідуалізації та диференціації навчання: виклад навчального матеріалу на уроці може і повинен бути варіативним за своєю структурою; використання навчального матеріалу та завдань для самостійної роботи учнів різного рівня складності.

– На уроці повинен здійснюватися розвиток навчальних компетентностей учнів за допомогою відтворення ними академічних знань, вправ у вміннях і навичках, шляхом виконання завдань на застосування академічних компетентностей у нестандартних ситуаціях.

– На уроці повинно проводитися систематичне, планомірне та системне оцінювання рівнів навчальних досягнень учнів, виявлення рівня їх навченості [2, с. 66].

Висока організація виробничого навчання передбачає наявність якісно продуманого плану уроку, чітку уяву про його цілі; розуміння учнями, які роботи вони будуть виконувати і для чого їм потрібна ця робота; наявність справного обладнання, необхідних приладів і матеріалів, зразковий порядок на кожному робочому місці, раціональне й повне завантаження всіх учнів відповідними завданнями, постійний контроль майстра за роботою кожного учня, дотримання всіх умов безпечної роботи, зв'язок із предметами виробничого навчання, постійне вдосконалення прийомів і методів виробничого навчання, які забезпечують найбільшу активізацію розумової і пізнавальної діяльності учнів.

Список використаних джерел

1. Ігнатенко Г. В. Професійна педагогіка : Навчальний посібник / Г. В. Ігнатенко, О. В. Ігнатенко. – Київ : – 2013. – 352 с.

2. Ромадіна Л. Сучасні вимоги до уроку : Відкритий урок / Л. Ромадіна. – 2007. – 254 с.

Подобєдова Д. С.

студентка 21-Пр (К) групи.

Науковий керівник: канд. пед. н., доц. Ігнатенко Г. В.

РОЛЬ РОБОЧИХ ЗОШИТІВ У ПРОЦЕСІ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ І ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ

У сучасних умовах інформатизації та комп'ютеризації системи вищої освіти одним із стратегічних завдань стає модернізація засобів навчання пошук таких засобів, які підвищують ефективність навчання, дозволяють збільшити частку творчої та дослідницької діяльності студентів, сприяють розвитку їх творчих здібностей.

Одним із таких сучасних засобів навчання є робочі зошити, до визначення яких у педагогіці існують різні підходи. Одні автори визначають їх як засоби, що сприяють реалізації цілісної системи навчання (В. Онищук); як набір завдань для організації самостійної роботи, складений чітко відповідно до чинних робочих програм (О. Нільсон); як дидактичний комплект для виконання самостійної роботи студентами як на практичних заняттях, так і в процесі підготовки до них безпосередньо на сторінках зошитів (Н. Преображенська).

Інші науковці називають їх особливими зошитами, у яких розміщені вправи для кожного практичного заняття і чітко передбачений хід вивчення того чи іншого предмета (І. Худолєєв), або конспектами підручників чи підручниками в конспектах (О. Кругьєв).

Робочий зошит – посібник з друкованою основою для безпосередньої роботи в ньому. Робочий зошит застосовується переважно на первинних етапах вивчення теми з метою збільшення об'єму практичної та самостійної діяльності та урізноманітнення змісту, форм роботи, а також видів діяльності студентів.

Доведено, що застосування робочих зошитів у навчальному процесі, покращує якість навчання, підвищує його ефективність, сприяє реалізації «перспективних» методів навчання.

Робочий зошит відрізняється від звичайного учнівського зошита наявністю друкованої основи. Під час роботи у такому зошиті учню необхідно дописати, докреслити, добудувати, дорисувати безпосередньо на сторінках зошита. При вивченні теоретичних положень друкована основа дає змогу учневі сконцентрувати свою увагу на сутності навчального матеріалу та заощаджує час на конспектування. Тому завдяки робочому зошиту навчальний матеріал легше сприймається. При виконанні практичних завдань виключається механічна робота. За той самий час учень виконує більшу кількість завдань, збільшується обсяг його розумових і практичних дій. Крім того, методично грамотна побудована друкована основа спрямовує дії учня на виконання завдань, привчає діяти за визначеним алгоритмом.

Впровадження робочих зошитів у практику навчального процесу

покликано вирішити такі завдання [1]:

- Більш міцне засвоєння учнями теоретичних положень.
- Набуття практичних умінь і навичок рішення типових, а також розвивальних, творчих завдань.
- Оволодіння алгоритмами вирішення основних типів завдань теми (предмету).
- Формування в учнів умінь і навичок самоконтролю.
- Розвиток мислення учнів.
- Здійснення педагогом контролю за перебігом процесу навчання.

Необхідно відзначити, що робочий зошит не може замінити підручника, навіть коли містить значні теоретичні відомості. За свідченнями науковців [Л. Нечволод, Є. Привалова] підручники та зошити з друкованою основою за своїм функціональним призначенням є взаємодоповнюючими засобами навчання. Якщо підручник спрямований, перш за все, на висвітлення навчального матеріалу, то робочий зошит призначений для усвідомлення навчального матеріалу. Він розглядається як засіб, що удосконалює методику навчання, та виступає як доповнення до підручника. Від підручників робочі зошити відрізняються відсутністю великого обсягу текстового матеріалу, наявністю значної кількості різноманітних та різнорівневих завдань. Саме робота одночасно з підручником і зошитом забезпечує підвищення ефективності навчання, посилює виховну та розвивальну функції. Нами апробовано використання зошита на уроках виробничого навчання під час фахової підготовки швачок.

Зазначимо, що з деяких тем навчальної програми дисциплін у жодному підручнику немає сучасної навчальної інформації або вона розосереджена по багатьом навчальним посібникам.

Але якщо в робочому зошиті буде подаватися значний обсяг навчального матеріалу, то текстова навчальна інформація буде домінувати і робочий зошит перестав бути робочим зошитом, і перетворюється на збірник інформаційних матеріалів з предмету.

Технологія створення робочих зошитів науковцями обґрунтована і має структурні елементи: визначення місця і ролі робочих зошитів у навчальному процесі з предмету; створення опорних схем-конспектів як форми узагальнення і систематизації знань; розроблення проблемних завдань, що сприяють розвитку творчих здібностей учнів; конструювання алгоритмів виконання окремих завдань; передбачення форм контролю та їх змістового забезпечення; відбір ілюстративного матеріалу, науково-популярної інформації, кросвордів, виконання дидактичних ігор як засобу стимулювання пізнавального інтересу учнів до предмету.

Важливим аспектом створення робочих зошитів, на нашу думку, є чіткість і послідовність змістового наповнення їх навчально- інформаційного блоку. До змістового наповнення робочих зошитів відносимо: апарат організації оволодіння новими знаннями, апарат організації засвоєння знань,

апарат організації контролю знань.

Список використаних джерел

1. Нечволод Л. І. Педагогічні умови впровадження робочих зошитів з друкованою основою в процес індивідуалізації навчання школярів: Автореф. дис. канд. пед. наук: 13.00.09 / Л. І. Нечволод; Харківський держ.педагогічний ун-т ім. Г. С. Сковороди. – Харків, 2002. – 20 с.
2. Привалова Е. А. Рабочие тетради как средство повышения эффективности учебного процесса (на материале истории): Автореферат дис. канд. Пед. наук: 13.00.01 / Е. А. Привалова. – Кемерово, 2002. – 20 с.
3. Стародубцев В. А. Чтение лекций с применением аудиовизуальных средств и раздаточных материалов (инновации в образовании) / В. А. Стародубцев, М. К. Медведева. - 2009. – №1. – С. 58-66.
4. Куписевич Ч. Основы общей дидактики (Пер. с польск.) / Ч. Куписевич, О. Долженко. – М. : Высш. шк., 1986. – С. 266 – 281.
5. Коваленко О. Е. Дидактичні основи професійної освіти : навч. посіб. / О. Е. Коваленко, Н. О. Брюханова, З. І. Гирич, В. В. Кулешова, О. О. Прохорова; Укр. інж.-пед. акад. – Х. : Контраст, 2008. – 143 с.

Подолька С. В.

студент БМ-Пр (М) групи.

Науковий керівник: канд. с.г. н., доц. Росновський М. Г.

ОСНОВНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ФЕРМЕРСЬКИХ ГОСПОДАРСТВ В РІЗНИХ КРАЇНАХ СВІТУ

Як відомо, у даний час основними виробниками сільськогосподарської продукції в світі є фермерські господарства. На відміну від України, нинішня система зарубіжного фермерства складалася, багато десятиліть і має свої закономірності і проблеми. Зокрема, в країнах, де проводилася колонізація або захоплення вільних земель (США, Канада та ін.), господарства фермерів отримали найбільш ранній розвиток. У Європі перші фермерські господарства з'явилися в Британії, і повсюдно поширилися у XIX - XX століттях.

Основні тенденції в фермерському господарстві характерні для всього XX століття - укрупнення фермерських господарств. Саме великі фермерські господарства та їх об'єднання (кооперативи) є основними постачальниками товарної сільськогосподарської продукції в ряді зарубіжних країн.

Досвід країн Східної Європи показує можливість розвитку невеликих селянських господарств товарного типу. Так, у Польщі середній розмір селянського господарства складає 4-8 га. У Данії середня ферма має 32 га землі, в Німеччині 18, у Бельгії — 15, у Франції 14, в Італії 6, у Греції 4 га. Проте, характерною особливістю для цих країн є виробництво основної маси сільськогосподарської продукції крупними фермами. Крім того, більшість цих

ферм існує лише завдяки різним державним субсидіям, які одержує безпосередньо фермер. В країнах ЄС розмір державних субсидій складає 50 % на сільськогосподарську продукцію, у США 35, в Японії 75 %. Без такої допомоги фермерські господарства не могли б вижити.

Вивчивши положення фермерства в ряді розвинених зарубіжних країн, ми виявили як подібні, так і різні моменти для кожної окремої країни, зокрема:

- В США ринковий механізм заснований на цінах, які більш повно відображають закон попиту і пропозиції, а державне втручання в ціноутворення мінімальне. Фермер менш захищений державою, ніж в ЄС, однак, ефективність сільського господарства в США вище, ніж у багатьох країнах ЄС.

- У Франції сільське господарство є найбільш опікуваною державою галуззю: фінансова допомога фермерства пов'язується з необхідністю досягнення самозабезпеченості за основними продуктами.

- У Великобританії переважного поширення набули середні фермерські господарства (на відміну від США і Франції), ведення галузі в яких характеризується високою культурою. Держава не надає фермерам допомоги (за рідкісним винятком), проте для британських банків фермерство в є надійним видом бізнесу з малим ступенем ризику на вкладені кошти.

Сільське господарство США цілком індустріалізоване, технічно оснащене й має високу продуктивність. Науково-технічний прогрес проникає досить успішно в цю сферу американської економіки; втілюються здобутки біотехнології, новітня сільськогосподарська техніка, прогресивні методи господарювання. Водночас сільське господарство перебуває під особливим захистом уряду, фермери отримують дотації з бюджету, мають податкові пільги й субсидії при експорті.

Аналіз наукових публікацій по темі дослідження показав, що нині найбільш перспективною формою забезпечення фермерських господарств технічними та іншими ресурсами є кооперування. Кооперація забезпечує отримання більших прибутків на відміну від тих підприємств, які працюють самостійно. На жаль, в новітній історії України розвиток обслуговуючих кооперативів є вузьким місцем у становленні та розвитку фермерських господарств.

Враховуючи багаторічний досвід роботи фермерських господарств країн з розвинутою ринковою економікою, подальший розвиток фермерства в Україні потребує вирішення його проблем через державну підтримку, вдосконалення фінансово-кредитного механізму та податкової політики, регулювання аграрного ринку. Система державної підтримки повинна включати гарантовані державою закупівельні ціни на основні види сільськогосподарської продукції, дотації, спрямовані на пріоритетний розвиток галузевої структури фермерських господарств.

Використовуючи матеріали магістерського дослідження, розроблений план – конспект лекційного заняття з навчальної дисципліни «Основи фермерського господарства». Текст лекції може бути використаний при вивченні майбутніми інженерами – педагогами вказаного курсу.

Список використаних джерел

1. Грищенко О. В. Становлення та розвиток селянських (фермерських) господарств в умовах ринкових відносин в АПК: автореф. дис. канд. екон. наук: 08.07.02/ О. В. Грищенко; Харк. держ. агр. унів. ім. В. В. Докучаєва. – Х., 1997. – 19 с.
2. Лебідь В. Проблеми розвитку фермерських господарств в Україні / В. Лебідь // Аграрна економіка. 2011, Т. 4, № 1-4 – С. 130-134.
3. Логуш Л. В. Фермерство в США: правові аспекти (досвід для України): Автореферат дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук: 12.00.06 / Львівський державний університет ім. І. Франка. – Львів, – 1997. – 24 с.
4. Махортов Ю. О. Сучасний стан і перспективи розвитку фермерства в Україні / Ю. О. Марохотов, В. Л. Дмитренко // Вісник аграрної науки. - 2003. - № 6. - С 73-76.
5. Шуткевич О. В. Досвід Німеччини в реформуванні аграрного сектора економіки та можливості його застосування в Україні» / О. В. Шуткевич // Вісник Державної агроекологічної академії України, Спец. випуск, жовтень 2000. – С.296-298.

Покаместова А. О.

студентка 6М-Пр(К) групи.

Науковий керівник: канд. пед. н., ст. викладач Шелудько І. В.

СТРУКТУРНІ КОМПОНЕНТИ НАВЧАННЯ ФАХІВЦІВ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ ТЕХНОЛОГІЙ ОЗДОБЛЕННЯ ШВЕЙНИХ ВИРОБІВ В ЕТНОДИЗАЙНІ

Посилений інтерес суспільства до етнотдизайну зумовлює необхідність підготовки фахівців професійної освіти з високим рівнем етнотдизайнерської компетентності, здатних навчати учнівську молодь на засадах інтеграції традицій народного мистецтва і новітніх технологій дизайну. Етнотдизайн у змісті професійної підготовки фахівців професійної освіти ми бачимо як своєрідний засіб і метод розкриття їхнього художньо-творчого потенціалу й, водночас, наближення до культурних традицій українського народу. У зв'язку з цим в добу відродження та піднесення етномотди і етностилю в одязі, аксесуарах і доповненнях до костюму, зароджується питання про всі структурні компоненти та теоретичні і методичні засади навчання фахівців професійної освіти технологій оздоблення швейних виробів в етнотдизайні [1].

Формування професійних якостей у фахівців професійної освіти – це складний педагогічний процес, який передбачає поєднання професійної освіченості, знання традицій, обрядів з високим рівнем естетичної культури майбутніх фахівців, що безпосередньо пов'язаний з відродженням та

активізацією художньо – естетичних факторів національної свідомості в оздобленні швейних виробів в етнотдизайні.

Сьогодні більшість населення нашої країни «втомилися» від звичних стилів в одязі. Людям захотілося чогось рідного, теплого, незайманого. А у зв'язку з подіями останніх декількох років, що відбуваються на Україні, по всій державі і за її межами, набуває надзвичайної популярності український етнічний стиль в одязі.

Історія українського етнотдизайну відобразила в собі характер талановитого народу, своєрідність оточуючої природи. Етнотдизайн сьогодні є важливою складовою сучасної української культури, де поєднуються прадавні народні традиції з сучасними технологіями [2, с.3].

І у зв'язку з цим, вивчення питання структурних компонентів навчання технологій оздоблення швейних виробів в етнотдизайні, використання їх в навчально–виховному процесі підготовки фахівців професійної освіти є надзвичайно актуальним і пріоритетним завданням.

Особливий інтерес у дослідників привертає український етнотдизайн, його витоки та особливості, що пов'язані як з культурною спадщиною українців, так і з впливом культур інших народів.

Поняття «етнотдизайн» ще не до кінця сформульоване науковцями, бо лише недавно стало предметом теоретичних досліджень та наукових дискусій. Але проблему етнотдизайну виокремлено у працях А. І. Бровченка, Л. А. Корницької, Л. В. Оршанського, Р. М. Силка, В. П. Тименка, які приділяють провідну увагу навчанню та вихованню молоді на основі національної культури, традиційного і сучасного декоративно-вжиткового мистецтва і дизайну у професійній освіті.

Також вченими відмічається [2, с.5], що впродовж віків етнічний дизайн України формувався у двох основних формах: як домашні ремесла та як організовані виробництва – промисли, пов'язані з ринком. На їх розвиток впливали природні умови України, наявність сировини, вигідне торговельне та географічне розташування. Зазначені форми розвитку етнічного дизайну йшли паралельно, тісно переплітаючись між собою.

В останні роки етностиль, став надзвичайно популярним. У такій мірі, що є усі підстави говорити про етнотдизайн як одну з найпотужніших тенденцій стильового вирішення оточуючого середовища, що активно впливає і на стиль життя. Тож в добу відродження та піднесення етно моди і етностилу в одязі, аксесуарах і доповненнях до костюму, є актуальним питання про всі структурні компоненти, з яких складається процес навчання фахівців професійної освіти технологій оздоблення швейних виробів в етнотдизайні. Навчання технологій оздоблення швейних виробів в етнотдизайні фахівців професійної освіти, дасть їм можливість використати свої набуті знання, вміння та навички з оздоблення швейних виробів в етнотдизайні на практиці. Це допоможе фахівцям стати більш творчими, активними, відповідальними та висококваліфікованими фахівцями з оздоблення виробів етнотдизайні, також зробить їх компетентними і

конкурентоспроможними на ринку праці. Під технологією розуміють сукупність методів і способів, де використовуються будь-які знання, матеріали, навички, які застосовуються для створення якогось продукту. А під оздобленням швейних виробів розуміють їх прикрашання і передавання її особливості та неповторності серед інших швейних виробів [3].

Поняття етнодизайн розуміють як проектну діяльність зі створення сучасних форм матеріального середовища з використанням традиційних елементів культури певного етносу. Етнічний дизайн відповідає змістовим та естетичним характеристиками конкретної етнокультури, використовує національний колорит, характерний для традицій того чи іншого народу.

Процес навчання фахівців професійної освіти технологій оздоблення швейних виробів в етнодизайні складається з таких структурних компонентів [4]:

- цільовий компонент відображає мету (загальну і конкретну), включає мисленнєве передбачення кінцевого результату процесу навчання; розвиток студента як суб'єкта навчальної діяльності, створення умов для активного оволодіння знаннями та реалізації творчого потенціалу;

- стимулююче-мотиваційний компонент – наявність глибокої внутрішньої мотивації та мотивації до спільної діяльності;

- змістовий – охоплює зміст навчального матеріалу, відображений у різноманітних технологіях оздоблення, розподілених за тематикою занять, самостійний пошук та оволодіння знаннями;

- операційно-дійовий – визначається формами й методами навчання (інтерактивні методи «мікрофон», «мозковий штурм», дискусія, рольова гра, «акваріум» тощо), розвитком студентів, діяльністю викладача щодо управління навчально-виховним процесом, тобто власне технологічним процесом, включає алгоритм і доцільні способи розв'язання конкретних ситуацій у практичній діяльності;

- контрольно-регульований компонент пов'язується з досягнутими результатами у процесі навчання, що є важливим стимулом навчання; контроль викладача за обсягом матеріалу, що вивчається, ходом навчання є опосередкованим; постійний зворотний зв'язок з учнями; викладач є організатором, консультантом;

- оцінювально-результативний компонент – оцінка викладача формується на основі врахування активності кожного студента, докладених ним зусиль, способу спілкування, вміння співпрацювати.

Узагальнюючи, зазначимо, що всі структурні компоненти навчання фахівців професійної освіти, взаємопов'язані і становлять повний цикл формування особистості майбутнього професіонала. Усвідомлення студентами структурних компонентів навчання технологій оздоблення швейних виробів в етнодизайні сприятиме як успішній їх адаптації на заняттях під час виконання поставленого завдання, так і в подальшій професійній діяльності в вищих навчальних закладах або в ПТНЗ.

Список використаних джерел

1. Богомаз. О. Український стиль в одязі: як виглядати елегантно. [Електронний ресурс]: Режим доступу: <http://www.epochtimes.com.ua>
2. Криволапов М. О. Художня критика і проблеми осмислення мистецької спадщини / Мистецтво України. Вип..1. – К. : 2000. Спалах, 2000. – 127 с.
3. Тугашинський В. І. Закономірності розвитку етнодизайну в технологічній освіті учнів. [Електронний ресурс]: Режим доступу: <http://lib.iitta.gov.ua>.

Пришва Т. Ю.

студентка 6М-Пр (М) групи.

Науковий керівник канд. пед. н., доц. Ігнатенко С. В.

ДО ПИТАННЯ СТИМУЛЮВАННЯ ТВОРЧОЇ АКТИВНОСТІ УЧНІВ ПТНЗ

В Україні відбуваються трансформації в усіх сферах суспільного життя. На сучасному етапі соціально-економічного, інтелектуально-інформаційного розвитку суспільства і підвищення ролі людського фактора в його динаміці необхідні нові підходи стосовно організації та якості підготовки таких фахівців, які будуть спроможні адекватно реагувати на підвищення вимог до виконання професійної діяльності, стануть самостійними у здійсненні дій, відповідальними за прийняті рішення, готовими до неперервного професійного вдосконалення, яке супроводжуватиметься вивільненням їх творчого потенціалу.

Важливим завданням професійної підготовки фахівців є розвиток творчої активності учнів. Результатом творчої співпраці викладачів і учнів можуть стати нові методи, педагогічні проекти та моделі освіти, навчальні програми, технології навчання та виховання, підручники та посібники. Творча праця є складною, тому залучати до неї необхідно в умовах навчального середовища - це дозволить зробити свідомим, контрольованим і цілеспрямованим процес виховання і самовиховання творчої особистості.

Теоретичні основи творчості, творчої діяльності розглядаються у працях таких психологів, як В. Ананьєв, А. Брушлинський, П. Гальперін, В. Дружинін, О. Ковальов, Г. Костюк, Т. Кудрявцев, О. Кульчицька, О. Леонтьєв, О. Матюшкін, В. Моляко, О. Музика, В. Рибалка, В. Роменець, С. Рубінштейн, Б. Теплов, В. Мясищев тощо. В багатьох працях таких вчених-педагогів, як К. Ушинський, А. Макаренко В. Сухомлинський тощо, акцентується увага на виховання творчого ставлення до праці та розвитку відповідних якостей в учнів. Оскільки питання творчого потенціалу людини, її обдарованості та активності завжди актуальне, то до різних аспектів цієї проблеми також звертаються вчені-педагоги сьогодення, зокрема: А. Беляєва, С. Гончаренко, Н. Волкова, О. Дунаєва, В. Кушнір, Г. Кушнір, Н.

Ничкало, О. Проскура, С. Сисоєва, М. Смутьсон, І. Якиманська, Н. Федорова та ін. Проте питання особливостей організації творчої діяльності учнів ПТНЗ під час навчання у контексті сучасних підходів до визначення творчості та обдарованості особистості недостатньо повно висвітлено в науковій літературі.

Стимулювання творчої активності особистості належить до найактуальніших проблем суспільного життя і потребує глибокого наукового обґрунтування сутності чинників цього процесу. Питання розвитку творчої особистості є провідним у галузі розвитку національної вищої освіти. У наукових джерелах творчість визначається як діяльність, кінцевим результатом якої є створення якісно іншого продукту, що вирізняється неповторністю, оригінальністю та суспільно-історичною унікальністю.

Творча активність спонукається внутрішньою потребою в нових знаннях та перетворюючої діяльності і характеризується:

- сильною мотивацією і стійкістю;
- постановкою мети на основі бачення проблеми та шляхів її вирішення;
- розумовий процес вимагає значного перетворення або відмови від раніше прийнятих ідей;
- продукт цієї діяльності володіє цінністю та новизною.

Основою творчої активності учнів, як вважає більшість дослідників, є пізнавальна самостійність, яка характеризується здатністю суб'єкта діяти без сторонньої допомоги. Багато дослідників вважають, що творчості можна навчати і розвивати творчу активність. «До акту творчості, - стверджує Я. Скалкова, - здатний кожен нормальний чоловік, це означає, що кожен учень певною мірою може вносити елементи творчості в свою навчальну діяльність» [4, с. 56]. З цією метою доцільно пропонувати студентам завдання пізнавально-пошукового і дослідного типів, які сприятимуть відходу від стандартних рішень, знаходженню перспективного, їх наукового обґрунтування з подальшою апробацією. Послідовність пред'явлення завдань, що полягає в постійному ускладненні ступеня самостійності при їх виконанні є важливим моментом. Такі завдання, які збуджують пізнавальний інтерес, викликають в учнів інтелектуальні труднощі і створюють внутрішні психологічні умови для активного і самостійного засвоєння нових знань.

Самостійна робота, сприяє поступовому перетворенню навчання в самонавчання, вона є засобом, детермінуючим зміну ставлення суб'єктів до навколишніх явищ і предметів, що забезпечують розвиток творчих здібностей. Пізнавальна самостійність характеризується прагненням і вміннями учнів діяти самостійно, що зумовлює необхідність такої організації їх діяльності, яка впливає на розвиток особистості, «оскільки зовнішній план дій переходить у внутрішній, смисловий план, а розвиток психічних процесів (інтелектуальних, мнемічних, емоційно-вольових) зазнає екстериоризації (переходячи з внутрішнього плану в наступні предметні дії), включаючись у

процесуальні сторони дійсності, піднімає дії і діяльність у цілому на більш високий рівень» [3, с. 17-18]. Тому пізнавальну самостійність слід розглядати як якість діяльності, в якій виявляється ставлення особистості до змісту, характеру діяльності і прагнення до досягнення поставленої мети, і як фактор, детермінуючий творчу активність.

Особливого значення набувають пізнавальні і професійні інтереси, які виступають безпосередньою активізуючою силою пізнавальної діяльності учня і сприяють глибокому засвоєнню ним знань та вмінь. Розвиток пізнавальних і професійних інтересів є передумовою і фактором появи нових потреб, які визначають безперервний розвиток особистості учня. Пізнавальні і професійні інтереси, як і інші спонукання людей, які мають об'єктивну основу, яка виявляється в суспільних потребах засвоєння соціального досвіду молодими людьми через знання, здобуті наукою. Пізнавальний інтерес, який виникає і формується у навчальній діяльності, розглядається як прояв пізнавальної потреби, генезис якої, за твердженням Б. Р. Ананьєва, «укладено у досвіді пізнавальної діяльності» [1, с. 44].

У дослідженнях психологів та педагогів показано, що вирішальний вплив на становлення людини як активного суб'єкта діяльності надають соціальні міжособистісні відносини, в які включається кожен індивід, в результаті чого здійснюється перехід від зовнішніх соціальних впливів до соціальних впливів всередині особистості. «Усяка вища психічна функція, - писав Л. С. Виготський, - була зовнішньою тому, що вона була соціальною раніше, ніж стала внутрішньою, власне психічною функцією, вона була перш за все соціальним відношенням двох людей. Засіб впливу на себе спочатку є засобом впливу на інших або засобом впливу на особистість» [3, с. 197].

Отже, на розвиток творчої активності учнів впливають особистісні та соціальні чинники, які у освітньому процесі трансформуються в педагогічні, пов'язані, насамперед, з організацією їх навчальної діяльності.

Список використаних джерел

1. Ананьєв Б. Г. Пізнавальні потреби та інтереси./ Б. Г. Ананьєв // Уч. зап. ЛГУ 1959. Вип. 16, № 265. – С. 41-60.
2. Виготський Л. С. Розвиток вищих психічних функцій./ Л. С. Виготський // 3 неопублікованих праць. – М., 1960. – 500 с.
3. Виготський Л. С. Уява і творчість у дитячому віці./ Л. С. Виготський – СПб., 1997. – 96 с.
4. Скалкова Я. Від теорії до практики навчання у середній загальноосвітній школі./ Я. Скалкова – М. : Педагогіка, 1983. – 88 с.

Пшетоцька В. О.

студентка 11-Пр (К) групи.

Науковий керівник: канд. пед. н., доц. Ігнатенко Г. В.

ЗАСТОСУВАННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ МЕТОДІВ НАВЧАННЯ У ПРОФЕСІЙНО-ПРАКТИЧНІЙ ПІДГОТОВЦІ УЧНІВ ПТНЗ

У ПТНЗ провідною організаційною формою формування професійних умінь і навичок учнів є урок виробничого навчання .

Зараз реформування освіти в Україні передбачає застосування нових форм роботи у межах традиційної системи навчання. Окреслене спричинило значний вплив і на виробниче навчання, коли теоретичні знання учнів перетворюються у практичні вміння і навички .

Процес виробничого навчання в ПТНЗ є системою взаємодії майстра і учнів. Це активний процес, в ході якого учні завжди зайняті активною практичною діяльністю. Проте практичні дії учнів характеризують тільки їх зовнішню процесуальну активність, яка може бути суто механічною, чисто відтворюючою, наслідувальною, бездумною тощо.

Активні методи навчання в свою чергу є значно продуктивнішими, оскільки вони обґрунтовано використовують життєвий і професійний досвід учнів, базуються на експериментально встановлених фактах про те, що в пам'яті людини відображається (за інших рівних умов) до 90% того, що вона робить, до 50% того, що вона бачить, і лише 10% того, що вона чує. Отже, можемо припустити, що найбільш ефективні способи навчання повинні ґрунтуватися на активному включенні більшості, або всіх «аналізаторів» учнів, у відповідні дії.

У дидактиці визначено і реалізовано значна кількість форм та методів активного навчання, але з їх розмаїття можемо виділити інтерактивні методи навчання. Інтерактивний («інтер» - це взаємний, «акт» - діяти) - означає взаємодіяти, знаходиться в режимі бесіди, діалогу з ким-небудь. Інтерактивні і активні методи мають багато спільного. На відміну від активних методів, інтерактивні орієнтовані на ширшу взаємодію учнів не тільки з майстром виробничого навчання, але і один з одним, і на домінування активності учнів в процесі навчання.

Інтерактивне навчання – це спеціальна форма організації пізнавальної діяльності, яка має конкретну і цілком передбачувану мету – створити комфортні умови навчання, за яких кожен учень буде відчувати свою успішність, професійну спроможність [5]. На наш погляд, найбільшою перевагою інтерактивного навчання є те, що в процесі такого навчання учень перестає бути об'єктом, а стає суб'єктом навчання. Це забезпечує внутрішню мотивацію учня на навчання і сприяє його ефективності. В умовах такого навчання навіть не зовсім успішні учні потрапляють у ситуацію успіху, що сприяє не лише кращому засвоєнню практичних умінь, але й створює позитивне ставлення до виробничого навчання загалом. А загальна

атмосфера співпраці та взаємопідтримки, що панує під час уроку виробничого навчання, впливає не лише на рівень умінь, а й на рівень стосунків в колективі.

Серед інших переваг інтерактивного навчання можемо назвати наступні:

- Розвиток критичного мислення в учнів.

- Висока результативність у засвоєнні знань та формуванні умінь: обсяг виконаної роботи більший, якість знань – краща.

- Розширення пізнавальних можливостей учнів.

- Легкість контролю засвоєних знань та умінь.

Підготовка майстра до проведення уроку виробничого навчання із застосуванням інтерактивних методів повинна відбуватись із дотриманням наступних рекомендацій:

- Визначити ролі учасників, підготувати запитання і можливі відповіді, виробити критерії оцінки ефективності заняття.

- Глибоко вивчити і продумати матеріал основний і додатковий.

- Передбачити різноманітні шляхи привернення уваги учнів на уроці до навчального матеріалу.

- Підготувати інтерактивні вправи.

На наш погляд, доцільними для застосування під час виробничого навчання є наступні інтерактивні вправи та методи.

Метод мозкового штурму, який направлений на генерування ідей за рішенням проблеми, заснований на процесі сумісного розв'язання поставлених в ході організованої дискусії проблемних завдань.

Використання різних типів ігор – ділових, імітаційних, рольових для розв'язання учбових проблем вносить різноманітність протягом уроку виробничого навчання, викликає формування позитивної мотивації учнів.

Кейс-метод (Case study) - це техніка навчання, що використовує опис реальних проблемних ситуацій (наприклад на виробництві). При роботі з кейсом учні здійснюють пошук, аналіз додаткової інформації з різних галузей знань, зокрема, пов'язаних з майбутньою професією. «Суть його полягає в тому, що учням пропонується осмислити реальну життєву ситуацію, опис якої відображає не тільки яку-небудь практичну проблему, але й актуалізує певний комплекс знань, який необхідно засвоїти при розв'язанні даної проблеми. При цьому сама проблема не має однозначних рішень» [6].

Список використаних джерел

1. Пометун О. Інтерактивні технології навчання: теорія, практика, досвід / О. Пометун, Л. Пироженко – К. : АПН, 2002. – 136 с.

2. Сурмин Ю. Ситуаційний аналіз или Анатомія кейс -метода / Ю. Сурмин и др. – К. : Центр інновацій и розвитку, 2002. – 286 с.

ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ДІЛОВОЇ ГРИ ПРИ ПІДГОТОВЦІ КВАЛІФІКОВАНИХ РОБІТНИКІВ

Одним із показників якості підготовки учнів ПТНЗ є їхня професійна компетентність, яка визначається конкурентоспроможністю випускників ПТНЗ на ринку праці. У зв'язку з цим підвищується значення професійної освіти. У Концепції розвитку професійно-технічної освіти особлива увага звертається на те, що «діяльність педагогічних колективів спрямовуватиметься на вдосконалення навчально-виховного та навчально-виробничого процесу, партнерського стилю взаємовідносин між педагогами та учнями, упровадженню інноваційних педагогічних технологій, різних форм, методів і засобів навчання» [1, с. 4]. Крім того, нині одне із головних питань сучасної професійної освіти лежить у площині формування в неї адаптивного характеру. Вона має стати місцем взаємного пристосування в системі «педагог - учень».

Вважаємо, що одним із напрямів вирішення цих проблем є наближення навчально-виховного процесу до життєвих ситуацій. Нинішній учень ПТНЗ завтра опиниться віч-на-віч із потребами й вимогами клієнта, йому доведеться або виконувати чийсь накази, або навчитися самому здійснювати конструювання, проектувати, творити, шукати шляхи до порозуміння, уміти оцінювати якість своєї роботи, боротися за місце на ринку праці.

Ділова гра стає центральною ланкою навчання з теми, навколо якої створюється інформаційно-виробниче поле діяльності учнів. Крім того, гра не завершується на одній темі, вона органічно переходить у ділові ігри з інших тем. Сукупність таких ділових ігор складає комплекс навчально-виховного процесу при підготовці кваліфікованих робітників. Виховний процес починається в грі за рахунок сприятливих умов при спілкуванні вчителя та учнів, а також учнів між собою. Сприяє цьому рейтингова оцінка знань. Бачення перспектив надає можливість учням обрати той рівень підготовки, який їм до вподоби. Учитель та майстер виробничого навчання поважають вибір учня. Це не означає, що вони повністю згодні з обраним рівнем учня: довірливі відносини допомагають ненав'язливо спрямувати учня у бік зростання самовизначеності.

Платов В. Я., Виготський Л. С., Эльконін Д. Б. та інші стверджували, що ділова гра виступає як педагогічний засіб і активною формою навчання, яка формує навчальну діяльність і відпрацьовує професійні вміння й навички.

Розробкою і застосуванням ділових ігор для учнів займалися Селевко Г. Д., Виготський Л. С., Платов В. Я. та інші. У роботах Алапєвої В. Г., Степановича В. А. розглядається ідея про те, що ділова гра являється як формою, так методом навчання учнів, де моделюється

предметний і соціальний аспекти змісту професійної діяльності. Тому що саме форма активного навчання - це перший крок до допитливості.

Ділова гра спрямована на розвиток умінь учнів аналізувати конкретні практичні ситуації та ухвалювати рішення; у ході якої розвивається творче мислення (здатність поставити проблему, оцінити ситуацію, висунути можливі варіанти рішення і, проаналізувавши ефективність кожного, обрати самий оптимальний варіант) і професійні вміння фахівця, діяльність якого зводиться до ухвалення рішень. Ділова гра проводиться, як правило, за спеціальними дисциплінами. Таким чином, усувається суперечність між наочним характером викладання й необхідністю інтегрованих професійних знань для трудової діяльності. У грі протягом деякого часу розв'язується кілька типових виробничих завдань.

Поступовість, циркулярність навчальних заходів дозволяють повертатися до раніш пройдених тем на новому, більш високому рівні і створювати динамічний стереотип особистості. Самовизначеність з оцінкою дозволяє прибрати бар'єр у відносинах між сторонами навчально-виховного процесу, адже учень уже не має змоги говорити про необ'єктивність оцінки вчителя. Він може не лише сам оцінити свою роботу та її якість, але й виступити в ролі контролера або клієнта. Обов'язкове вміння обґрунтовувати оцінку дозволяє розвинути мовлення, зняти комплекси, навчити толерантним відносинам.

Таким чином, можна говорити, що ділова гра з поопераційним самоконтролем є одним із шляхів формування адаптивного поля в навчальному закладі.

Список використаних джерел

1. Концепція розвитку професійно-технічної (професійної) освіти в Україні // Професійно-технічна освіта. – 2004. - №3. – С. 2-5.
2. Десятов Т. Аналіз сучасного стану і перспективи розвитку професійної освіти України / Т. Десятов // Професійно-технічна освіта. – 2004. - № 2. – С. 5-6.

Рассамакін О. А.

студент 6М-Пр (М) групи,

Науковий керівник: канд. с.г. н., доц. Росновський М. Г.

ЗНАННЯ ПРО ЕНЕРГО - ТА РЕСУРСОЗБЕРЕЖЕННЯ В АПК ЯК НЕОБХІДНА СКЛАДОВА ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНЬОГО ІНЖЕНЕРА – ПЕДАГОГА

Серед основних пріоритетних державних напрямів розвитку науки і техніки України проблема розробки енерго- та ресурсозберігаючих технологій в галузях промисловості та сільського господарства є однією з найбільш актуальних [1].

При цьому, АПК України у даний час є значним споживачем енергетичних ресурсів, матеріалізованих як безпосередньо у рідкому паливі та електроенергії, так і у вигляді різноманітної сільськогосподарської техніки, промислових мінеральних добривах, хімічних засобах захисту рослин, посівному матеріалі тощо, а тривала інтенсифікація галузі рослинництва супроводжується постійним зростанням витрат енергії на кожну одиницю додатково одержуваної продукції. Проте вже зараз чітко проявилися протиріччя між сучасними інтенсивними технологічними схемами отримання урожаю і вимогами сьогодення до суворої економії усіх видів матеріальних і енергетичних ресурсів.

Доведено, що в умовах загострення економічної кризи капіталовкладення в енергозбереження у 3-4 рази ефективніші, ніж виробництво нової енергії. У цьому зв'язку вважаємо, що успішному вирішенню вище поставлених проблем буде сприяти навчання громадян України основам енергозбереження – починаючи від дитячого садка і закінчуючи системою вищої освіти.

Головною **метою** статті є привернення уваги усіх учасників навчального процесу до проблеми енерго- та ресурсозбереження в галузі АПК та доведення перш за все до студентів інженерно-педагогічних напрямів навчання необхідних знань про цю проблему з метою подальшої передачі їх учням професійно-технічних закладів освіти.

Питання енергоефективності в системі професійно-технічної освіти і на виробництві піднімають В.Радкевич та Юрген Вайс [2]. Вони, зокрема, пропонують впровадити у систему підготовки робітничих кадрів курс «Основи енергоефективності».

Повідомляють, що науковці Інституту професійно-технічної освіти НАПН України уже приступили до створення навчально-методичного посібника «Професійна підготовка кваліфікованих робітників з урахуванням енергоефективності» За попередніми задумами авторів, структура посібника має включати як загальні, так і галузеві питання з енергоефективності на всіх етапах виконання технологічних, виробничих та інших процесів для різних професій [3,4].

Дані останніх публікацій свідчать про те, що до загальних питань енергоефективності належать такі, як роль енергії в житті людства і суспільства, традиційні та альтернативні джерела енергії, нормативно-правова база з енергоефективності, екологічні проблеми, пов'язані з енергетикою та ін. [5].

Вважаємо, що до переліку галузевих питань з енергозбереження, якими повинні добре володіти майбутні інженери-педагоги напряму підготовки «Професійна освіта. Технологія виробництва та переробки продуктів сільського господарства» увійдуть насамперед ті, що пов'язані з інтенсивними технологіями вирощування та переробки сільськогосподарських культур, зокрема, з проведенням таких енергоємких польових робіт як оранка, збиральні роботи та ін..

З метою виявлення факторів, які можуть суттєво вплинути на формування у майбутніх інженерів-педагогів знань про сучасні енерго- та ресурсозберігаючі технології в АПК в процесі вивчення ними дисциплін циклу фахової підготовки, на протязі 2015-2016 навчального року був проведений педагогічний експеримент. Учасниками його було 85 студентів денної та заочної форм навчання Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка спеціалізації «Професійне навчання. Технологія виробництва та переробка продукції сільського господарства».

При вивченні дисциплін сільськогосподарського профілю, як показало опитування, при формуванні сучасних знань про енергозбереження найбільші перспективи відкриваються при вивченні курсів «Трактори та автомобілі», «Сільськогосподарські та гідромеліоративні машини», «Паливо та мастильні речовини».

Наші дослідження показали, що найбільш дієвими заходами зниження енергоспоживання в АПК, за висновками респондентів, є мінімізація обробітку ґрунту та використання альтернативних джерел енергії – відповідно 37,8 і 42,4% з числа опитаних.

Результати проведеного педагогічного експерименту показали, що більшість опитаних (79%) практично нічого не знали про використання в галузі агропромислового комплексу альтернативних або ж відновлювальних джерел енергії. Починати ж енергозбереження потрібно, в першу чергу, з оволодіння спеціалістами АПК новими енергозберігаючими технологіям (67%) опитаних та створенням тракторів і сільськогосподарських машин нового покоління (21%) опитаних.

Таким чином, в сучасних умовах більшість науковців та практиків пропонують вирішувати проблему енерго- та ресурсозбереження в технічній та організаційній площині і, на жаль, майже ніхто не звертає уваги на педагогічний аспект цього питання. Суть його полягає в тому, що питання енергоефективності й досі недостатньо відображені у змісті професійної підготовки робітничих кадрів майже з усіх галузевих профілів. Більше того, виявилось, що навіть в навчальних планах підготовки інженера-педагога напряму «Професійна освіта. Технологія виробництва та переробки сільськогосподарської продукції» відсутні не тільки окремі предмети з енергозбереження і енергоефективності, а й навчальні теми, які б широко розкривали ці питання.

Результати проведеного педагогічного експерименту на базі факультету технологічної та професійної освіти Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка засвідчили, що студенти, майбутні інженери – педагоги також не в повній мірі володіють знаннями про сучасні енерго- та ресурсозберігаючі технології в АПК. У цьому зв'язку вважаємо, що в сучасних умовах при підготовці висококваліфікованих інженерно-педагогічних кадрів профілю «Професійне навчання. Технологія виробництва та переробки продукції сільського

господарства» в навчальні плани необхідно ввести спецкурс «Основи енергоефективності в АПК».

Список використаних джерел

1. Закон України «Про пріоритетні напрямки розвитку науки і техніки» // Газ. «Голос України», №190 (4940) від 12.10.2010 р.
2. Радкевич В. Енергоефективність і ПТО і на виробництві. / В. Радкевич, Ю. Вайс // Ж. «Професіно-технічна освіта». – 2009. – № 4. – с. 4-7.
3. Михайличенко А. Інститут професійно-технічної освіти АПН України навчає енергоефективності. Ж. Професійно-технічна освіта, №3, 2009, с. 40-41.
4. Михайличенко А. М. Запрошуємо до співпраці з питань енергоефективності / А. М. Михайличенко, В. Б. Байдулін. Ж. Професійно-технічна освіта, №3, 2011, с. 32-33.
5. Цивенкова Н. М. Альтернативні джерела енергії: чи врятують вони Україну від енергетичної залежності та екологічної катастрофи? / Н. М. Цивенкова, О. О.Самилін // Ж. «Новини агротехніки». – 2009. – №1. – с. 22-25.

Серих К. В.

студентка 6М-Пр (К) групи,

Науковий керівник: канд. пед. н., ст. викладач Шелудько І. В.

ЗАСТОСУВАННЯ ПРИНЦИПІВ БІОНІКИ В ХУДОЖНЬОМУ ПРОЕКТУВАННІ ШВЕЙНИХ ВИРОБІВ

Вивчення законів живої природи призвело до розуміння природних об'єктів як високоорганізованих, гармонічних систем. Сучасна наука володіє необхідними інструментами та поняттями, які дозволяють глибоко дослідити найдрібніші структури живого організму та особливості функціонування.

Чим вищий щабель розвитку займають новітні технології, тим стрімкіша увага звертається до дизайну – проектування на базі трансформації біологічних об'єктів в об'єкти дизайну, тим самим зростає актуальність дослідження та використання структури природніх форм як формотворчого чинника в процесі біонічного моделювання в сучасному дизайн-проектуванні.

Лазарев О. І. розглядає основні положення формування біоніки як науки в архітектурі та дизайні. Дослідження та розробка методики біонічного проектування одягу в рамках загальної стратегії художнього проектування проведені Белько Т. В. [1, с. 50].

Біоніка (елемент життя) – наука, що виникла на стику кібернетики, біофізики інженерної психології.

Біоніка – наука про використання в техніці, архітектурі та дизайні знань про конструкцію та форму, принципи та технологічні процеси живої природи. Основу біоніки становлять дослідження з моделювання живих систем.

Біоніка, як самостійна наука відносно молода. Вона зародилася в 1960 році на міжнародному симпозіумі в Дейтроні (США). Перші роботи з біоніки почали з'являтися в США та СРСР на початку сімдесятих років ХХ ст.

Біоніка в художньому проектуванні – це одночасно наука і мистецтво, аналіз і синтез, пошук оригінального, нового.

Слово «принцип» (від лат. Principium) буквально означає «початок, основа, походження, першопричина». Філософи розглядають принцип як «підстава сукупності фактів або знань, вихідний пункт пояснення або керівництво до дій» [3, с. 530]. Екологічний підхід в проектуванні, що з'явився відгуком на екологічні проблеми сучасності, привів до формування різних напрямків в дизайні (стійкий, зелений, екологічний), концентруючи можливості дизайну в збереженні і захисті природного середовища [4, с. 15]. Мета біоніки - задоволення людських потреб, без порушення при цьому рівноваги навколишнього середовища. Дизайн, щоб бути екологічно відповідальним і соціально чуйним, повинен слідувати природному принципу найменшого зусилля: створювати максимальну різноманітність за допомогою мінімальної інструментарію або досягати максимальних результатів мінімальними засобами. Це означає – споживати менше, користуватися речами довше і проявляти економію при повторному використанні матеріалів [5, с. 378]. Принцип природокористування 3R (reduce, reuse, recycle - скорочувати, повторно використовувати, переробляти) органічно включається в художнє проектування.

Формотворчі фактори і детермінанти при створенні екологічного дизайн-об'єкта можливо розділити на фізичні (особливо матеріалів, конструкцій, технологій, заснованих на природних моделях; фізіологічну дію на людину) і психологічні (візуальний образ, заснований на природній формі, кольору, фактурі, візуальна зв'язок або безпосереднє включення природних елементів в дизайн-об'єкт).

Просторово-часова організація середовища повинна відповідати комфортному в фізіологічному і художньо-образному плані існуванню людини. Доцільно враховувати регіональну, етнічну модель, вироблену попередніми поколіннями, в якій присутнє гармонійна рівновага взаємодії людини і природи, оскільки залежність від сил природи привела до мудрого осмислення можливостей співіснування [7, с. 27 – 29].

Екологічний підхід повинен бути провідним, закладатися в процесі професійної підготовки майбутніх кваліфікованих фахівців швейної галузі. Біонічні дослідження є невід'ємною частиною творчого процесу дизайну

сучасного одягу, основною метою якого є структурування оригінальних елементів внутрішньої, об'ємно-просторової структури форми і її естетичному зовнішньому втіленні.

Проведене дослідження дало можливість визначити головні принципи біоаніки в проектуванні сучасних моделей одягу, структуризації складових елементів, морфологічного аналізу та синтезу художньо-композиційних ознак внутрішньої та зовнішньої побудови оригінальних форм, з принципово новими споживчими властивостями.

Усвідомлена зміна пріоритетів у шкалі культурних цінностей, принципів художнього проектування, а як наслідок, і принципів промислового виробництва, інженерного мислення, формування відповідального ставлення до природи, екологічної культури, засобами і методами дизайну, допоможуть людству у вирішенні екологічних питань.

Список використаних джерел

1. Михайленко В. Є. Основи біодизайну : навч. посіб. / В. Є. Михайленко, О. В. Кашенко. – Київ : Каравела, 2011. – 224 с.
2. Kemp C. The discovery of structural form [Електронний ресурс] / C. Kemp, J. B. Tenenbaum // PNAS. – 2008. – Режим доступу до ресурсу: <http://intl.pnas.org/content/105/31/10687.full>.
3. Панкіна В. В. Екологічний дизайн як напрям сучасного дизайну. Визначення поняття [Електронний ресурс] / В. В. Панкіна, С. В. Захарова // Сучасні проблеми науки та освіти. – 2013. – Режим доступу до ресурсу: <http://www.science-education.ru/110-9670>.
4. Єрмілова Д. Ю. Екологічний напрям в дизайні одягу / Д. Ю. Єрмілова. – Москва : ГАСБУ, 1997. – 40 с.

Семеренко Р. І.

студент 14 Пр (Б) групи.

Науковий керівник: канд. пед. н., доц. Ігнатенко Г. В.

РОЛЬ ТЕХНОЛОГІЧНОЇ ДОКУМЕНТАЦІЇ У ПРОЦЕСІ ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ КВАЛІФІКОВАНИХ РОБІТНИКІВ БУДІВЕЛЬНОЇ ГАЛУЗІ

Технологічна документація – поняття, що включає цілу множину документів: інструкції, технологічні, маршрутні, операційні карти, технологічні графіки тощо. Інформація в інструкційно – технологічних і технологічних картах, як і в інструкційних, представляється двома видами: інформаційна і графічна - ескізи обробки, схеми, діаграми і т. п .

Методичні прийоми використання технологічних карт на уроках виробничого навчання особливо не відрізняються від використання інструкційних карт. Особливість їх використання полягає в тому, що при проведенні вступного інструктажу детально розглядаються та ілюструються

інструкційно-технологічними або технологічними картами технології виконання найбільш типових для даного уроку навчально-виробничих робіт.

Порядок і особливості виконання основних, найбільш складних технологічних операцій і переходів до інших робіт, на які немає технологічних карт, майстер пояснює усно з необхідною демонстрацією. У процесі виконання цих робіт в ході уроку на правильність дотримання раціональної технології їх виконання звертається особлива увага.

Технологічна документація (англ. Techological documentation) – комплекс текстових і графічних документів, котрі визначають окремо або в сукупності технологічний процес виготовлення або ремонту виробу і що містить необхідні дані для організації виробництва. Виділяють два основних види технологічної документації: документи загального призначення (для всіх виглядів різноманітних робіт); документи спеціального призначення (на технологічні процеси, спеціалізовані за окремими видами робіт).

У виробничому навчанні все більше використовується різноманітна навчальна інструкційно-технологічна документація, що обумовлено двома тенденціями сучасного навчання, а саме, по-перше – до посилення заходів з управління процесом навчання, і по-друге – до збільшення питомої ваги різноманітних форм самостійної роботи учнів.

На відміну від інших дидактичних засобів навчання письмові інструкції є самостійним джерелом словесної інформації. Тут вся інформація подається в завчасно накресленій і чітко вираженій системі.

Письмові інструкції дозволяють зберігати необхідну інформацію на час усього періоду навчання і тим самим створюють можливість повторного звернення учнів для отримання тих чи інших відомостей.

У процесі розробки конкретних документів необхідно дотримуватися таких вимог до інструкційно-технологічної документації:

- Відповідність програмам виробничого навчання.
- Відносна закінченість кожного документа за змістом.
- Простота структури.
- Врахування реальних умов навчального процесу.
- Чіткість, дохідливість, образність, лаконічність і технічна грамотність формування інструктивних вказівок.
- Сполучення словесних і наочних (графічних) рекомендацій.
- Графічна частина документів письмового інструктажу (малюнки, фотографії, ескізи, схеми, таблиці і т.п.).
- Кожний документ повинен передбачати критерії правильності виконання трудових прийомів, операцій, підсумкові критерії якості роботи, а також рекомендації з самоконтролю.
- Обсяг кожного документа повинен забезпечувати можливість виконання письмових інструкцій безпосередньо на робочому місці учня.

Документація повинна охоплювати всі види діяльності майбутніх робітників: допоміжно-підготовчу, основну (технологічну) і контролюю-

перевірочну.

Наступною вимогою до інструктивно-технологічної документації як системи є співвідношення її структури і змісту етапу формування професійних знань, умінь і навичок.

Так, у картках повинні міститися: послідовність виконання вправ або робіт, вказівки про характер і особливості способів виконання трудових прийомів, рухів, операцій або комплексних робіт, контролю.

Дослідивши науково-методичну літературу, можна зробити висновок, що на уроках виробничого навчання доцільно використовувати наступні різновидності письмових інструктажів:

- Інструктивні (інструкційні) картки.
- Технологічні картки.
- Інструктивно-технологічні (інструкційно-технологічні) картки.
- Картки-завдання на виконання роботи на день (заняття, урок).
- Картки-завдання для учнів на виконання операції.
- Картки контролю технологічної послідовності виконання операції.
- Картки засвоєння прийомів.
- Картки попередження дефектів.
- Картки самоконтролю.
- Картки домашнього завдання.
- Інструкції з техніки безпеки.

Таким чином, інструкційно-технологічна документація є основою технічної грамотності майбутніх працівників.

Використання інструкційно-технологічних карт дає можливість чітко, стисло, максимально зрозуміло та наочно, але в той же час повністю відповідно до змісту, пояснити учням особливості виконання прийомів і операцій виготовлення певного виробу; дотримання послідовності технологічного процесу та дотримання вимог з охорони праці. Наявність інструкційних карт підвищує оперативність інструктування учнів, особливо на початку освоєння нових трудових прийомів, видів робіт.

Сімілет В. С.

студент 136-Пр (М) групи.

Науковий керівник: канд. пед. н., доц. Ігнатенко Г. В.

МІСЦЕ МУЛЬТИМЕДІЙНИХ ПРЕЗЕНТАЦІЙ У ПРОЦЕСІ ВСТУПНОГО ІНСТРУКТАЖУ (НА ПРИКЛАДІ ПІДГОТОВКИ ТРАКТОРИСТІВ-МАШИНІСТІВ)

Наше дослідження присвячено визначенню місця впровадження мультимедійних презентацій у процесі вступного інструктажу (на прикладі підготовки трактористів-машиністів).

Мета вступного інструктажу – перевірка знань учнів з дисциплін

професійно-теоретичної підготовки, ознайомлення зі змістом практичної роботи, прийомами виконання трудових дій, способами контролю їх якості, практичної точності результату, правилами охорони праці, з типовими помилками та методами їх усунення.

У процесі вступного інструктажу майстер конкретизує і поглиблює теоретичні знання, набуті учнями на уроках спецтехнологій, демонструє нові операції і прийоми трудової діяльності, організовує тренувальні вправи для перевірки доступності й посильності нової навчальної інформації.

Алгоритм проведення вступного інструктажу залежить від ряду факторів.

На уроці виробничого навчання з вивчення прийомів і операцій вступний інструктаж найбільш доцільно проводити фронтально. Учні при цьому розташовуються біля робочого місця майстра виробничого навчання таким чином, щоб кожному з них було чітко видно і чути, що він показує і пояснює.

На робочому місці майстра розміщуються необхідні наочні посібники, інструкційна карта, тематичні щити, плакати, зразки, схеми, таблиці – все необхідне для інструктування. Повинно бути забезпечено гарне освітлення робочого місця і всього, що на ньому розташоване. Також сучасне робоче місце майстра виробничого навчання має бути обладнане технічними засобами навчання.

У дослідженні нами розглядається мультимедійні презентації, що дозволяють інтенсифікувати навчально-виховний процес, стимулювати розвиток мислення та уяви учнів під час фахової підготовки (що дуже актуально у професії тракторист-машиніст, а оскільки побачити анімацію чи відео і уявити виробничий процес набагато доцільніше - ніж просто почути його опис), збільшувати обсяг навчального матеріалу для творчого засвоєння і використання його учнями, формувати дослідницькі, пошукові уміння, уміння приймати оптимальні рішення, викликати зацікавленість та позитивне ставлення до навчання.

Загалом у ТНЗ застосування різноманітних засобів навчання має на меті збагачення й розширення безпосереднього чуттєвого досвіду учнів, розвиток спостережливості, пізнання конкретних властивостей предметів під час практичної діяльності, створення умов для переходу до абстрактного мислення, опори для самостійного навчання й систематизації навчального матеріалу.

Удосконалення навчально-матеріальної бази навчальних закладів – одна з головних умов підвищення рівня освітнього процесу.

Навчальне устаткування під час багатьох уроків виробничого навчання стає необхідним засобом навчання, так робота з ним для учнів – це джерело нових знань, і засіб для засвоєння, узагальнення, повторення вивченого матеріалу під час вступного інструктажу.

Щоб підвищити рівень засвоєння матеріалу про трактори та автомобілі під час вступного інструктажу необхідно використовувати

технічні засоби наочності.

З технічних засобів навчання у навчальних закладах найбільш поширені, комп'ютер та діапроектор, які часто використовують для показу учням презентацій.

Статичний матеріал у презентації учні сприймають значно легше, ніж динамічний у кінофільмі: вони встигають розглянути деталі зорового ряду, осмислити їх у цілому. Істотну роль тут відіграють яскравість барв і виразність ліній (порівняно з настінними таблицями й роздатковим матеріалом).

Вчасно використані засоби навчання на уроках виробничого навчання – це змістове й емоційне підживлення процесів сприймання, мислення, пам'яті учнів. Також їх використання в освітньому процесі сприяє швидкому «входженню» учнів у предмет, який вивчається на уроці; відкриває кращі можливості для використання наочності, технічних засобів навчання і створює умови для цікавої організації позаурочної роботи з предмета і позакласної виховної роботи з учнями.

Науково обґрунтовано (Н. Морзе, О. Ігнатенко, П. Ротаєнко та ін.), що використання комп'ютера в навчанні дозволяє зацікавити учнів, і за умови правильної побудови навчального процесу, забезпечити набагато краще засвоєння матеріалу.

Таким чином, знання майстром виробничого навчання видів мультимедійних технологій дозволяє педагогічно обґрунтовано використовувати потужні дидактичні можливості мультимедіа у процесі вступного інструктажу, працювати творчо, ініціативно, з більшою професійною майстерністю.

Список використаних джерел

1. Белкин Е. Л. Технические средства обучения / Е. Л. Белкин, В. В. Карпов, П. И. Харанаш. – Ярославль. 2007. – 111 с.
2. Ротаєнко П. Мультимедійні засоби навчання. Інформатика. / П. Ротаєнко 2003. – №6. – С. 11-15.

Склярова Т. О.

студентка 21-Пр (К) групи,

Науковий керівник: канд. пед. н., доц. Ігнатенко Г. В.

ДО ПИТАННЯ ВИЗНАЧЕННЯ ЕФЕКТИВНИХ МЕТОДІВ ВИРОБНИЧОГО НАВЧАННЯ

Методи виробничого навчання – способи спільної діяльності майстра виробничого навчання та учнів, в результаті якої досягається засвоєння учнями певних знань, професійних умінь і навичок, формується світогляд учнів.

Методи виробничого навчання мають свої особливості, що

відрізняють їх від методів теоретичного навчання. Вони визначаються своєрідністю характеру, змістом та організацією навчально – виробничої діяльності учнів у майстернях, на робочих місцях підприємств, т.п.

Якщо на уроках теоретичного навчання переважають фронтальні форми організації учнів, коли викладач повідомляє навчальний матеріал усім учням групи, то у процесі виробничого навчання найчастіше доводиться проводити заняття з окремими підгрупами, ланками та індивідуально.

Під час вибору методів навчання слід виходити з того, що основними джерелами інформації у будь-якому освітньому процесі є слово, тобто усна і письмова мова, чуттєвий образ, тобто наочність і практична діяльність. У зв'язку з цим можна стверджувати, що під час виробничого навчання у взаємодії використовують *словесні, наочні і практичні групи методів*.

Звернемося до короткої характеристики зазначених груп. До словесних методів належать розповідь і пояснення, бесіда, робота з технічною літературою, усне і письмове інструктування тощо.

Наочні методи – показ майстром трудового процесу, прийомів демонстрація різних об'єктів, посібників і засобів, самостійні спостереження учнів тощо.

Практичні методи – вправи у виконанні трудових дій, трудових завдань, робіт та ін., самостійна практична діяльність учнів.

Враховуючи особливості навчально-виробничих робіт, можна виділити в особливу групу такі методи, як рішення виробничо – технічних завдань, лабораторно-практичні роботи, самостійне виконання виробничих завдань проблемного характеру, а також навчання на тренажерах.

Наше дослідження полягає у визначенні ефективних методів виробничого навчання майбутніх кравців, закрійників.

Враховуючи особливості їх професійної підготовки нами було розроблено та в освітньому процесі апробовано методичне забезпечення уроків виробничого навчання за темами типової програми.

Зокрема, на розробленому нами уроці виробничого навчання за темою «Вибір моделі згідно з віковими категоріями та малюнком тканин. Зняття мірок, побудова конструкції» пропонується використання наступних методів:

- Словесних: розповідь, пояснення, проблемна бесіда.
- Інструктажу.
- Практичних методів: вправи, самостійна робота учнів.
- Наочних: демонстрація об'єктів і процесів, що вивчаються у натуральному, природному вигляді (зразки моделей жіночої піжами); демонстрація зображень, у тому числі символічних, умовних (креслення основи жіночої піжами, зразки малюнків для оздоблення моделей піжам, технологічні картки).
- Інтерактивних методів: гра «Мікрофон», «Будьте уважні» та конкурси-змагання.

Ефективність розроблених методик дозволила зробити висновок, що учні значно краще засвоюють і виконують поставлені перед ними завдання, якщо на уроці застосовувати сукупність методів навчання, у тому числі й інтерактивних.

Смолін А. С.

студент 13б-Пр (М) групи.

*Науковий керівник: асистент **Вовк Б. І.***

ВИКОРИСТАННЯ НАОЧНОСТІ У ПРОЦЕСІ НАВЧАННЯ УЧНІВ ПТНЗ

На сучасному етапі розвитку системи освіти України професійно-технічна освіта зазнає суттєвих змін. Науковці зазначають, що однією з причин таких змін є інформатизація освіти. Проте незмінним залишається дотримання принципів навчання, які сприяють оптимізації процесу навчання учнів ПТНЗ. Серед них особливу роль відіграє принцип наочності або, за словами Я. Коменського, «золоте правило дидактики».

Сучасний етап розвитку засобів наочності характеризується стрімким уходженням в професійно-технічну освіту комп'ютерної техніки, мультимедійних засобів. Використання нового покоління засобів наочності сприяє інтенсифікації процесу навчання [1, с. 24].

Проблему наочності, як невід'ємну складову дидактичного процесу, досліджували відомі педагоги-науковці Ю. Бабанський, Л. Занков, Я. Коменський, І. Песталоцці, К. Ушинський, В. Сухомлинський, А. Хуторський та ін. Проблему використання засобів наочності у процесі навчання розкрито у працях сучасних дослідників: В. Баштового, С. Величка, А. Касперського, Т. Ключової, В. Савченко та ін.

Принципи навчання – основні вихідні положення теорії навчання, що є визначальними для змісту, організаційних форм, методів. Ці положення є нормативними вимогами до організації та проведення дидактичного процесу, які мають характер загальних указівок, правил і норм [3, с.231].

Принцип наочності є основним положенням дидактики, що визначає напрям роботи з наочними матеріалами, передбачає обов'язковість їх використання в навчальному процесі ПТНЗ. Принцип наочності формує в учнів уявлення та поняття на основі активізації усіх відчуттів.

В українській педагогічній енциклопедії наочність трактується як один з принципів дидактики, відповідно до якого навчання базується на конкретних образах, що безпосередньо сприймаються учнями [2, с.224].

За Г. В. Ігнатенко, особливість реалізації цього принципу при підготовці кваліфікованих робітників полягає в активізації не тільки зорового сприймання, а всіх органів чуття людини, при цьому в багатьох випадках, що обумовлюється специфікою тієї чи іншої професійної діяльності, саме наочність стає джерелом знань для учнів. Перелік наочності професійного

навчання є досить широким. Автор до них відносить: інструменти, матеріали, обладнання, макети, моделі, наочні посібники, технологічну документацію, показ трудових дій, операцій тощо [3, с. 233].

Термін «наочність» використовується у двох значеннях: як опора на дидактичний принцип наочності, згідно з яким навчання будується на конкретних образах, що безпосередньо сприймаються учнями; як використання спеціальних засобів навчання.

Педагоги-практики радять під час навчання учнів ПТНЗ не обмежуватися лише одним видом наочності, необхідно застосовувати різні види: натуральну, образну, словесно-образну.

Виокремлюють п'ять груп засобів наочності: засоби подачі інформації (аудиторна дошка, плакати, кінопроектори, телевізійна техніка, засоби звукозапису, графічний матеріал, підручники й навчальні посібники тощо); засоби контролю знань; навчальні машини і тренажери; лекційні демонстрації та натуральний показ об'єктів; засоби, які використовуються в навчальному процесі як допоміжні (обчислювальна техніка; статистичні накопичувачі тощо) [4, с. 18].

Варто зазначити, що демонстрація наочності під час виробничого навчання підвищує якість та ефективність сприйняття інформації учнями, а також допомагає економніше витратити час у процесі уроку.

У зв'язку із бурхливим розвитком та вдосконаленням засобів мультимедіа, Інтернет, комп'ютерної техніки та хмарних технологій у ХХІ ст. з'являється потреба нового осмислення поняття «наочність» та «засоби наочності».

Дослідники звертають увагу на засоби наочності, що базуються на сучасних інформаційно-комп'ютерних технологіях, серед яких, із точки зору навчальної наочності, науковці відзначають «віртуальні» засоби. Навчальна цінність цих засобів полягає в їх здатності з максимальною наочністю моделювати реальні об'єкти, явища, процеси [4, с. 5].

Отже, наочність є досить важливою складовою навчального процесу, незалежно від вікових рівнів учнів ПТНЗ. Основою сучасної теорії навчання є активне використання надбань минулого з урахуванням вимог сьогодення. Традиційного розуміння принципу наочності у процесі навчання учнів вже недостатньо, тому розширюються межі дослідження цього поняття, а це потребує детального вивчення проблеми.

Список використаних джерел

1. Баштовий В. Підготовка вчителя до використання засобів наочності на уроках природознавства / В. Баштовий, В. Савченко // Науковий вісник Ужгородського національного університету. – 2010. – Вип. 18-19. – с. 22-25.
2. Волович М. Б. Наука обучать / Волович М. Б. // Технология преподавания атематики. – М. : LINKA-PRESS, 1995. – 280 с.
3. Ігнатенко Г. В. Професійна педагогіка: навчальний посібник /

Г. В. Ігнатенко, О. В. Ігнатенко. – К. : Видавничий Дім «Слово», 2013. – 352 с.

4. Гнедко Н. М. Методика використання засобів віртуальної наочності у навчальному процесі: [навч.-метод. посіб.] / Наталя Гнедко, Ігор Войтович. – Рівне : О. Зень [вид.], 2014. – 303 с.

Сустваєнко М. Л.

студент БМ-Пр (М) групи,

Науковий керівник: канд. пед. н., доц. Ігнатенко Г. В.

КЕЙС-ТЕХНОЛОГІЯ У ПРОЦЕСІ ПРОФЕСІЙНОГО НАВЧАННЯ МАЙБУТНІХ ІНЖЕНЕРІВ-ВИКЛАДАЧІВ

Розвиток професійної освіти в Україні потребує посиленої уваги до якості навчання. Система освіти має забезпечувати формування особистості та професіонала своєї справи, який орієнтується в сучасному житті, відчуває себе впевненим на ринку праці, вміє адаптуватися до соціальних змін у суспільстві. Головною метою освітньої системи України є створення умов для розвитку і самореалізації особистості як громадянина, формування покоління, здатного навчатися впродовж життя, здійснювати самонавчання відповідно до інтелектуальних можливостей. Це вимагає пошуку нових форм організації навчально-виховного процесу, які дозволили б забезпечити високий рівень знань випускників, уміння самостійно набувати і застосовувати їх на практиці [2].

Впровадження кейс-технологій у процес підготовки майбутніх інженерів -викладачів дозволить штучно створити професійне середовище, яке дасть можливість поєднати теоретичну підготовку і практичні вміння, необхідні для творчої діяльності у освітній сфері.

Уперше термін «кейс-стаді» було використано на початку ХХ століття. Кейс-метод було вперше застосовано в навчальному процесі Гарвардської школи бізнесу в 1921 році. Саме в Гарварді було розроблено перші кейсові ситуації для навчання студентів бізнес-дисциплін. У Західній Європі кейси почали активно використовуватися з 60-х років ХХ століття. Серед зарубіжних вчених, які активно працювали над питаннями використання кейсів можна назвати М. Лідере, Е. Монтера, М. Норфі. У вітчизняній практиці застосування кейсів знаходиться на початковому етапі розвитку [1]. Проте плідно працюють у цьому напрямку спеціалісти українського Центру інновацій та розвитку, серед яких Ю. Сурмін, О. Сидоренко, В. Лобода.

Метод case-study або метод конкретних ситуацій (від англійського case – випадок, ситуація) – метод активного проблемно-ситуативного аналізу, заснований на навчанні шляхом вирішення конкретних задач – ситуацій (вирішення кейсів).

Метод конкретних ситуацій (метод case-study) відноситься до неігрових імітаційних активних методів навчання.

Безпосередня мета методу case-study – спільними зусиллями групи студентів проаналізувати ситуацію – case, виникаючу при конкретному становищі речей, і виробити практичне вирішення; закінчення процесу – оцінка запропонованих алгоритмів і вибір кращого в контексті поставленої проблеми [1].

У процесі аналізу науково-педагогічної літератури, виявлено, що кейс-метод – інструмент, який дозволяє застосувати теоретичні знання до вирішення практичних завдань під час фахової підготовки викладачів професійного навчання. Метод сприяє розвитку у студентів самостійного мислення, уміння вислуховувати і враховувати альтернативну точку зору, аргументовано висловлювати свою. За допомогою цього методу студенти мають можливість проявити й удосконалити аналітичні та оціночні навички, навчитися працювати в команді, знаходити найбільш раціональне рішення поставленої проблеми. Проведене анкетування засвідчило, що кейс-метод завойовує позитивне ставлення з боку студентів, забезпечуючи освоєння теоретичних положень та оволодіння практичним використанням матеріалу [3]. Як наслідок, впровадження названого методу в освітній процес впливає на професіоналізацію студентів, формує інтерес та позитивну мотивацію по відношенню до навчання.

Даючи студентам завдання у формі кейсів, викладач відкриває їм значно більшу можливість поділитися своїми знаннями, досвідом, зокрема, набутого під час проходження практик в агрофірмах, тобто навчитися не тільки у викладача, а й один у одного. Такий метод формує впевненість студентів у собі, у своїх здібностях. Вони активно вчать слухати один одного і точніше висловлювати свої думки, що надалі знадобиться їм у своїй майбутній професійній діяльності.

Таким чином, технологія кейс-методу дотримується загальних цілей навчання: засвоєння змісту й відпрацювання навичок на необхідному рівні, тобто на рівні компетентнісного підходу, що задекларований у новому законі «Про вищу освіту».

Перевагою кейс-методу є можливість оптимально поєднувати теорію і практику, розвивати навички роботи з різними джерелами інформації. Процес розв'язання проблеми, яка викладена в кейсі – творчий процес пізнання.

Перспективою для подальшого дослідження є проблема підготовки майбутніх викладачів професійного навчання з використанням технології кейс-методу у процесі вивчення спецтехнологій.

Список використаних джерел

1. Гребенькова Г. В. Кейс-метод у професійному навчанні [Електронний ресурс] / Г. В. Гребенькова – Режим доступу: <http://www.nmc.od.ua/wpcontent/uploads/2011/01/>

2. Долгоруков А. Метод case-study как современная технология профессионально- ориентированного обучения [Электронный ресурс] / А. Долгоруков / – Режим доступа http://www.vshu.ru/lections.php?tab_id=3&a=info&id=2600

3. Ситуаційна методика навчання: теорія і практика / Упор. О. Сидоренко, В. Чуба. – К. : Центр інновацій та розвитку, 2001. – 256 с.

Тарасов Д. М.

студент 23б-Пр (М) групи.

Науковий керівник: канд. пед. н., ст. викладач Опанасенко В. П.

ОСОБЛИВОСТІ НАВЧАННЯ МАЙБУТНІХ ТРАКТОРИСТІВ-МАШИНІСТІВ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ВИРОБНИЦТВА ВИКОНАННЮ ТЕХНОЛОГІЧНИХ ОПЕРАЦІЙ

Світові тенденції спонукають до вдосконалення систем, що забезпечують навчання протягом усього життя, оновлення змісту освіти, впровадження нових технологій організації професійної підготовки кадрів. Суспільство, що базується на знанні, зумовленому цими змінами, має запропонувати інші небачені досі методики в галузі освіти і підготовки кваліфікованого фахівця.

Одним із засобів підвищення ефективності формування професійних умінь та навичок є впровадження нових підходів у методику професійного навчання. Тому, проблема навчання учнів ПТНЗ сільськогосподарського профілю операціям, які повинен виконувати майбутній тракторист-машиніст сільськогосподарського виробництва категорії Н є актуальною.

У державному стандарті для цієї спеціальності на цикл професійно-практичної підготовки загалом відведено 108 годин, із них на виробниче навчання 42 години та на виробничу практику 66 години [1].

Зміст виробничого навчання викладено у межах двох тем:

- Інструктаж з охорони праці. Ознайомлення з навчальним закладом.
- Оволодіння операціями, способами та видами робіт, які повинен виконувати тракторист-машиніст сільськогосподарського виробництва категорії Н.

Мета уроку виробничого навчання полягає в тому, щоб учні на основі отриманих теоретичних знань засвоїли рухи, прийоми і способи виконання дій і операцій, необхідні для подальшого формування у них навичок і вмінь виконання виробничих робіт з певної професії.

Вирішувати поставлену мету, виконувати завдання уроку можна тільки за активної пізнавальної діяльності учнів з одного боку, і управління цією діяльністю майстром виробничого навчання з іншого.

Таким чином процес навчання реалізується шляхом взаємодії діяльності майстра виробничого навчання (викладання) і діяльності учня (учіння). Викладач здійснює різноманітні спроби, які допомагають учням засвоїти навчальний матеріал, сприяє активізації навчального процесу, а учень сприймає, осмислює, запам'ятовує цей матеріал.

Зміст трудового процесу визначається технологічним процесом і включає не тільки безпосередній вплив виконавця на предмет навчання (або за допомогою устаткування та інструменту), а й спостереження за роботою устаткування, управління і контроль за ходом виробничого процесу.

Усі види технологічних та виробничих процесів на виробничому навчанні можуть здійснюватися лише внаслідок праці учнів. Праця являє собою доцільну діяльність людей, яка спрямована на видозміну і пристосування предметів природи до їх потреб.

У процесі нашого дослідження було розроблено план-конспект уроку виробничого навчання на тему: «Технічне обслуговування акумуляторних батарей». Під час уроку виробничого навчання були використані наступні методи навчання: словесні (розповідь, інструктаж), наочні (демонстрація) та метод вправ.

На початковому етапі навчання прийомам і операціям учні відпрацьовували правильність виконання трудових дій. На наступному етапі приділялась увага досягненню учнями точності, вправності, під час виконання робіт комплексного характеру. Виконання майбутнім фахівцем такої системи вправ дозволяє досягти заданої швидкості, освоєння різних варіантів сполучення операцій у реальному технологічному процесі, різних типових і специфічних способів використання інструментів, пристосувань, приладів тощо. Постійними, наскрізними, усе більш ускладнюючими цілями є виробнича самостійність і, нарешті, вершина професійної майстерності — творчість.

Список використаних джерел

1. Державний стандарт професійно-технічної освіти ДСПТО 8331. ДМ.01.00-2013. Професія: Слюсар з ремонту сільськогосподарських машин та устаткування. Код: 8331. Кваліфікація: тракторист-машиніст сільськогосподарського виробництва категорії Н. Видання офіційне. Київ – 2013.
2. Кларин М. В. Інновації в мировій педагогіці: Навчання на основі досвіду, ігри, дискусії (анали за зарубіжного опиту) / М. В. Кларин. – Рига: Пед. центр «Експеримент», – 1995. – 176 с.
3. Скакун В. О. Методи виробничого навчання. Частина 1/ В.О. Скакун, Асоціація «Професійна освіта», – 2014. – 152 с.
4. Сілаєва І. Є. Методи професійно-практичної підготовки. Методичні рекомендації / І. Є. Сілаєва, О. М. Гедиш \ Електронний ресурс (Дата звернення: 18.11.2016).

Тишков В. О.

студент 14-Пр (Б) групи.

Науковий керівник: канд. пед. н., доц. Ігнатенко Г. В.

НАЦІОНАЛЬНО-ПАТРІОТИЧНЕ ВИХОВАННЯ В УМОВАХ ПТНЗ БУДІВЕЛЬНОГО ПРОФІЛЮ

Національне виховання є однією з важливих складових проблеми виховання особистості. Ця проблема дуже багатогранна. У її розв'язанні зробили вагомий внесок представники різних наук.

Актуальність проблеми визначається вимогами до самовдосконалення, саморозвитку особистості, її естетичної культури; необхідністю більш повного використання національно-своєрідного культурного надбання народу з метою оволодіння учнями багатством загальнонародської культури.

Виховання – процес цілеспрямованого, систематичного формування особистості, зумовлений законами суспільного розвитку, дією багатьох об'єктивних і суб'єктивних факторів.

Мета і зміст виховання зумовлюються потребами суспільно-економічного розвитку. Займаючись такою складною сферою діяльності як виховання, потрібно мати чітку програму. Процес виховання має характер наступності і безперервності. Тому наступні покоління мають використовувати духовні надбання попередніх поколінь, оволодівати багатством загальнонародських і національних морально-духовних цінностей.

Виконання основних завдань і реалізація головних принципів виховання здійснюються за такими пріоритетними напрямками:

- Розумове виховання.
- Моральне виховання.
- Статеве виховання.
- Правове виховання.
- Екологічне виховання.
- Трудове виховання.
- Економічне виховання.

Таким чином, напрямків виховання є багато, тут не можна говорити про те, що потрібно працювати краще в одному напрямку, а в іншому гірше. Тільки інтеграція усіх напрямків забезпечує формування всебічно розвиненої особистості.

Чільне місце в системі виховання відводиться національно-патріотичному вихованню.

Національно-патріотичне виховання дітей та молоді – це комплексна системна і цілеспрямована діяльність органів державної влади, громадських організацій, сім'ї, освітніх закладів, інших соціальних інститутів щодо формування молодого покоління. Відповідно виокремлюються такі

напрямки національно-патріотичного виховання, як: духовно-етичний; культурно-історичний; громадсько-правовий; військово-патріотичний.

Наше дослідження спрямоване на вивчення військово-патріотичного, а саме гри «Сокіл» («Джура»). Організація цього заходу має безліч завдань. Це є ефективним способом реалізації завдань національно-патріотичного виховання. По-перше, у цій грі бере участь велика кількість молоді. Адже склад команд 8 осіб (6 хлопців, 2 дівчини). Також зазначимо, що ці команди з різних куточків України, що дає змогу передавати традиції, звичаї, та просто знаходити друзів та нові захоплення, результат – кожна особистість у процесі змагання відчуває підтримку, дух команди та завзятість до боротьби за перемогу. По-друге, учасники мають змогу продемонструвати свої вміння та таланти. Набути позитивні риси характеру, а також відвідати інший куточок України.

Національно-патріотичне виховання відіграє важливу роль. Так як формує у молодого покоління високу патріотичну свідомість, почуття вірності, любові до Батьківщини, турботи про благо свого народу, готовності до виконання громадянського і конституційного обов'язку із захисту національних інтересів. У закладах професійно-технічної освіти реалізація завдань національно-патріотичного виховання має здійснюватися через залучення якомога більше учнів до гри «Сокіл».

Удовиченко А. В.

студент 236-Пр (М) групи.

Науковий керівник: канд. пед. н., ст. викладач Самусь Т. В.

МЕТОДИКА ОРГАНІЗАЦІЇ ІНТЕРАКТИВНОГО НАВЧАННЯ НА УРОКАХ ВИРОБНИЧОГО НАВЧАННЯ

На сьогодні в Україні створюються умови для переходу до гуманітарного, особистісно-орієнтованого навчання, спрямованого на формування духовно багаті особистості, з можливостями розкриття потенційних здібностей кожної людини. Стрімкий розвиток технологій висуває перед освітою нові завдання, що потребують перегляду змісту освіти, форм, методів, прийомів навчання.

Одними з основних інновацій у галузі освіти є інтерактивні технології навчання. Навчання має бути спрямоване не тільки і не стільки на засвоєння готових науково-практичних знань, а на можливість продукування нових знань, на розвиток креативності, гнучкості мислення, на моделювання нових способів діяльності тощо.

Інтерактивне навчання – це спеціальна форма організації пізнавальної діяльності, що має конкретну, передбачену мету – створити комфортні умови навчання, за яких кожен учень відчує свою успішність, інтелектуальну спроможність [1, с. 8-9]. Слово «інтерактив» запозичене з

англійської мови («interact», де «inter» – взаємний і «act» – діяти). Таким чином, «інтерактивний» – здатний до взаємодії та діалогу [4].

Важливо викликати інтерес до навчальної теми, перетворювати аудиторію пасивних спостерігачів на активних учасників заняття. Якщо викладач у своїй роботі буде використовувати активні форми та методи навчання, то це важливе питання буде вирішеним саме собою. Активні форми навчання будуються на інтерактивних методах, коли існує взаємозв'язок не лише між викладачем і слухачем, а й між слухачами у навчанні. «Інтерактивний» - означає сприяти, взаємодіяти чи знаходитися в режимі бесіди. Інтерактивні методи захоплюють слухачів, пробуджують в них інтерес та мотивацію, навчають самостійному мисленню та діям. Дотримання порядку застосування активних методик дозволить спланувати своє заняття більш ефективним, цікавим для слухачів [1, с.56]. Для цього можна застосувати види інтерактивних методів навчання, наприклад, метод мозкової атаки, круглий стіл, дискусія, ситуаційний аналіз тощо.

Отже, інтерактивні методи – це посилена педагогічна взаємодія, взаємовплив учасників педагогічного процесу через призму власної індивідуальності. Це процес інтенсивної, міжсуб'єктної комунікації вчителя і учнів (педагог – суб'єкт власної професійної діяльності – ставить у позицію суб'єкта освітньої діяльності учня). Інтерактивна педагогічна взаємодія характеризується високим ступенем інтенсивності спілкування її учасників, їхньої комунікації, обміну діяльністю, зміною і різноманітністю її видів, форм і прийомів, цілеспрямованою рефлексією учасниками своєї діяльності і взаємодії, що відбулася.

Суть інтерактивного навчання полягає в тому, що навчальний процес відбувається за умови постійної взаємодії всіх учнів. Відбувається колективне, групове, індивідуальне навчання, навчання у співпраці, коли викладач і учні – рівноправні суб'єкти навчання. При проведенні уроку використовується демонстрація, інтерактивні вправи.

Інтерактивні технології навчання є процесом активного пізнання, заснованим на взаємодії, діалозі рівноправних суб'єктів – викладача та учнів, за наявності спільної мети навчання, запланованого результату, з опорою на суб'єктний досвід кожного учня, що протікає в психологічно комфортних умовах, в атмосфері взаємної підтримки, співтворчості, співпраці.

Таким чином, застосування інтерактивних технологій в навчальному процесі навчального закладу дозволить розвивати основи нестандартного мислення учнів, відхилитися від стереотипності, розвивати уяву, навички комунікативного спілкування, інтелектуальну, емоційну, мотиваційну та інші сфери.

Список використаних джерел

1. Пометун О. І. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання :
Наук.-метод. посібн. / О. І. Пометун, Л. В. Пироженко. – К. : Видавництво
А.С.К., 2004. – 192 с.

2. Кадемія М. Ю. Інтерактивні засоби навчання : навчально-методичний посібник / М. Ю. Кадемія, О. А. Сисоева. – Вінниця : ТОВ «ПЛАНЕР», 2010. – 216 с.

3. Пометун О. І. Енциклопедія інтерактивного навчання / О. І. Пометун. – К. : 2007. – 144 с.

4. Суворова Н. А. Інтерактивне навчання нові підходи / Н. А. Суворова. – М. : Прогрес, 2005. – 214 с.

Устик В. В.

студент 136-Пр (М) групи,

*Науковий керівник: асистент **Вовк Б. І.***

ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ УЧНІВ ПТНЗ

Реформування професійної освіти зумовило кардинальні зміни в системі оцінювання навчальних досягнень учнів ПТНЗ. Запропоновані нові критерії оцінювання мають на меті реалізацію принципів гуманізації і демократизації освіти й спрямовані на суттєву переорієнтацію процесу навчання, яка забезпечувала б особистісний розвиток кожного майбутнього кваліфікованого робітника. Оцінювання має ґрунтуватися на позитивному принципі, що передусім передбачає врахування рівня досягнень учня, а не ступеня його невдач.

Зараз інженери-педагоги здебільшого традиційно підходять до оцінювання знань учнів, використовуючи його в основному з метою визначення показників досягнутого. Не враховуючи, що вміло організований контроль навчальної діяльності учнів дає змогу оцінювати здобуті ними знання, уміння та професійні навички, вчасно надати необхідну допомогу й досягати поставлених цілей навчання. Усе це в сукупності створює сприятливі умови для розвитку пізнавальних здібностей учнів і активізації їхньої самостійної роботи на уроках під час навчання здобуття професії. Правильно організований контроль дозволяє інженеру-педагогу не тільки правильно оцінити рівень засвоєння учнями досліджуваного матеріалу, але й побачити власні досягнення і прорахунки.

Сьогодні значна кількість ПТНЗ із метою оцінювання навчальних досягнень учнів застосовують бально-рейтингову систему, яка заснована на накопиченні балів при виконанні різних навчально-практичних завдань [1].

У наукових дослідженнях оцінка, її функції та види контролю досліджувалася значною кількістю науковців. Такі учені як М. Амонашвілі, Л. Ващенко, О. Савченко, Л. Фрідман характеризують цей феномен відповідно до специфіки професійної діяльності педагога [2]. Б. Ананьєв, В. Заслуженюк, Н. Зубалій, В. Онищук, В. Семиченко розглядають оцінку як інструмент педагогічного впливу викладача на учня [3].

Третій напрямок репрезентовано дослідженнями, в яких розглядається оцінка як психологічний механізм саморозвитку й самовдосконалення особистості (Т. Вершиніна, Г. Карпова, Г. Липкіна) та компонент професійного мислення вчителя (Ю. Кулюткін, О. Цокур). Очевидно, для створення такої педагогічної системи важливим є різномічне застосування попереднього досвіду до об'єктів, функцій і видів контролю навчальних досягнень учнів та впровадження їх у навчальний процес [4, 5].

Контроль – це важливий структурний компонент навчального процесу ПТНЗ, який взаємопов'язаний з його цілями, змістом і методами. Від результатів контролю значною мірою залежать постановка цілей і завдань навчання кваліфікованих робітників, вибір і послідовність застосування методів. Завдяки контролю реалізується зворотній зв'язок, що дозволяє оперативно регулювати й корегувати процес навчання, ставити конкретизовані завдання на наступний урок. Основна мета контролю як дидактичного засобу управління навчанням – забезпечити ефективність навчання шляхом приведення до системи знань, умінь і навичок учнів, самостійного застосування ними здобутих знань на практиці. В його завдання входить також стимулювати учнів старанно навчатися, формувати в них прагнення до самоосвіти. Основними засобами контролю є спостереження за діяльністю учня під час занять, вивчення продуктів навчальної праці учня, перевірка знань, умінь та навичок.

Залежно від форми контрольних завдань (проходження інформації між викладачем і учнями) перевірка може бути усною, письмовою, графічною і практичною. Найпоширеніший метод у навчальній практиці ПТНЗ це усне опитування учнів, його використання сприяє опануванню логічним мисленням, виробленню і розвитку навичок аргументувати, висловлювати свої думки грамотно, образно, емоційно, обстоювати власну думку [6].

Перевірочні питання й завдання бувають репродуктивними (відтворення вивченого), реконструктивними (застосування знань і вмінь у змінених ситуаціях), творчими (застосування знань і вмінь у нестандартних умовах, перенесення засвоєних принципів доведення на вирішення складніших розумових завдань).

Відмінністю письмової контрольної роботи, порівняно з усною перевіркою, є глибина відповідей на запитання й виконання практичних дій, більша тривалість її проведення і підбиття підсумків.

Практична контрольна перевірка передбачає практичне вирішення контрольних завдань (складання схем, вмикання вимірювальних приладів, зняття показників приладів, ремонт, регулювання або технічне обслуговування обладнання та ін.).

Тестування в ПТНЗ використовують як засіб оцінювання рівня розвитку логічного мислення учнів, оволодіння ними розумовими операціями, науковими принципами, основними законами та ін.

До підсумкових форм контролю відносять заліки, іспити, курсові роботи, дипломні проекти, державні іспити. Досвідчені викладачі нерідко проводять іспити за білетами у формі вільної бесіди, що сприяє створенню атмосфери довіри і взаєморозуміння [4].

Державна кваліфікаційна атестація як форма перевірки в ПТНЗ має свої особливості. Майбутні випускники розв'язують конкретне виробниче завдання (дипломний проект) або досліджує і узагальнює певну наукову чи науково-практичну проблему (дипломна робота). Ця форма контролю цінна тим, що випускник має можливість отримати важливий інтелектуально-практичний досвід для завершення свого формування як фахівця. Це перший і вирішальний самостійний крок у становленні майбутнього кваліфікованого робітника.

Отже, оцінювання – це процес встановлення рівня навчальних досягнень учня в оволодінні змістом предмета порівняно з вимогами чинних програм. Оцінювання є особливою стороною контролю, а педагогічна оцінка – його результатом. Оцінка виражається в оцінних судженнях і висновках викладача, які є її якісними (словесним, вербальним) показниками, або в балах, тобто кількісними показниками.

Список використаних джерел

1. Амонашвили Ш. А. Воспитательная и образовательная функция оценки учения школьников / Ш. А. Амонашвили. – М. : Педагогіка, 1984 – 296 с.
2. Ананьев Б. Г. Психология педагогической оценки / Б. Г. Ананьев // Изб. психол. труды: В 2-х т - М. : Педагогіка, 1980. – Т. 2 – С. 128-267.
3. Буханевич Н. В. Об'єкти, функції і види контролю навчальних досягнень учнів // [Електронний ресурс] <http://eprints.zu.edu.ua/5618/2/Стаття.pc^>
4. Галузяк В. М. Педагогіка: Навчальний посібник / В. М. Галузяк, М. І. Сметанський, В. І. Шахов. – Вінниця : РВВ ВАТ “Віноблдрукарня”, 2001. – 200 с.
5. Подласый И. П. Педагогика. Новый курс: Учебник для студ. пед. вузов: В 2 кн. - М.: Гуманит. изд. центр ВЛАДОС, 1999. – Кн. 1: Общие основы. Процесс обучения. – 576 с.

Фатєєв М. С.

студент 136-Пр (М) групи,

*Науковий керівник: асистент **Вовк Б. І.***

УМОВИ ТА ФАКТОРИ, ЯКІ ОБУМОВЛЮЮТЬ ДЕВІАНТНУ ПОВЕДІНКУ УЧНІВ ПТНЗ

Навчально-виховний процес у професійно-технічних навчальних закладах (ПТНЗ) – це досить складна система взаємовідносин інженерно-

педагогічного колективу з учнями, яка спрямована на вирішення наступних завдань:

По-перше – формування знань, практичних умінь та професійних навичок учнів, що забезпечують необхідний рівень кваліфікації з певної професії.

По-друге – формування професійно важливих і соціально значущих якостей особистості кваліфікованого робітника [1, с. 125].

Ефективність і результат такої взаємодії залежать від різних факторів: організації навчально-виховного процесу, майстерності інженерів-педагогів, від форм і методів педагогічного впливу на учня.

Одним з головних факторів, що негативно впливають на досягнення позитивних результатів професійного навчання, є девіантна поведінка учнів. Це пов'язано здебільшого з віковими та індивідуальними особливостями учнів ПТНЗ.

Девіантна поведінка на сьогодні трактується як відхилення від норм, суспільно небезпечне діяння, що виражається в негативних відступах від норм і зразків поведінки; певні вчинки або система вчинків, що суперечать прийнятим у суспільстві правовим або моральним нормам. З цього випливає, що девіантна поведінка визначається однолінійно-негативною спрямованістю, не відображаючи позитивний аспект самого феномену девіації [2].

У сучасній науковій літературі приділяється достатньо уваги індивідуально-психологічним особливостям підліткового віку. Численні дослідження психологів, соціальних педагогів сьогодні присвячені аналізу, профілактики і корекції девіантної поведінки підлітків. Це знайшло відображення в роботах С. А. Беличевой, В. М. Оржеховської, А. В. Мудрик, В. А. Татенко, Л. Д. Столяренко, Т. М. Титаренко. Ряд дисертаційних робіт присвячено підготовці майбутніх педагогів до роботи з підлітками девіантної поведінки (Ст. Л. В. Вейланд, М. А. Малькова, Н. П. Пихтина). У психологічній науці найбільш поширена думка про перехідний вік, як про суперечливий і конфліктний. Проблема конфліктів у педагогічній діяльності розглядається в роботах М. М. Рибакіної, В. Р. Казанської, З. Д. Максименко, Л. М. Зюбіна, Л. В. Філіпова. Проте залишається недостатньо висвітленою проблема девіантної поведінки підлітків в контексті навчально-виховного процесу ПТНЗ, яка має свої специфічні особливості.

Навчання в ПТНЗ припадає на закінчення підліткового віку (13-14 років) і початок ранньої юності (15-16 років). Підлітковий вік вважається найбільш важким для навчання й виховання, оскільки пов'язаний з серйозною перебудовою психіки і ламанням старих, сформованих форм взаємин із людьми, зміною умов життя й діяльності, перетворенням усієї структури свідомості. Гормональна перебудова організму підлітка веде до появи нових відчуттів, почуттів, переживань, а також неврівноваженість і дратівливість. Підліток вимагає визнання своєї самостійності, рівності з дорослими, хоча для цього «відсутні реальні умови – і фізичні, і

інтелектуальні, і соціальні» [3, с. 235]. Такі новоутворення і протиріччя часто ведуть до особистісних конфліктів підлітків, які можуть проявлятися в девіантній поведінці.

Необхідно відзначити, що тут мова йде не про кризу віку, а про кризу відносин між підлітком і дорослими в цей період. Як зауважують психологи (Л. С. Выготский, Д. Б. Ельконін, А. Н. Леонтьєв та ін), вікові особливості цього періоду є негативізм, упертість, примхливість, стан підвищеної конфліктності. Вимоги і вказівки інженерно-педагогічних працівників сприймаються учнями вибірково-критично. Більшість із них вважає, що ці вказівки повинні бути досить аргументовані й логічно переконливі. У цей період у них з'являється перебільшене уявлення про власну гідність, неадекватна самооцінка, непояснена образливість. У разі ігнорування педагогами нових потреб учнів у сфері спілкування й діяльності, за відсутності у викладачів, майстрів педагогічної рефлексії, емпатії та педагогічного такту, неминуче загострюються негативні поведінкові прояви підлітків, що веде до конфліктів у навчально-виховному процесі. Якщо в школі педагоги не змогли завоювати довіру підлітка, не знайшли тактовну форму пізнання його внутрішнього світу, до моменту вступу до ПТНЗ підліток стає недовірливим, розлюченим по відношенню до дорослих, схильним до девіантної поведінки [4, с.40].

Фізіологічні зміни (стрибок у рості, гормональна перебудова, пов'язана зі статевим дозріванням) неминуче тягнуть за собою зміни в самопочутті: запаморочення, прискорене серцебиття, підвищену збудливість, надлишок енергії або нездужання, апатію, знижену працездатність і т. п. Це позначається на психіці підлітка, яка стає нестійкою та дуже вразливою. Саме цим досить часто можна пояснити різкі зміни настрою в підлітків: дратівливість, агресивність, підвищена ранимість. Грубість і зухвалість підлітка по відношенню до дорослих часто буває викликана об'єктивними причинами – його фізіологічним станом. У такому поданні вікові особливості підлітків можна визначити як пубертатний фактор впливу нанавчально-виховного процесу [5].

На наш погляд, можливості виховного впливу безмежні, якщо вони засновані на знанні, доброті й довірі, дотриманні принципів виховання та зацікавленості майбутніх робітників.

Перспективи подальших досліджень у цьому напрямку полягають насамперед у вдосконаленні способів профілактичної та корекційної роботи з учнями ПТНЗ девіантної поведінки, розробці спеціальних методів корекції з урахуванням типу поведінкових відхилень.

Список використаних джерел

1. Столяренко Л. Д. Психология и педагогика в вопросах и ответах / Л. Д. Столяренко, С. И. Самыгин. – Ростов н/Д : Феникс; 2000 – 576 с. – (Серия «Учебники и учебные пособия»).

2. Сафин Д. И. Социально-философский аспект девиантного поведения в регулятивных процессах: автореф. дис. анд. психол. наук: спец. 09.00.11 / Д. И. Сафин. – Москва : 2005. – 23 с.

3. Абрамова Г. С. Возрастная психология: учебник / Г. С. Абрамова. – Екатеринбург : Деловая книга, 1999. – 624 с.

4. Бондарчук О. І. Психологія девіантної поведінки / О. І. Бондарчук. – К. : Курс лекцій, 2006. – 88 с.

5. Холковська І. Л. Корекційна педагогіка / І. Л. Холковська. – Вінниця, 2007. – 87- 91с.

Федотенко С. Р.

студент 136-Пр (М) групи,

Науковий керівник: канд. пед. н., доц. Ігнатенко Г. В.

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ РЕФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

У сучасних соціально-економічних умовах держава потребує цілісної системи неперервної професійної освіти, що відповідає національним інтересам і світовим тенденціям розвитку економіки, забезпечує підготовку кваліфікованих робітничих кадрів і молодших спеціалістів, спроможних навчатися впродовж життя, підвищувати рівень своєї кваліфікації, здобувати, при необхідності, іншу професію.

В умовах ринкової економіки, інформаційно-технологічного розвитку, значно розширюються функції профтехосвіти, відбувається її трансформація в професійну освіту, що відповідає світовим тенденціям неперервної професійної освіти – освіти впродовж життя. Стратегія розвитку цієї галузі визначається пріоритетними напрямками соціально-економічного поступу України, утвердженням національної системи освіти як головного чинника економічного й духовного розвитку українського народу; необхідністю адаптації до демократичних і ринкових перетворень у суспільстві, що зумовлено входженням в європейський і світовий освітній та інформаційний простір.

У зв'язку з цим набувають особливого значення такі напрями розвитку цієї освітньої галузі: інтелектуалізація професійної освіти, врахування науково-технічних досягнень, впровадження новітніх технологій; формування ринку освітніх послуг; модернізація інформаційного, науково-методичного та матеріально-технічного забезпечення її функціонування; особистісно орієнтований підхід у професійному навчанні й вихованні; розвиток соціального партнерства; міжнародне співробітництво.

З урахуванням світових тенденцій перспективних і вітчизняних потреб доцільно всебічно аналізувати матеріали, що характеризують творчий пошук у підготовці кваліфікованих робітників педагогічних колективів ПТНЗ та інших професійних навчальних закладів, відповідних підрозділів на

виробництві, в системі служб зайнятості населення тощо. Таке концептуально обгрунтоване вивчення дає змогу виявляти прогресивні ідеї інноваційного досвіду й розробляти рекомендації, спрямовані на науково-методичне забезпечення реформування системи професійної освіти, обгрунтування неперервності її змісту, інноваційних підходів, форм і методів професійної підготовки молоді у всіх ланках, навчання і перенавчання різних категорій незайнятого населення.

Професійно-технічна освіта – складова системи освіти України, що є комплексом педагогічних і організаційно-управлінських заходів, спрямованих на забезпечення оволодіння громадянами знаннями, уміннями і навичками в обраній ними галузі професійної діяльності, розвиток компетентності та професіоналізму, виховання загальної і професійної культури; здобувається у професійно-технічних навчальних закладах.

Професійно-технічна освіта забезпечує здобуття громадянами професії відповідно до їх покликань, інтересів, здібностей, а також допрофесійну підготовку, перепідготовку, підвищення їх кваліфікації.

Система професійно-технічної освіти складається з професійно-технічних навчальних закладів незалежно від форм власності та підпорядкування, що проводять діяльність у галузі професійно-технічної освіти, навчально-методичних, науково-методичних, наукових, навчально-виробничих, навчально-комерційних, видавничо-поліграфічних, культурно-освітніх, фізкультурно-оздоровчих, обчислювальних й інших підприємств, установ, організацій та органів управління ними, що здійснюють або забезпечують підготовку кваліфікованих робітників.

Професійно-технічна освіта здійснюється у професійно-технічних навчальних закладах за денною, вечірньою (змінною), очно-заочною, дистанційною, екстернатною формами навчання, з відривом і без відриву від виробництва та за індивідуальними навчальними планами.

Випускнику професійно-технічного навчального закладу, який успішно пройшов кваліфікаційну атестацію, присвоюється освітньо-кваліфікаційний рівень «кваліфікований робітник» з набутої професії відповідного розряду (категорії). Випускнику, який закінчив відповідний курс навчання в акредитованому вищому професійному училищі, центрі професійно-технічної освіти певного рівня акредитації, може присвоюватись освітньо-кваліфікаційний рівень «молодший спеціаліст».

На сьогоднішній день професійно-технічна освіта в Україні представлена професійно-технічними навчальними закладами, які проводять свою діяльність у даній галузі. Основним пріоритетом таких закладів є забезпечення підготовки кваліфікованих робітників у різних сферах. Завдяки широкому вибору пропозицій кожен має змогу обрати спеціальність, яка повністю відповідає його здібностям та інтересам і допоможе в подальшому влаштуватися на цікаву роботу.

Реформування професійно-технічної освіти в Україні пов'язане з її фундаменталізацією, гнучкістю, багатопрофільністю і стандартизацією. Це

дозволить, з одного боку, краще поєднати особисті інтереси учнів з інтересами майбутніх роботодавців і змінами в розвитку економіки, забезпечить гарантований мінімум знань і трудових навичок відповідно до вимог виробництва, а з іншого – сприятиме оперативному оновленню структури професій та змісту навчання відповідно до вимог ринку праці. Фундаментальна професійна освіта дасть можливість працювати як за основною професією (спеціальністю), так і в інформаційній та соціальній сфері, полегшить працевлаштування молоді після закінчення навчання, посилить професійну мобільність, а при повторному працевлаштуванні забезпечить доступ до вакантних робочих місць.

Для набуття професійних знань, навичок і умінь у профтехучилищах створено 11000 кабінетів, 2750 лабораторій, 6840 навчально-виробничих майстерень. На підприємствах налічується 1100 навчальних ділянок. Серед випускників профтехучилищ зростає питома вага тих, що отримали дві і більше споріднених або суміщених спеціальностей.

Економічні та політичні перетворення в сучасній Україні вимагають від системи професійно-технічної освіти визначення основних напрямів розвитку механізмів адаптації в сучасних соціально-економічних умовах, що дає нове бачення ролі професійно-технічної освіти в державній політиці. Зростає необхідність її наукового супроводу, конструктивного використання українського та зарубіжного досвіду, врахування загальноосвітніх тенденцій розвитку економіки й людських ресурсів.

Система професійно-технічної освіти глибоко проникає як у соціальну, так і в економічну сфери, виходить на ринки праці, товарів, послуг і капіталу. При цьому реформування системи професійно-технічної освіти неможливо здійснювати тільки адміністративними методами або тільки зусиллями самої освітньої системи.

На сьогодні проблеми системи професійно-технічної освіти зумовлені економічною й політичною нестабільністю в суспільстві, посиленням розриву між конституційними гарантіями здобуття доступної й безкоштовної професійно-технічної освіти та реальним державним забезпеченням цієї освіти; незбалансованістю потреб особистості в професійних освітніх послугах і суспільства в професійно-кваліфікаційній структурі підготовки робітничих кадрів; недостатнім бюджетним фінансуванням, нерозробленістю основних напрямів розвитку системи професійно-технічної освіти.

Для покращення ефективності та розвитку професійно – технічної освіти в Україні необхідно вжити такі заходи:

- Чітко визначити політику професійно - технічної освіти в умовах ринкових відносин, яка була б зорієнтована як на задоволення потреб особистості в професійно - технічній освіті, так і забезпечення ринку праці кваліфікованими робітничими кадрами.

- Створити передумови для істотного підвищення професійної,

соціальної та територіальної мобільності робочої сили шляхом їх відповідної професійно-освітньої підготовки, трансформування мережі професійно-технічних навчальних закладів відповідно до перспективних вимог економіки, розвитку професійно-технічного навчання персоналу на виробництві.

– Вдосконалити та демократизувати форми управління професійно-технічною освітою, розвитку міжнародного співробітництва у цій галузі.

– Подолати невідповідність матеріально-технічної бази переважної більшості професійно - технічних навчальних закладів науково-технічному і технологічному розвитку сучасних виробничих процесів.

– Завершити розроблення державних стандартів нового покоління з усіх робітничих професій з урахуванням новітніх технологій та впровадження їх у навчально - виробничий процес; впровадження нового державного переліку професій з підготовки кваліфікованих робітників з технологічно нових професій з широкою сферою застосування.

– Забезпечити навчальні заклади підручниками та навчальними посібниками, розробленими відповідно до вимог державних стандартів професійно-технічної освіти.

Незважаючи на велике різноманіття порушених наукових проблем та глибину їх дослідження, у сучасній науці окремі їх аспекти залишилися не вирішеними. Так, недостатньо розглянуто сучасний стан державного регулювання системи професійно-технічної освіти; потребують удосконалення система оцінювання підготовленості випускників професійно-технічних навчальних закладів до професійної роботи, структура мережі професійно-технічних навчальних закладів, механізм фінансування системи професійно-технічної освіти.

Федченко М. В.

студент ІЗб-Пр(М) групи.

Науковий керівник: канд. пед. н., доц. Ігнатенко Г. В.

МІСЦЕ НАОЧНИХ МЕТОДІВ У ПРОЦЕСІ ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ КВАЛІФІКОВАНИХ РОБІТНИКІВ С/Г ВИРОБНИЦТВА

Мета роботи дослідити використання наочних методів у навчальному процесі, довести важливість їх використання у навчанні. Наше дослідження спрямоване на такі завдання:

– З'ясувати суть та значення наочності в освітньому процесі.

– Охарактеризувати методи наочності.

– Показати необхідність та шляхи використання наочності на уроках виробничого навчання.

Суть використання наочних методів полягає в тому, що предмети, які вивчаються, потрібно представляти спостереженню учнів, вчити за самими предметами, а не за описами предметів.

За наочним навчанням, тобто коли воно відбувається на основі вивчення реального предмета, учень сам або спільно з викладачем формулює запитання ніби до предмета, бо тільки предмет може дати відповідь на це запитання, до того ж, таких запитань, як правило не одне. Але кожен предмет виявляє свої властивості тільки у взаємодії з іншими предметами. Тому учень реально включає у взаємодію з іншими об'єктами вивчення і, одержуючи відповіді на поставлені запитання, синтезує їх і створює уявлення про даний об'єкт. У ході такої взаємодії, руху, механічної і розумової дії, учень бачить предмет у прямому і переносному значеннях з різних точок зору. Тому навчання за участю реальних предметів і наочності набагато краще та ефективніше. Наведене твердження має наукове обґрунтування і реалізується, зокрема, через методи навчання.

Методи навчання (спосіб пізнання, шлях дослідження) – це упорядковані способи діяльності педагога й учнів, спрямовані на ефективне розв'язання навчально-виховних завдань. У методах навчання виокремлюють два види: метод навчання як інструмент діяльності того, хто навчає для виконання навчальної функції – викладання; а також метод навчання як спосіб пізнавальної діяльності учнів з оволодіння знаннями, вміннями та навичками – учіння.

До наочних методів відносять: демонстрацію та ілюстрацію, а також самостійне спостереження.

Демонстрація – це метод навчання, який передбачає показ предметів і процесів у їхньому натуральному вигляді, в динаміці.

Ілюстрація – метод навчання, який передбачає показ предметів і процесів у їх символічному зображенні (фотографії, малюнки, схеми, графіки та ін.).

Спостереження, як метод навчання, передбачає сприймання певних предметів, явищ, процесів у природному чи виробничому середовищі без втручання у ці явища й процеси.

Під час підготовки кваліфікованих робітників наочні методи допомагають більш якісніше зрозуміти матеріал, вони включають в себе засоби навчання, які для кожної спеціальності різні.

Наприклад, для спеціальності «Технологія виробництва і переробки продуктів сільськогосподарства» можна віднести такі засоби навчання: двигуни автомобілів і тракторів, коробки швидкостей, елементи систем живлення, мащення та охолодження, елементи підвіски, діючі моделі машин, плуги, косарки, сівалки, макети тракторів та інші засоби.

Ефективність навчальних засобів характеризується підготовкою учнів до роботи з ними, забезпеченням їх впливу на всі органи чуття.

До наочних методів висуваються певні вимоги, а саме:

- Вони повинні відповідати реальним об'єктам.
- Учні повинні бути готові до їх сприйняття та роботи з ними.
- Повинні застосовуватись в освітньому процесі в логічній

послідовності.

Використовуючи наочні методи, можна оптимізувати освітній процес, що в свою чергу сприятиме більш якісній підготовці кваліфікованих робітників. Для того, щоб у навчальному процесі досягти високих результатів, наочність потрібно добирати з урахуванням специфіки певної спеціальності. Також її потрібно обґрунтовано використовувати на певному етапі уроку, з урахуванням змісту навчального матеріалу.

Наочні методи широко використовуються у процесі навчання. Вони відіграють важливу роль у підготовці кваліфікованих робітників, є більш ефективними у поєднанні з іншими методами, Все це дає змогу подавати матеріал більш якісно і доступно.

Худенко Р. І.

студент 53-Пр (М) групи.

Науковий керівник: канд. пед. н., доц. Ігнатенко Г. В.

ДО ПИТАННЯ РОЗРОБКИ ЕЛЕКТРОННОГО НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНОГО КОМПЛЕКСУ З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ПОЗАНАВЧАЛЬНА РОБОТА У ПРОФЛІЦЕЇ»

Реформування професійної освіти в Україні здійснюється в умовах глибокого проникнення інформаційних технологій майже в усі сфери людської діяльності. Інформаційні технології – показник науково-технічного розвитку суспільства.

Сучасний етап розвитку професійної освіти пов'язаний з необхідністю розв'язання проблеми підвищення інтелектуального рівня пізнавального і творчого потенціалу тих, хто навчається.

Реалізація інформаційних технологій в освітньому процесі є актуальним питанням сьогодення. Це пов'язано з тим, що інформаційні технології дають можливість показати розвиток явищ, їх динаміку, повідомляти навчальну інформацію певними дозами та керувати індивідуальним процесом засвоєння знань. Вони стимулюють пізнавальні інтереси студентів, створюють за певних умов підвищене їх емоційне ставлення до освіти, забезпечують різнобічне формування образів, сприяють міцному формуванню знань.

Методика впровадження інформаційних технологій у навчально-виховний процес, теорія і досвід розробки педагогічних програмних засобів та використання їх у навчальному процесі, принципи та методи навчання з використанням комп'ютера висвітлені в роботах В. Бикова, А. Гейна, Б. Гершунського, Р. Гуревича, А. Єршова, М. Жалдака, Ю. Іванова, О. Ігнатенка, І. Захарова, М. Кадемії, А. Кузнецова, М. Лапчик, Н. Морзе, О. Полат, І. Роберт, Л. Шевченко та інших.

Проте, суперечність між потенційними можливостями ІТ та ступенем розробки методів їх використання в навчальному процесі вимагає активізації наукових досліджень у пошуку змісту, форм, методів і засобів їх застосування з урахуванням особливостей навчальних дисциплін. Нині треба виходити з того, що використання комп'ютера та ІТ у ВНЗ не стільки можливе, як необхідне.

Використання ІТ у навчальному процесі ВНЗ зумовлено з одного боку, необхідністю підготувати студента до його майбутньої професійної діяльності, а з іншого – необхідністю більш ефективної передачі знань, що має на меті підвищення рівня якості компетентності майбутнього працівника.

Однією з актуальних є проблема використання ІТ у процесі вивчення дисципліни «Позанавчальна робота у професійному ліцеї» майбутніми викладачами професійного навчання.

Мета нашого дослідження – обґрунтувати зміст методичного забезпечення з використанням інформаційних технологій під час вивчення дисципліни «Позанавчальна робота у профліцеї».

«Позанавчальна робота у профліцеї» – це дисципліна циклу професійної та практичної підготовки магістрів та спеціалістів за спеціальністю «Професійна освіта».

Метою викладання навчальної дисципліни «Позанавчальна робота у профліцеї» є формування педагогічної компетентності, необхідної для успішної професійно-педагогічної діяльності педагога-викладача у закладах професійної освіти та його подальшого професійного саморозвитку.

Науково доведено, що за допомогою органів слуху людина сприймає тільки 15% інформації, за допомогою органів зору 25%, проте за комплексного сприйняття інформації за допомогою органів зору та слуху кількість інформації, яку сприймає людина, збільшується до 65%. Досягти цього можна й за допомогою традиційних засобів навчання – плакатів, таблиць, схем, макетів та моделей машин тощо, але за допомогою інформаційних технологій можна використовувати в освітньому процесі наочність вищого рівня – відеоматеріали, анімаційні фрагменти, інтерактивні моделі тощо, які дають змогу продемонструвати ті явища, які в реальному світі побачити неможливо. Інформаційні технології допомагають індивідуалізувати та диференціювати навчання.

Запровадження в освітньому процесі інформаційних технологій пов'язане з використанням комп'ютерів. Використання комп'ютера в навчанні дозволяє зробити процес навчання мобільним, строго диференційованим та індивідуальним. Науковці зазначають, що комп'ютерні технології постійно удосконалюються, стають більш гнучкими, продуктивними, націленими на різноманітні потреби користувачів.

Спираючись на аналіз наукових досліджень, можна зробити висновок про доцільність розробки електронного навчально-методичного комплекс з навчальних дисциплін (ЕНМКД). ЕНМКД – засіб реалізації інформаційних технологій навчання, спрямований на активізацію навчальної

роботи студентів з вивчення дисципліни, підвищення якості навчання, об'єктивності процесу контролю та оцінки знань студентів. ЕНМКД відображає сукупність дидактичних, методичних заходів та дій, специфіку викладання окремої дисципліни, що реалізуються сучасними комп'ютерними технологіями навчання, які орієнтовані на досягнення поставлених дидактичних цілей і задач у процесі навчання та виховання. Метою створення та запровадження ЕНМКД є вироблення у студентів навичок існування і діяльності в інформаційному суспільстві, формування у них творчого мислення, гнучкості та вміння адаптуватися, самостійно шукати і опрацьовувати інформацію. Результатом впровадження ЕНМКД є розвиток у студентів внутрішніх мотивів та умінь здобувати та оновлювати знання, збагачувати досвід інноваційними технологіями, використовувати комп'ютерну техніку для пошуку та використання інформації, оволодіння навичками самостійної роботи в процесі вивчення дисциплін.

Залежно від технології реалізації в навчальному процесі використовується три основних типи ЕНМКД: кейс (К); автоматизована навчальна система (АНС); дистанційний курс з Web-базуванням (ДК).

Звернемося до короткої характеристики зазначених типів.

Кейс – комплект навчально-методичних матеріалів, який чітко структурований і відповідним чином сформований у спеціальний набір як у паперовому, так й електронному форматі.

Автоматизована навчальна система (АНС) – комплект навчально-методичних матеріалів, який реалізовано у вигляді комп'ютерної програми навчального призначення. АНС є однорідною за програмною реалізацією, інтерфейсними і дидактичними прийомами комп'ютерною програмою. АНС – це авторська інструментальна оболонка, яка дозволяє викладачам створювати ЕНМКД в рамках парадигм, що підтримуються даною системою.

Дистанційний курс з Web-базуванням – це мережевий дистанційний курс, який є ЕНМКД, реалізований у середовищі Internet або Intranet. ДК має такі переваги: орієнтація на гіпертекстову структуру Web-документа; доступ з будь-якого сервера в мережі Internet або локальної мережі Університету; можливість створення інтерактивних додатків; можливість інтегрування у Web-документ матеріалів різного виду – текстових, графічних, аудіо – та відео матеріалів.

Створення ЕНМКД може здійснюватися двома способами – стандартним і каскадним. Стандартний спосіб подання матеріалів передбачає, що кожна складова ЕНМКД є окремим фрагментом, аналогічним за своєю будовою друкованому текстові.

Каскадний спосіб представлення матеріалів дозволяє використовувати сучасні інформаційні технології у повному обсязі. При цьому матеріали розбиваються на декілька рівнів деталізації.

Враховуючи обмежений час на наше дослідження, нами у процесі дослідної роботи був використаний кейс підхід і стандартний спосіб подання навчальних матеріалів.

Чернишова Т. В.

студентка 21-Пр (К) групи.

Науковий керівник: канд. пед. н., доц. Ігнатенко Г. В.

ДО ПИТАННЯ ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ ЗАКРІЙНИКІВ

Сучасний стан легкої промисловості вимагає від фахівців максимальної продуктивності. Це зумовлено рядом факторів XXI століття. Зокрема, діяльність фахівців швейної галузі безпосередньо направлена на задоволення потреб населення, які з кожним роком зростають у зв'язку з технічним прогресом.

Перед системою професійної освіти стоїть завдання не лише традиційно підготувати майбутніх спеціалістів швейного профілю, сформувані в них стандартні знання, уміння й навички, але й, що в наш час особливо актуально, розвивати творчі здібності майбутніх спеціалістів. Такий підхід надасть учням більш широке розуміння змісту спецтехнологій, поставлених задач і проблем.

На сьогодні зростають потреби людей відносно одягу, який повинен бути модним, функціональним та якісним. Закрійник, як кваліфікований спеціаліст, має врахувати всі представлені перед ним побажання й передбачити технічні вирішення. Нестандартний підхід до роботи надасть змогу не тільки зробити щось нове, але спростити задані стандарти у процесі виготовлення швейних виробів та їх креслень [2].

Тематика нашого дослідження спрямована на удосконалення методики фахової підготовки закрійника 4-го розряду.

На першому етапі дослідження нами був проаналізований Державний стандарт професійно-технічної освіти за професією 7435.2 «Закрійник» – 4 розряд (ДСПТО 7435.2.D18024-2006)/

Основна діяльність закрійника пов'язана з розробкою моделей одягу, а також із здійсненням усіх операцій, що передують пошиття виробу: консультація клієнта з питань стилів і напрямків моди, зняття мірок, складання ескізу моделі, виготовлення викрійки, підбір тканини, розкрій тканини. Можна зробити висновок, що закрійник має бути висококваліфікованим працівником швейної галузі.

Аналізуючи типовий навчальний план підготовки кваліфікованих робітників за професією – 7435.2 «Закрійник», ми визначили, що професійно-практична підготовка займає 396 годин. Зміст процесу виробничого навчання закрійника 4-го розряду, спрямований на формування в учнів фахових умінь і навичок, притаманних досліджуваній професії.

Під час уроків виробничого навчання в учнів повинні сформуватися вміння, які надалі будуть вдосконалюватися й довитимуться до автоматизму.

Умовами цього є:

– Трудові прийоми та операції і способи виконання робіт повинні відповідати програмі виробничого навчання.

– Зміст та обсяги робіт сприятимуть закріпленню виробничих завдань, умінь, навичок у різних умовах.

– Процес виготовлення виробів має давати учням можливості опанування новою технікою, технологією та передовими методами праці.

У процесі навчання необхідно стимулювати активність учнів, розвивати здібності, виховувати наполегливість у досягненні мети [1].

Нами у процесі дослідження розроблені та апробовані плани-конспекти уроків виробничого навчання. Для комплексно-методичного забезпечення пропонується застосування мультимедійних презентацій, карток-завдань, тестових завдань, схем та зразків із вузлової обробки. Для активізації пізнавальної діяльності до уроків включені кросворди, елементи ділової гри. Гра дозволяє зімітувати реальні умови виробництва. Наприклад, упродовж гри 1-а учениця – закрійниця, їй належить проводити вимірювання; 2-а учениця – підприємець – вона стежить за виконанням вимог зняття мірок і записує їх величину; 3-я учениця – замовник – повідомляє про свої бажання майбутньої моделі.

Процес виробничого навчання відбувається з урахуванням взаємозв'язку теорії та практики.

Під час уроків виробничого навчання закріплюються знання з таких дисциплін, як: конструювання одягу, технологія виготовлення одягу, обладнання, матеріалознавство.

На етапі вступних інструктажів задіяна низка методів, зокрема розповідь, фронтальне опитування, актуалізація опорних знань з елементами демонстрації, бесіда-обговорення вивченого матеріалу тощо.

У процесі практичної роботи учні виконують підбір оздоблювальних елементів відносно малюнку і властивостей основної тканини майбутнього швейного виробу, враховують особливості розкрою тканин нестандартної ширини, обирають моделі, роблять необхідні розрахунки та розкрій виробів.

Проведення уроків виробничого навчання за запропонованою методикою підвищує ефективність освітнього процесу.

Список використаних джерел

1. Ігнатенко Г. В. Професійна педагогіка: навчальний посібник / Г. В. Ігнатенко, О. В. Ігнатенко. – К. : Видавничий Дім «Слово», 2013. – 352 с.

2. Ермилова В. В. Моделирование и художественное оформление одежды / В. В. Ермилова, Д. Ю. Ермилова. – М. : Мастерство ; Изд. Центр «Академия» ; Высшая школа, 2001. – 184 с.

Чорнобай Б. В.

студент 236-Пр (М) групи.

Науковий керівник: канд. пед. н., ст. викладач Опанасенко В. П.

РОЛЬ КОМП'ЮТЕРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ПРОЦЕСІ ВИКЛАДАННЯ СПЕЦДИСЦИПЛІН У ПТНЗ

У сучасному світі нас оточує така кількість інформації, яку людина не в змозі переробляти і використовувати без допомоги нових інформаційних технологій. Час диктує нові умови, наше життя все більш наполегливо заповнює комп'ютер, а разом з ним й інформаційні технології. Виходячи з того, що «інформаційні та комунікаційні технології (ІКТ) – це сукупність методів, пристроїв і виробничих процесів, що використовуються суспільством для збору, зберігання, обробки і поширення інформації» [3, с. 23], головним у практичній діяльності викладача стає те, наскільки він близький до розуміння ролі ІКТ в навчальній діяльності.

Інформаційні технології дають унікальну можливість розвиватися не тільки учню, а й викладачеві. Час диктує свої умови. Він пропонує нам новинки технічного процесу. Те, що вчора здавалося неможливим, навіть фантастичним, ми повинні реалізувати вже зараз.

Таким чином, виникає проблема: як все охопити, як вміло систематизувати та інтегрувати ІКТ в навчальний процес безболісно для освітнього середовища, як забезпечити цілісність і системність у навчанні. Очевидно, що необхідне осмислення дидактичних принципів інформатизації освіти, відпрацювання конкретних технологій і педагогічних методик проведення занять зі спецдисциплін у ПТНЗ.

Одним з пріоритетних напрямків у розвитку сучасного суспільства є процес інформатизації навчання. Сьогодні навряд чи знайдеться викладач, який жодного разу не зіткнувся з використанням інформаційно-комунікаційних технологій під час проведення заняття зі спецдисциплін або підготовки до нього, так як впровадження інформаційно-комунікативних технологій дозволяє підвищити ефективність діяльності людини, а також зробити цю діяльність різноманітнішою. Інформаційно-комунікаційні технології не тільки дають учням можливість йти в ногу з часом, але і роблять процес навчання більш цікавим.

Сучасні інформаційно-комунікаційні технології реалізують найважливіший дидактичний принцип – принцип наочності. Об'єкти, представлені за допомогою ІКТ, більш інформативні, барвисті, дозволяють розглянути процеси різнобічно, близькість же знань до реального життя робить ці знання більш зрозумілими.

Сучасне навчання спецдисциплін – це активне використання сучасних, інтерактивних методів і технологій в навчанні [2, с. 7]. В обговоренні сьогоднішньої теми на перший план висувують професійну майстерність викладача, його методику навчання і педагогічні технології, що

ним використовуються, які в кінцевому результаті підвищують мотивацію навчання й інтерес учнів до предмета, до ПТНЗ.

Комп'ютерні технології націлені на створення умов для формування і розвитку комунікативних умінь і навичок учнів. Вони дозволяють перейти від репродуктивних форм навчальної діяльності до самостійних, творчих видів роботи, переносять акцент на формування комунікативної культури учнів та розвиток умінь роботи з різними типами інформації і її джерелами.

На етапі становлення інформатизації професійно-технічної освіти можна використовувати інформаційні комп'ютерні технології, які використовують викладачі на уроках спецдисциплін у ПТНЗ [2, с. 12]:

1. Можливості використання Інтернет-ресурсів величезні. Глобальна мережа Інтернет створює умови для отримання будь-якої необхідної учням і викладачам інформації, що знаходиться в будь-якій точці.

2. Комп'ютерна лекція, розроблена засобами PowerPoint – це тематично і логічно пов'язана послідовність інформаційних об'єктів, що демонструється на екрані або моніторі. В ході лекції використовуються різні інформаційні об'єкти: зображення (слайди), звукові та відеофрагменти. Ефективність роботи зі слайдами, картинами та іншими демонстраційними матеріалами буде набагато вище, якщо доповнювати їх показом схем, таблиць. Після таких занять вивчений матеріал залишається в учнів у пам'яті, як яскравий образ, і допомагає викладачеві стимулювати пізнавальну активність учнів. Найчастіше проводяться уроки комбінованого типу, де присутні і опитування домашнього завдання, і пояснення нового матеріалу.

3. Електронні підручники. Перевагами електронних підручників є: по-перше, їх мобільність, по-друге, доступність зв'язку з розвитком комп'ютерних мереж, по-третє, адекватність рівню розвитку сучасних наукових знань. З іншого боку, створення електронних підручників сприяє також рішенню і такої проблеми, як постійне оновлення інформаційного матеріалу. У них також може міститися велика кількість вправ і прикладів, докладно ілюструватися в динаміці різні види інформації. Крім того, за допомогою електронних підручників здійснюється контроль знань – комп'ютерне тестування.

Використання ІКТ на занятті – важливий фактор підвищення якості знань на уроках спецдисциплін. Це не тільки нові технічні засоби, але і нові форми і методи викладання, новий підхід до процесу навчання. Основною метою навчання спецдисциплін є формування і розвиток знань учнів. Таким чином, застосування сучасних технологій в освіті створює сприятливі умови для формування особистості учнів і відповідає запитам сучасного суспільства.

Використовуючи інформаційні ресурси мережі Інтернет, можна, інтегруючи їх у навчальний процес, більш ефективно вирішувати цілий ряд дидактичних завдань на уроках спецдисциплін.

Сьогодні зросла потреба в інноваційному вчителі, викладачі, здатному модернізувати зміст своєї діяльності, який перестає бути тільки

передавачем інформації, а бере на себе роль організатора навчального процесу, бере активну участь в пошуку свого оригінального творчого шляху. А творчість – це діяльність, змістом якої є неповторність, оригінальність і унікальність [1, с. 55].

На закінчення можна зробити наступний висновок: застосування комп'ютерів на уроках спецдисциплін є одним із засобів підвищення якості навчального процесу. Це викликає особисту зацікавленість при вивченні дисципліни і є важливим фактором успішності в навчанні.

На нашу думку, комп'ютерні технології ніколи не замінять викладача, вони тільки ефективні помічники, що дозволяють підвищити якість навчання і ефективність контролю.

Список використаних джерел

1. Ларионов В. В. Видовое информационное поле в инновационной педагогике: состав, структура, свойства и применение в тестировании / Инновации в образовании. / В. В. Ларионов. – 2005. – №1. – с. 55 – 62/
2. Полат Е. С. Новые педагогические и информационные технологии в системе образования / Е. С. Полат. – М. : Издательский центр «Академия», 2001. – 272 с.
3. Основи нових інформаційних технологій навчання: посібник для вчителів / Авт. Кол. За ред. . Ю. І. Машбиця, – К. : ІЗМН, – 1997. – 121 с.

Чупейда В. Г.

студент 6М-Іпр(М) групи.

Науковий керівник: асистент Маринченко Є. О.

ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ – ОСНОВА ІНТЕГРАЛЬНИХ ЗНАТЬ МАЙБУТНІХ ІНЖЕНЕРІВ-ПЕДАГОГІВ

Науково-технічні досягнення в світовій економіці останніх років докорінно змінюють характер і вигляд промислового виробництва. Широка комп'ютеризація, застосування сучасних засобів зв'язку і телекомунікацій, роботизація підприємств створюють принципово нові технологічні можливості випуску товарів. У зв'язку з цим змінюються і вимоги до рівня освіченості фахівця, до його знань і умінь в реалізації пріоритетних завдань в підйомі вітчизняної науки на світовий рівень, його професійної компетентності. Сьогодні основними напрямками підготовки інженерів-педагогів є розвиток самостійності і творчих здібностей майбутніх фахівців; забезпечення навчального закладу та виробництва компетентними, ініціативними кадрами, готовими до самостійного прийняття професійних рішень і оновленню змісту, форм, методів освітньої діяльності, формуванню прагнення до безперервної самоосвіти. Рішення цих завдань вимагає пошуку шляхів удосконалення процесу навчання на основі нових прогресивних

концепцій, запровадження сучасних технологій та науково-методичних досягнень у процес підготовки нової генерації педагогічних кадрів професійної школи, тобто інноваційних педагогічних технологій.

Упровадження інформаційних технологій в навчальний процес вивчаються в роботах багатьох авторів І. І. Іванов, В. І. Пісаренко в статті «Інформаційні технології в навчальному процесі при підготовці фахівців середньої професійної освіти» підкреслюють проблему недостатньої інформаційної підготовки фахівців. Про необхідність розвитку і вдосконалення інформаційної інфраструктури вищих навчальних закладів відмічають в своїй статті «Інформаційні технології в системі вищої освіти», А. М. Курбацький, Н. І. Листопад, Ю. І. Воронницький. Про цінність використання педагогічних програмних засобів в своїй роботі «Розробка програмних педагогічних засобів» роздумує В. В. Наумов. У роботі «Міжпредметні зв'язки на уроках інформатики» М. А. Іванова, І. Л. Карєєва, Н. В. Потехин, А. Н. Смірнова пропонують серію інтегрованих уроків на базі електронних таблиць MS Excel 7.0.

Підготовка інженерів-педагогів в сучасних умовах розвитку освіти потребує нових освітніх технологій. Особливо у зв'язку із входженням України в Болонський процес європейського простору. Одними з головних цілей інтегрованих занять з використанням інформаційних технологій є:

- формування системно-комбінованого мислення, яке передбачає багатство асоціативних зв'язків між поняттями;
- стимулювання творчої уяви студентів.

У зв'язку з сьогоdnішніми економічними труднощами рівень інформатизації українського суспільства порівняно з іншими розвиненими країнами складає лише 2,0-2,5%, що показує практичну відсутність єдиного інформаційного простору в масштабі держави. Сьогодні у вузах є ще спеціальності, які для повноцінного навчання студентів не забезпечені комп'ютеризованими аудиторіями. Незважаючи на це, необхідна підготовка майбутніх інженерів-педагогів до максимально наближеною майбутньої діяльності в інформаційному просторі на належному рівні інформаційної грамотності.

Отже, використання комп'ютера в освітній діяльності дає можливість переосмислити традиційні підходи до вивчення багатьох питань навчальних дисциплін. Інформація навчання привносить в технології навчання не тільки нові комп'ютерні засоби, але і методи, інформаційні підходи до аналізу і моделювання систем навчання. Такий підхід до інформаційної підготовки студентів сприяє систематичному формуванню знань і навичок професійної роботи з використанням нових інформаційних технологій, дозволяє підвищити якість підготовки фахівців.

Досвід упровадження практичних робіт з використанням комп'ютерних технологій навчання показує, що студенти сприймають їх як комп'ютерну гру, що викликає величезний інтерес не тільки до процесу

виконання, але і сприяє кращому сприйняттю і запам'ятовуванню навчального програмованого матеріалу.

Список використаних джерел

1. Бондарєва К. І. Педагогічний аналіз інноваційної діяльності вчителя: Наук. метод. посібник / К. І. Бондарєва, О. Г. Козлова – Суми, 2001. – 44 с.
2. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології: Навчальний посібник. / І. М. Дичківська. – К. : Академвидав, 2004. – С. 247–295.
3. Підласий І.П. Педагогічні інновації / І. П. Підласий, А. І. Підласий // Рідна школа. –1998. – № 12.

Юрченко Х. О.

студент 6М-Пр(М) групи.

Науковий керівник: канд. пед. н., ст. викладач Шелудько І. В.

РОЗВИТОК ТВОРЧОГО МИСЛЕННЯ МАЙБУТНІХ КВАЛІФІКОВАНИХ РОБІТНИКІВ ШВЕЙНОГО ПРОФІЛЮ

На сучасному етапі розвитку суспільства відбувається реформування системи освіти. Головним напрямком в сфері навчання швейної галузі є підготовка висококваліфікованих робітників, які здатні працювати не тільки в ринкових умовах та професійно вирішувати завдання, а й творчо, нестандартно мислити.

Нині широко обговорюється питання про проблему розвитку творчого мислення у студентів різних професійних напрямків, у тому числі і майбутніх кваліфікованих робітників швейної галузі. Творчість, креативність та творче мислення розвиваються індивідуально у кожного студента. Вчені вважають, що творчі задатки присутні у кожній людини з народження, але середовище, в якому вона може знаходитись, виховуватись може заважати творчо розвиватись. Тому завдання кожного педагога – надати належну увагу такому студенту, допомогти у творчому розвитку.

Саме тому питання розвитку творчого мислення майбутніх кваліфікованих робітників швейного профілю набувають в умовах сьогодення актуального значення. Завдяки творчому підходу до справи створюються умови до розширення асортименту виготовлення швейних виробів шляхом пропонування нових ідей, творчих програм, спрямованих на розробку високоякісного одягу.

Проблемі розвитку творчого мислення присвятили свої роботи такі вчені, як Л. Виготський, Б. Ананьєва, А. Леонтєва, С. Рубінштейн, Я. Пономарьова, Б. Теплова тощо. Великий внесок у розвиток творчого мислення внесли В. Андрєєв, Д. Богоявленська, А. Бодалєв, А. Лук тощо. Зокрема, ними було зазначено: розширене поняття творчості як

цілеспрямованого мислення (М. Боцманов, А. Захаров); особистісний напрямок, де розглядаються знання як результат осмислення своєї діяльності (А. Зинов'єв, Г. Щедровицький) Такі вчені, як І. Лернер, О. Леонтьєв та Л. Виготський досліджували проблеми розвитку творчих здібностей учнів, які формуються в позавчальній та навчальній діяльності [5, с. 51].

Найвищим рівнем розвитку особистості є її творча складова, для якої характерний високий рівень знань, потяг до нового, незвичайного.

У сучасному світі швидкого розвитку держава потребує таких фахівців, які вміють творчо мислити, приймати нестандартні рішення. Таким чином, одним із завдань ВНЗ є підготовка майбутніх кваліфікованих робітників з умінням незвичайно і водночас креативно вирішувати завдання.

Із метою подальшого дослідження процесу формування творчого мислення майбутніх кваліфікованих робітників швейної галузі важливо визначити сутність поняття «творчість». Для цього було проаналізовано різні погляди на його трактування.

У понятті «творчість» вміщено велика кількість компонентів, які роблять процес творчого мислення незвичним і створюють певні комбінації. Так, В. Клименко, виділив 3 компоненти творчості (почуття, мислення, уява), нарахувавши при цьому 15 можливих комбінацій [3, с. 10].

У психологічному словнику наголошується на тому, що творча особистість виникає лише внаслідок наявності у неї «...здібностей, мотивів, знань і вмінь, завдяки яким створюється продукт, який відрізняється новизною, оригінальністю, унікальністю» [1, с.289].

Дослідник Л. Кравченко виділяє якості, що характеризують творчий потенціал особистості (здатність до творчості, оптимістичне ставлення до професійної діяльності, віра в себе, прагнення до знань, працелюбність, артистичні здібності [4, с. 39 – 40].

У вивченні даної проблеми використовують різні підходи вчених до розвитку творчого мислення: творче мислення розглядається як активність людини (О. Нікулін, А. Савченко); як її здатність реагувати та змінювати навколишній світ (Б. Теплов); як особливий вид розумової та практичної діяльності (К. Платонов).

Педагогіка визначає складові творчого мислення – це інтелект, здібності розвинена творча уява, активність (Л. Новікова, В. Кан – Калик, С. Смирнов). Такі вчені як, В. Степанов, Л. Віленський, В. Безпалько вважають, що на розвиток творчого мислення впливає творчий освітній простір.

Разом із тим, близьким до поняття «творчості» деякі вчені вважають поняття «креативність».

Існує велика кількість визначень поняття «креативність». На думку Д. Богоявленської, креативність є загальною характеристикою особистості і впливає на творчу продуктивність незалежно від сфери прояву особистісної активності [2].

Є. Ільїн розуміє креативність, як загальну здатність до творчості. Креативність (від лат. Creatio – творення) – це здатність людини породжувати незвичайні ідеї, знаходити оригінальні рішення, відхилитися від традиційних схем мислення, успішно вирішувати поставлені завдання нестандартним чином [2].

П. Торренс виділяв такі критерії креативності:

- швидкість – здатність продукувати велику кількість ідей;
- гнучкість – здатність застосовувати різноманітні стратегії при вирішенні проблем;
- оригінальність – здатність продукувати нестандартні ідеї;
- розробленість – здатність детально розробляти виниклі ідеї;
- опір замикання – це здатність не слідувати стереотипам і тривалий час залишатися відкритим для різноманітної інформації, що надходить при вирішенні проблем;

- абстрактність назви – це розуміння суті проблеми того, що дійсно істотно. Процес називання відображає здатність до трансформації образної інформації в словесну форму [6].

Таким чином, на основі опрацьованих наукових праць та досліджень, зробимо висновок, що творче мислення – це процес, який спрямований на реалізацію творчих задумів, який сприяє створенню чогось нового, незвичайного, нестандартного, індивідуального. Щоб досягнути творчості важливо розвивати фантазію, пам'ять, налаштувати себе на творчий напрямок роботи.

Важливо зауважити, що формування творчого мислення є не лише роботою з природними задатками, а й зі здібностями, які особистість розвиває у процесі професійної підготовки.

Аналіз досліджень свідчить про те, що проблема формування творчого мислення майбутніх кваліфікованих робітників швейного профілю є актуальною і потребує детального вивчення. Тому в подальшому дослідженні даної проблеми буде детально вивчено педагогічні умови, які стимулюють розвиток творчого мислення. Також будуть розглянуті методи та засоби, які допоможуть особистості під час формування та розвитку творчого мислення з урахуванням специфіки підготовки майбутніх фахівців швейного профілю.

Список використаних джерел

1. Войтко В. І. Психологічний словник / В. І. Войтко. – К. : Вища школа, 1982. – 389 с.
2. Ільїн Є. П. Психологія творчості, креативності, обдарованості / Є. П. Ільїн. – П. : СПБ, 2009. – 443 с.
3. Клименко В. В. Механізм творчості: дефекти, компенсація, норма / В. В. Клименко. К. : Психологія. – 2002. – С.10–11.
4. Критерії креативності [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://cword.ru/kriterii-kreativnosti.html>.

РЕАЛІЗАЦІЯ ПРИНЦИПУ НАОЧНОСТІ НА УРОКАХ ВИРОБНИЧОГО НАВЧАННЯ З ПРОФЕСІЇ ТРАКТОРИСТ- МАШИНІСТ

З метою визначення основних шляхів реалізації принципу наочності під час виробничого навчання розглянемо поняття принцип навчання. Науковці визначають їх як основні вихідні положення теорії навчання, що є визначальними для змісту, організаційних форм, методів. Ці положення є нормативними вимогами до організації та проведення дидактичного процесу і мають характер загальних указівок, правил і норм [1, с.291].

Першу спробу представити та обґрунтувати вихідні положення процесу навчання зробив Я. А. Коменський у «Великій дидактиці» (1632 р.). На сучасному етапі є різні підходи до класифікації принципів навчання, як правило, науковці вказують на дидактичні принципи науковості; зв'язку теорії з практикою; систематичності й послідовності; доступності; наочності; свідомості й активності; міцності засвоєння знань, умінь і навичок; урахування індивідуальних особливостей учнів.

Чільне місце серед них займає принцип наочності. Особливістю реалізації даного принципу в процесі підготовки кваліфікованих робітників полягає в активізації не тільки зорового сприймання, а всіх органів чуття людини. Зазначимо, що у багатьох випадках, які обумовлюються специфікою тієї чи іншої професійної діяльності, саме наочність стає джерелом знань для учнів. Перелік наочності професійного навчання досить широкий. Це інструменти, матеріали, обладнання, макети, моделі, наочні посібники, технологічна документація, показ трудових дій, операцій тощо [1, с.233].

Реалізація принципу наочності у процесі виробничого навчання з професії тракторист-машиніст означає створювати нові, доповнювати, збагачувати й розширювати існуючі у свідомості учнів чуттєві образи та уявлення об'єктів шляхом цілеспрямованого безпосереднього й опосередкованого чуттєвого пізнання. Реалізація цього принципу пов'язана з активним застосуванням засобів наочності. Вони об'єктивно визначаються чуттєвістю ознак і властивостей об'єктів, часовим і просторовим розміщенням, часовою зміною стану предметів і явищ та змістом процесу виробничого навчання в ПТНЗ.

Для вивчення багатьох об'єктів і явищ на уроках виробничого навчання з професії тракторист-машиніст, недоступних для безпосереднього сприймання їх у натурі, майстер може використовувати графічні наочні посібники: таблиці, схеми, інструкційні карти тощо.

Потреба в демонструванні інструкційно-технологічних карт, плакатів, макетів, моделей зумовлена тим, що уявлення, які дістають учні

ПТНЗ за професією тракторист-машиніст тільки з розповіді майстра або читання статті та які не закріплені зоровими образами, можуть бути неправильні. Отже, демонстрування навчальних фільмів, таблиць і карт, супроводжувані поясненнями, допомагають появи нових образних уявлень про предмети і явища з даного фаху.

Під час підготовки кваліфікованих робітників за професією тракторист-машиніст роботу зі стендами або таблицями можна проводити на різних етапах уроку виробничого навчання. Треба пам'ятати, що пасивний поверхневий огляд стендів або таблиць учнями не дасть позитивних результатів. Щоб підвищити активність роботи з таблицями, викликати інтерес, недоцільно відкривати їх заздалегідь. Під час бесіди або розповіді тільки в певний момент майстер виробничого навчання відкриває таблицю й аналізує її.

Докладний аналіз таблиці можна поєднувати з використанням зображень об'єктів, на суттєві ознаки яких треба звернути увагу наприклад («Яка будова того чи іншого механізму, укажіть принцип дії» тощо). Вивчення певних фактів на цих таблицях також поєднується з розкриттям причинно-наслідкових зв'язків. Для цього перед учнями ставлять проблемні завдання та пізнавальні запитання. Наприклад: «Яку краще оливу використовувати, для даного типу двигуна?», «Яку в зимовий та літній період?», «Її особливості?». Таблиці використовують і для закріплення знань учнів ПТНЗ. Для цього ставлять узагальнюючі запитання, які допомагають синтезувати набуті знання з професії тракторист-машиніст. Закріплення матеріалу з використанням таблиць допомагає відновити в пам'яті уявлення про предмети і явища реального світу. Також, на наш погляд, доцільним буде під час демонстрування таблиць, на яких зображено різні об'єкти, застосовувати порівняння, щоб виявити характерні ознаки предметів або явищ, зробити відповідні висновки.

Якщо наочний матеріал невеликих розмірів у достатній кількості, то під час пояснення майстер виробничого навчання видає його учням. Однак під час бесіди не можна передавати для огляду окремі предмети, бо, розглядаючи їх, учні втрачають увагу до пояснення.

Зауважимо, що об'ємні моделі й макети тракторів дають змогу більш наочно показати будову і принцип роботи механізму, взаємодію його частин. Деякі натуральні об'єкти необхідно піддавати попередній обробці, щоб чіткіше продемонструвати їх найважливіші частини та процеси, які відбуваються в них. Так, на уроці виробничого навчання з професії тракторист-машиніст для показу внутрішньої будови трактора й механізмів їх подають у розрізі, окремі ділянки поверхонь фарбують у різні кольори. Демонстрацію майстер супроводжує коротким, але чітким коментарем, відповідає на запитання учнів.

Процес виробничого навчання в ПТНЗ за професією тракторист-машиніст аграрного профілю починається репродуктивно, тобто за принципом «роби, як я», необхідно підкреслити особливу роль у цьому

наочних методів, насамперед показу трудових прийомів і способів, у процесі якого в учнів створюється образна орієнтована основа для їхнього виконання. Від того, наскільки яскраво, доступно, переконливо, повно майстер покаже прийоми, їхню структуру, взаємозв'язок рухів і дій, темп, ритм, у вирішальній ступені залежить, як їх сприймуть і будуть відпрацьовувати учні, оскільки їх практична діяльність на уроці виробничого навчання з професії тракторист-машиніст включає значну кількість ручних рухових компонентів, швидке і точне виконання яких найчастіше забезпечує загальний успіх роботи: завантаження сировини, зміна й налагодження інструментів, налагодження систем трактора, агрегату, апарата, переключення режимів, користування приладами тощо.

Потрібно зазначити, що великий навчальний і виховний ефект на уроках виробничого навчання дає демонстрування початкових фільмів навчальних кіно-, діафільмів, діапозитивів та інших наочних посібників.

Таким чином, можемо підсумувати, що реалізація принципу наочності має велике дидактичне, виховне та практичне значення. Його правильне, оптимальне використання дає змогу забезпечити навчальний процес необхідними методичними та емоційними моментами, що є досить важливим при підготовці висококваліфікованих робітників із професії тракторист-машиніст.

Список використаних джерел

1. Ігнатенко Г. В. Професійна педагогіка: навчальний посібник / Г. В. Ігнатенко, О. В. Ігнатенко. – К. : Видавничий Дім «Слово», 2013. – 352 с.

2. Ничкало Н. Г. Педагогіка книга майстра виробничого навчання: Навч. метод. посібник/ Н. Г. Ничкало, В. О. Зайчук, Н. М. Розенберг та ін., За ред. Н. Г. Ничкало - 2-ге вид., допов., – К. : Вища шк., 1994 – 383 с.

ЗМІСТ

Андрущенко Д. А. РОЛЬ ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ НАВЧАННЯ УПРОЦЕСІ ПІДГОТОВКИ КРАВЦЯ 3-ГО РОЗРЯДУ	3
Антипова В. М. ФОРМУВАННЯ В УЧНІВ УМІНЬ ПРАЦЮВАТИ З НАУКОВО- ТЕХНІЧНОЮ ЛІТЕРАТУРОЮ ПРИ ПІДГОТОВЦІ ДО УРОКІВ З ВИРОБНИЧОГО НАВЧАННЯ	4
Афанасьєв І. В. ОСОБЛИВОСТІ ПРОФОРІЄНТАЦІЙНОЇ РОБОТИ МАЙСТРА ВИРОБНИЧОГО НАВЧАННЯ.....	7
Бірюк М. В. МЕТОДИ ПОГЛИБЛЕННЯ ЗНАНЬ, УМІНЬ ТА НАВИЧОК В УЧНІВ ПТНЗ.....	9
Бойко О. Ю. МОТИВАЦІЯ ДО НАВЧАННЯ ЯК ОДНА ІЗ ОСНОВНИХ УМОВ РЕАЛІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНО - ВИХОВНОГО ПРОЦЕСУ.....	11
Верхломчук О. П УДОСКОНАЛЕННЯ ТЕХНОЛОГІЇ ЗБИРАННЯ НАСІННИЦЬКИХ ПОСІВІВ ЛЬОНУ – ДОВГУНЦЯ.....	13
Галімська Т. В. ВИКОРИСТАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПРОЦЕСІ ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ КВАЛІФІКОВАНИХ РОБІТНИКІВ ШВЕЙНОГО ПРОФІЛЮ.....	16
Ганнущенко В. С. ЕКОЛОГО – БІОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ФЕРМЕРСЬКИХ ГОСПОДАРСТВ УКРАЇНИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ....	18
Гомаз Н. О. ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖЕННЯ УЧНІВ ПТНЗ ЯК ЗАСІБ ДОСЯГНЕННЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ДЕРЖАВИ.....	20
Давиденко С.О. ПРОФЕСІЙНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ МАЙСТРА ВИРОБНИЧОГО НАВЧАННЯ В УМОВАХ СЬОГОДЕННЯ.....	22

Єршов М.Д.
МЕТОДИКА ВИКОРИСТАННЯ ЗАВДАНЬ ТВОРЧОГО
ХАРАКТЕРУ НА УРОКАХ ВИРОБНИЧОГО НАВЧАННЯ.....24

Залюбівець Ю. М.
КОМПЛЕКСНЕ ВИКОРИСТАННЯ МЕТОДІВ ВИРОБНИЧОГО
НАВЧАННЯ ПРИ ПРОВЕДЕННІ ЗАНЯТЬ ЗА ПРОФЕСІЄЮ «СЛЮСАР 3
РЕМОНТУ С/Г МАШИН ТА УСТАТКУВАННЯ» І РОЗРЯД.....26

Картава Л. М.
ШЛЯХИ РОЗВИТКУ ПРОСТОРОВОГО МИСЛЕННЯ МАЙБУТНІХ
КВАЛІФІКОВАНИХ РОБІТНИКІВ ШВЕЙНОЇ ГАЛУЗІ.....29

Киндюшенко С. О.
ДО ПИТАННЯ ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ
ТЕХНОЛОГІЙ ПІД ЧАС ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ШВАЧКИ 2-ГО
РОЗРЯДУ.....31

Кириленко М. Є.
МЕТОДИКА ЗАСТОСУВАННЯ МУЛЬТИМЕДІЙНИХ
ТЕХНОЛОГІЙ НА УРОКАХ ВИРОБНИЧОГО НАВЧАННЯ.....33

Киричук Г. Ю.
ОРГАНІЗАЦІЯ ПРАКТИКИ УЧНІВ ПТНЗ БУДІВЕЛЬНОГО
ПРОФІЛЮ.....35

Клишкін М. Г.
ВИКОРИСТАННЯ КОМП'ЮТЕРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ПІД ЧАС
ВИВЧЕННЯ ТЕМИ «СИСТЕМА ЖИВЛЕННЯ. ПАЛИВО» ДИСЦИПЛІНИ
«ТРАКТОРИ».....37

Ковальов Є. М.
ШЛЯХИ ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ МЕТОДІВ НА
УРОКАХ ВИРОБНИЧОГО НАВЧАННЯ ПІД ЧАС ВСТУПНОГО
ІНСТРУКТАЖУ.....40

Коренський С. Ю.
АНАЛІЗ СУЧАСНИХ СИСТЕМ ПРОФЕСІЙНОГО НАВЧАННЯ
ПРИ ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ КВАЛІФІКОВАНИХ РОБІТНИКІВ.....43

Корнієнко Є. В.
ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ГРИ ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ
ТЕМИ «РОБОТА НА ПОСІВНИХ АГРЕГАТАХ».....45

Кочубей В. П. НАРОДНОГОСПОДАРСЬКЕ ЗНАЧЕННЯ ТА ОСОБЛИВОСТІ ВИРОЩУВАННЯ КАРТОПЛІ В ФЕРМЕРСЬКОМУ ГОСПОДАРСТВІ.....	47
Краснова А. В. ОРГАНІЗАЦІЯ І СТРУКТУРА ІНСТРУКТАЖУ ПІД ЧАС ВИРОБНИЧОГО НАВЧАННЯ МАЙБУТНІХ БУДІВЕЛЬНИКІВ.....	49
Куц Р. В. ІНСТРУКТАЖ ЯК МЕТОД ВИРОБНИЧОГО НАВЧАННЯ.....	50
Лучанінова К. В. ВИКОРИСТАННЯ КОМП'ЮТЕРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА УРОКАХ ВИРОБНИЧОГО НАВЧАННЯ З БУДОВИ ТРАКТОРІВ І АВТОМОБІЛІВ..	53
Матвієнко А. М. ІНТЕРАКТИВНІ МЕТОДИ НАВЧАННЯ ТА ЇХ ЗАСТОСУВАННЯ У ПРОЦЕСІ ВИКЛАДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ «ТРАКТОРИ».....	55
Махоня О. С. ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ МЕТОДУ ПРИКЛАДУ ПІД ЧАС НАВЧАННЯ УЧНІВ ПТНЗ РОБОТИ НА ТОКАРНО-ГВИНТОРІЗНИХ ВЕРСТАТАХ.....	57
Можевенко В. В. МЕТОДИКА ВИГОТОВЛЕННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ ДИНАМІЧНИХ МОДЕЛЕЙ З ДИСЦИПЛІНИ «ПРАВИЛА ДОРОЖНЬОГО РУХУ ТА БЕЗПЕКА РУХУ.....	60
Нечитайло Р. М. СТИМУЛЮВАННЯ І ПІДТРИМКА ВИСОКОЇ НАВЧАЛЬНОЇ АКТИВНОСТІ УЧНІВ НА УРОЦІ ВИРОБНИЧОГО НАВЧАННЯ.....	62
Нікітчук В. В. ОРГАНІЗАЦІЯ ПОЗАКЛАСНОЇ РОБОТИ В ПТНЗ (НА ПРИКЛАДІ ПІДГОТОВКИ РОБІТНИКІВ БУДІВЕЛЬНОЇ ГАЛУЗІ).....	64
Новікова О. Ю. ДО ПИТАННЯ НАВЧАННЯ МАЙБУТНІХ ШВАЧОК 2-ГО РОЗРЯДУ ТЕХНОЛОГІЇ ОБРОБКИ ВИТАЧОК НА УРОКАХ ВИРОБНИЧОГО НАВЧАННЯ.....	66

Обуховська Ю. В. ОРГАНІЗАЦІЯ ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКА УЧНІВ ПТНЗ ШВЕЙНОГО ПРОФІЛЮ.....	67
Палащук Д. П. ОСОБЛИВОСТІ ВИКЛАДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ «ТЕХНОЛОГІЯ КАМ'ЯНИХ РОБІТ».....	70
Петрикей О. С. ЗАСТОСУВАННЯ ПРИНЦИПУ ПРОБЛЕМНОСТІ ПІД ЧАС ВИКЛАДАННЯ ЛЕКЦІЙ З ДИСЦИПЛІНИ «ТРАКТОРИ ТА АВТОМОБІЛІ».....	72
Пешко Р. О. МЕТОДИКА ПРОВЕДЕННЯ НЕСТАНДАРТНОГО УРОКУ ВИРОБНИЧОГО НАВЧАННЯ.....	74
Півницький П. В. СУЧАСНИЙ УРОК ВИРОБНИЧОГО НАВЧАННЯ.....	76
Подобєдова Д. С. РОЛЬ РОБОЧИХ ЗОШИТІВ У ПРОЦЕСІ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ.....	79
Подолька С. В. ОСНОВНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ФЕРМЕРСЬКИХ ГОСПОДАРСТВ В РІЗНИХ КРАЇНАХ СВІТУ.....	81
Покаместова А. О. СТРУКТУРНІ КОМПОНЕНТИ НАВЧАННЯ ФАХІВЦІВ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ ТЕХНОЛОГІЙ ОЗДОБЛЕННЯ ШВЕЙНИХ ВИРОБІВ В ЕТНОДИЗАЙНІ.....	83
Пришва Т. Ю. ДО ПИТАННЯ СТИМУЛЮВАННЯ ТВОРЧОЇ АКТИВНОСТІ УЧНІВ ПТНЗ.....	86
Пшегоцька В. О. ЗАСТОСУВАННЯ ІНТЕРКАТИВНИХ МЕТОДІВ НАВЧАННЯ У ПРОФЕСІЙНО-ПРАКТИЧНІЙ ПІДГОТОВЦІ УЧНІВ ПТНЗ.....	89
Раковець О. І. ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ДІЛОВОЇ ГРИ ПРИ ПІДГОТОВЦІ КВАЛІФІКОВАНИХ РОБІТНИКІВ.....	91

Рассамакін О. А. ЗНАННЯ ПРО ЕНЕРГО - ТА РЕСУРСОЗБЕРЕЖЕННЯ В АПК ЯК НЕОБХІДНА СКЛАДОВА ПІДГОТОВКИ МАЙБУТЬОГО ІНЖЕНЕРА – ПЕДАГОГА.....	92
Сєрих К. В. ЗАСТОСУВАННЯ ПРИНЦИПІВ БІОНІКИ В ХУДОЖНЬОМУ ПРОЄКТУВАННІ ШВЕЙНИХ ВИРОБІВ.....	95
Семеренко Р. І. РОЛЬ ТЕХНОЛОГІЧНОЇ ДОКУМЕНТАЦІЇ У ПРОЦЕСІ ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ КВАЛІФІКОВАНИХ РОБІТНИКІВ БУДІВЕЛЬНОЇ ГАЛУЗІ.....	97
Сімілет В. С. МІСЦЕ МУЛЬТИМЕДІЙНИХ ПРЕЗЕНТАЦІЙ У ПРОЦЕСІ ВСТУПНОГО ІНСТРУКТАЖУ (НА ПРИКЛАДІ ПІДГОТОВКИ ТРАКТОРИСТІВ-МАШИНІСТІВ).....	99
Склярова Т. О. ДО ПИТАННЯ ВИЗНАЧЕННЯ ЕФЕКТИВНИХ МЕТОДІВ ВИРОБНИЧОГО НАВЧАННЯ.....	101
Смолін А. С. ВИКОРИСТАННЯ НАОЧНОСТІ У ПРОЦЕСІ НАВЧАННЯ УЧНІВ ПТНЗ.....	103
Сустваєнко М. Л. КЕЙС-ТЕХНОЛОГІЯ У ПРОЦЕСІ ПРОФЕСІЙНОГО НАВЧАННЯ МАЙБУТНІХ ІНЖЕНЕРІВ-ВИКЛАДАЧІВ.....	105
Тарасов Д. М. ОСОБЛИВОСТІ НАВЧАННЯ МАЙБУТНІХ ТРАКТОРИСТІВ- МАШИНІСТІВ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ВИРОБНИЦТВА ВИКОНАННЮ ТЕХНОЛОГІЧНИХ ОПЕРАЦІЙ.....	107
Тишков В. О. НАЦІОНАЛЬНО-ПАТРІОТИЧНЕ ВИХОВАННЯ В УМОВАХ ПТНЗ БУДІВЕЛЬНОГО ПРОФІЛЮ.....	109
Удовиченко А. В. МЕТОДИКА ОРГАНІЗАЦІЇ ІНТЕРАКТИВНОГО НАВЧАННЯ НА УРОКАХ ВИРОБНИЧОГО НАВЧАННЯ.....	110

Устик В. В. ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ УЧНІВ ПТНЗ.....	112
Фатеев М. С. УМОВИ ТА ФАКТОРИ, ЯКІ ОБУМОВЛЮЮТЬ ДЕВІАНТНУ ПОВЕДІНКУ УЧНІВ ПТНЗ.....	115
Федотенко С. Р. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ РЕФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНО- ТЕХНІЧНОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ.....	117
Федченко М. В. МІСЦЕ НАОЧНИХ МЕТОДІВ У ПРОЦЕСІ ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ КВАЛІФІКОВАНИХ РОБІТНИКІВ С/Г ВИРОБНИЦТВА..	120
Худенко Р. І. ДО ПИТАННЯ РОЗРОБКИ ЕЛЕКТРОННОГО НАВЧАЛЬНО- МЕТОДИЧНОГО КОМПЛЕКСУ З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ПОЗАНАВЧАЛЬНА РОБОТА У ПРОФЛІЦЕЇ».....	122
Чернишова Т. В. ДО ПИТАННЯ ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ ЗАКРІЙНИКІВ.....	125
Чорнобай Б. В. РОЛЬ КОМП'ЮТЕРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ПРОЦЕСІ ВИКЛАДАННЯ СПЕЦІДИСЦИПЛІН У ПТНЗ.....	127
Чупейда В. Г. ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ – ОСНОВА ІНТЕГРАЛЬНИХ ЗНАНЬ МАЙБУТНІХ ІНЖЕНЕРІВ-ПЕДАГОГІВ.....	129
Юрченко Х. О. РОЗВИТОК ТВОРЧОГО МИСЛЕННЯ МАЙБУТНІХ КВАЛІФІКОВАНИХ РОБІТНИКІВ ШВЕЙНОГО ПРОФІЛЮ.....	131
Ярошевич О. А. РЕАЛІЗАЦІЯ ПРИНЦИПУ НАОЧНОСТІ НА УРОКАХ ВИРОБНИЧОГО НАВЧАННЯ З ПРОФЕСІЇ ТРАКТОРИСТ-МАШИНІСТ.	134

Наукове видання

ПІДГОТОВКА МАЙСТРА ВИРОБНИЧОГО НАВЧАННЯ,
ВИКЛАДАЧА ПРОФЕСІЙНОГО НАВЧАННЯ ДО ВПРОВАДЖЕННЯ
В ОСВІТНІЙ ПРОЦЕС ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Матеріали
Всеукраїнського науково-методичного семінару
6 квітня 2017 року

2 ЧАСТИНА

Підп. до друку 05.05.2017.
Формат 60x84/16. Умов. друк. арк. 8,14. Тираж 300 пр. Зам. №3097
Облік.-вид. арк.8,53.Папір офсетний. Гарнітура Таймс.
Видавництво Глухівського національного педагогічного університету
імені Олександра Довженка
41400, м. Глухів, Сумська обл., вул. Києво-Московська, 24,
тел/факс (05444) 2-33-06
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи СМв № 046 від 16 червня 2014 року

Видруковано у редакційно-видавничому відділі
Глухівського національного педагогічного університету
імені Олександра Довженка
41400, м. Глухів, Сумська обл., вул. Києво-Московська, 24
тел/факс (05444) 2-33-06